

M. LUCAZIN

UTKAST TILL
ORTOGRAFI
ÖVER
SKÅNSKA
SPRÅKET

MED MORFOLOGI OCH ORDLISTA

1° REVISIONEN

M. LUCAZIN

UTKAST TILL
ORTOGRAFI
ÖVER
SKÅNSKA SPRÅKET
MED MORFOLOGI OCH ORDLISTA

1° REVISIONEN

MMX

TY-
PO-
GRAFI MED T_EX OCH VIM
VIA DVIPS OCH
PS2PDF UN-
DER UBUNTU
9.04 AV
FÖR- FAT-
TA- REN

 BY-NC-SA 2010 M. LUCAZIN

DETTA VERK ÄR LICENSIERAT UNDER EN
CREATIVE COMMONS
ERKÄNNANDE
ICKEKOMMERSIELL
DELA LIKA
3.0 UNPORTED LICENS

ISBN 978 91 977265 2 8

Te

Caroline

Vide

Ale

Lynge

Jağ

lige

éðer

INNEHÅLL

Förord	ix
I Introduktion	1
1 Inledning	3
1.1 Det skånska språkets ställning	3
1.2 Det skånska språkområdet	3
2 Anvisningar	5
2.1 Uttal	5
2.1.1 Dynamik och intonation	5
2.2 Kompassen	5
2.3 Tecken och stilar	6
2.4 Förkortningar	7
II Ortografi	9
3 Vokaler	11
3.1 Grafem	11
3.2 Vokallängd	11
3.2.1 Generella principer	11
3.3 Metafoni	14
3.4 ⟨a⟩	15
3.4.1 E-målet	17

3-5	⟨á⟩	18
3-6	⟨e⟩	19
3-7	⟨é⟩	21
	3-7.1 Diftongering	22
3-8	⟨i⟩	27
3-9	⟨o⟩	29
3-10	⟨ó⟩	31
3-11	⟨u⟩	32
3-12	⟨y⟩	33
3-13	⟨æ⟩	34
3-14	⟨ø⟩	37
4	Konsonanter	41
4-1	Grafem	41
4-2	⟨b⟩, ⟨d⟩, ⟨f⟩, ⟨h⟩, ⟨j⟩, ⟨l⟩, ⟨m⟩, ⟨p⟩ och ⟨t⟩ . .	41
4-3	⟨g⟩	45
4-4	⟨k⟩	47
4-5	⟨n⟩ och ⟨ng⟩	48
4-6	⟨r⟩ och ⟨er⟩	49
	4-6.1 Vokalisering	51
4-7	⟨s⟩	52
4-8	⟨v⟩	53
4-9	Visselljuden	54
5	⟨ð⟩, ⟨ǧ⟩ och ⟨w⟩	57
5-1	⟨ð⟩	57
	5-1.1 ⟨ð⟩ efter tryckstark vokal	57
	5-1.2 Tryckstark ⟨eð⟩ och ⟨éð⟩	58
	5-1.3 Trycksvag ⟨eð⟩ och ⟨að⟩	60
	5-1.4 ⟨lð⟩, ⟨nð⟩, ⟨rð⟩ och ⟨ðr⟩	61
5-2	⟨ǧ⟩	63
5-3	⟨w⟩	65
	5-3.1 ⟨w⟩ efter tryckstark vokal	65
	5-3.2 ⟨dw⟩, ⟨hw⟩, ⟨kw⟩, ⟨sw⟩ och ⟨tw⟩	67
	5-3.3 ⟨lw⟩ och ⟨rw⟩	70

III	Morfologi	73
6	Substantiv	75
6.1	Maskulinum	75
6.1.1	Oregelbunden maskulinum	78
6.2	Femininum	78
6.2.1	Variant E:ENA	78
6.2.2	Variant A:AN	79
6.2.3	Variant A:ENA	79
6.2.4	Oregelbunden femininum	80
6.3	Neutrum	80
6.3.1	Neutrum på finalt ⟨a⟩	81
6.3.2	Oregelbunden neutrum	82
6.4	Fritt stående artikel	82
7	Adjektiv	83
7.1	Kongruensböjning	83
7.1.1	⟨iğer⟩ och ⟨eder⟩	84
7.1.2	⟨en⟩, ⟨el⟩ och ⟨er⟩	85
7.1.3	Presens particip	87
7.1.4	Perfekt particip	87
7.2	Komparation	89
7.2.1	⟨mér⟩ och ⟨mæst⟩	89
7.2.2	Oregelbunden komparation	90
8	Adverb	91
8.1	Avledda	91
8.2	Ändelselösa	92
8.3	Komparation	92
9	Verb	95
9.1	Första konjugationen	95
9.2	Andra konjugationen	97
9.2.1	Första paradigmet	97
9.2.2	Andra paradigmet	99
9.3	Tredje konjugationen	101
9.3.1	Första klassen	102
9.3.2	Andra klassen	103

9.3.3	Tredje klassen	104
9.3.4	Fjärde klassen	104
9.3.5	Femte klassen	105
9.3.5.1	Första paradigmet	105
9.3.5.2	Andra paradigmet	105
9.3.6	Sjätte klassen	105
9.4	Vacklande verb	106
9.5	Oregelbundna verb	106
10	Pronomina	111
10.1	Personliga	111
10.2	Possessiva	112
10.2.1	Reflexiva possessiva	113
10.3	Reflexiva	113
10.4	Reciproka	113
10.5	Demonstrativa	113
10.6	Relativa	115
10.7	Interrogativa	115
10.8	Indefinita	116
11	Räkneord	117
11.1	Grundtal	117
11.2	Ordningstal	119
11.3	Siffersubstantiv	121
12	Ordbildning	123
12.1	Sammansättning	123
12.2	Avledning	125
IV	Ordlista	127
	Skånsk	129
	Svensk	152
	Litteratur	173

FÖRORD

Detta arbete är ett utkast till en standardiserad ortografi över det skånska språket. Troligtvis kommer vissa att finna okända element, andra kanske kommer att säga att jag har varit för försiktig. Resultatet är av naturen en kompromiss med siktet inställt mot en ortografi som:

1. reflekterar uttalet hos alla dialekter inom det skånska språkområdet;
2. är så enkel som möjligt för talare, studenter, lärare och läsare att lära och använda.

Min förhoppning är att detta dokument kommer att ge en noggrann bild av de ortografiska konturerna. Jag tror att innehållet är omfattande och inkluderande, men förväntar mig att det modifieras efter allmän intensiv granskning och diskussion. Arbetet är alltså *inte* ett fait accompli, utan ett steg framåt i sökandet efter en standardiserad ortografi över det skånska språket.

På grund av den mänskliga faktorn, i form av undertecknad, är arbetet behäftat med åtskilliga brister. Framtida revisioner kommer förhoppningsvis att råda bot på dessa.

— *Nu æ dæd slud með hwyslaneð, saðe herðen,
nár læbena sprakk.*

Mikael Lucazin.

DEL I
INTRODUKTION

INLEDNING

1.1 DET SKÅNSKA SPRÅKETS STÄLLNING

Andelen skånelänningar som talar skånska sjunker desto lägre ned i åldrarna man går. Deras skånska blir likaså mindre flytande, mer uppblandad med svenska respektive danska, och grammatiken och uttalet mer förenklat eller influerat av riksspråken. Å andra sidan finns ett starkt intresse av att återuppliva och vitalisera skånskan.

1.2 DET SKÅNSKA SPRÅKOMRÅDET

Det skånska språkområdets utbredning kan diskuteras. I litteraturen räknas till detta område: Skåne, Bornholm, Listers h:d i västra Blekinge, Halland (söder om Varberg), samt de angränsande småländska socknarna Markaryd och Hallaryd. Vad gäller uppgifter om dialekterna på Bornholm lämnar detta dokument betydligt mer att önska. Men ut-

om allt tvivel hör Bornholm till det skånska språkområdet och dialekterna där överrensstämmer i flertalet fall med s; i ett antal fall går de emellertid samman med n, vilket hypotetiskt skulle kunna bero på en relativt stor immigration av nordöstskåningar från senare delen av 1600-talet och framåt.

ANVISNINGAR

2.1 UTTAL

Såvida inget annat anges representerar uttalsangivelserna dialekten i NÖ. Den fone(ma)tiska texten anges med IPA (The International Phonetic Alphabet).

2.1.1 DYNAMIK OCH INTONATION

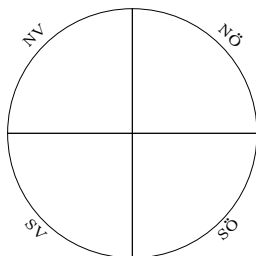
Skånskan, inklusive dialekterna på Bornholm, har inte utvecklats *stød*. Accenten är grav eller akut, men särskiljer sig från intonationen i de andra skandinaviska språken. En närmare redogörelse därom har tiden emellertid inte medgivit.

Primärt tryck markeras normalt inte med ['] utan med [ˈ] eller [ˑ] vilka samtidigt beskriver ordets intonation. Sekundärt tryck markeras med [ˑ] omedelbart före den betonade stavelsen.

2.2 KOMPASSEN

Figurerna i form av en kompass, se figur 2.1 på följande sida, avser att demonstrera olika dialektala särdrag inom det

skånska språkområdet. De verkliga förhållandena är långt mer komplexa och således är gränsdragningen godtycklig. Märk alltså att en tårtbit representerar *en ej närmare avgränsad del av det skånska språkområdet*.

Figur 2.1 Kompassen. En tårtbit demonstrerar dialektala särdrag inom en ej närmare avgränsad del av det skånska språkområdet.

2.3 TECKEN OCH STILAR

Skånskt (uppslags)ord markeras med **fet** stil, grammatisk not med *kursiv* och etymologisk not med skrivmaskinsskrift.

- ~ betecknar hela uppslagsordet i oförändrad form.
- [ ] innesluter uttalsbeteckning (IPA).
- { } innesluter vissa konstruktionsuppgifter, sammanhang och upplysningar.
- < > innesluter skånsk graf.
- betecknar hela uppslagsordet eller ersätter den orddel som står före ett lodstreck (|).

- | betecknar skiljelinje mellan stam och suffix, eller står efter den del av uppslagsordet som återkommer i ett eller flera av de grammatiska noterna i form av bindestreck (-).
- ’ ’ innesluter svensk betydelse och svenskt uppslagsord.
- < anger etymologisk eller annan härledning.
- ∅ motsvarar *inget*.
- e är en variabel, se §6.2.

2.4 FÖRKORTNINGAR

Kardinal- och interkardinaltecken används för att demonstrera *en inte närmare definierad del av det skånska språkområdet* och anges med SMÅ MAJUSKLER, som exempelvis s för dialekten i söder och NV för dialekten i nordväst.

Nedanstående förkortningar är sådana som inte är allmänt förekommande i texter. Förklaringarna står i normalformer och kan ibland behöva ersättas av böjningsformer.

<i>adj</i>	adjektiv	<i>m</i>	maskulinum
<i>adv</i>	adverb	<i>n</i>	neutrum
<i>art</i>	artikel	<i>ngt</i>	något
<i>bf</i>	bestämd form	<i>nom</i>	nominativ
<i>emf</i>	emfatisk	<i>o</i>	och
<i>ex</i>	exempelvis	<i>obf</i>	obestämd form
<i>f</i>	femininum	<i>oböjl</i>	oböjlig
<i>gen</i>	genitiv	<i>oreg</i>	oregelbundet
<i>h:d</i>	härad	<i>p</i>	person
<i>imper</i>	imperativ	<i>perf</i>	perfekt
<i>ind</i>	indikativ	<i>pl</i>	pluralis
<i>interj</i>	interjektion	<i>pos</i>	positiv
<i>koll</i>	kollektiv	<i>prep</i>	preposition
<i>komp</i>	komparativ	<i>pres</i>	presens
<i>konj</i>	konjunktiv	<i>pret</i>	preteritum

<i>pron</i>	pronomen	<i>u</i>	utan
<i>pronadv</i>	pronominaladverb	<i>uttr</i>	uttryck
<i>ptc</i>	particip	<i>v</i>	verb. Därpå följande siffror beskriver vilken konjugation – plus paradigm eller klass – verbet inordnats under.
<i>räkn</i>	räkneord		
<i>s</i>	substantiv		
<i>sg</i>	singularis		
<i>sms</i>	sammansatt		
<i>spl</i>	superlativ		
<i>sup</i>	supinum (suffix)	<i>äv</i>	även

DEL II
ORTOGRAFI

VOKALER

3.1 GRAFEM

Vokalgrafemen är ⟨a⟩, ⟨á⟩, ⟨e⟩, ⟨é⟩, ⟨i⟩, ⟨o⟩, ⟨ó⟩, ⟨u⟩, ⟨y⟩, ⟨æ⟩ och ⟨ø⟩.

3.2 VOKALLÄNGD

Vokallängden markeras inte genom användning av diakritiska tecken eller särskilda grafem för korta eller långa vokaler. Istället indikeras den genom vokalens natur samt efterföljande konsonant(er)s kvalitet.

3.2.1 GENERELLA PRINCIPER

1. Trycksvaga vokaler är *korta*.
2. Tryckstarka vokaler är *långa*:
  - a. i final position, som i **gø** [ɹø:] *vz.1* 'skälla eller kväka' [djurläte];
  - b. före enkel konsonant – exklusive finalt ⟨m⟩ – som i **forveden** [fð:ue:dən] *adj* 'nyfiken' **gratelasjon**

- [gʁatɛlamé:ɲ] *s m oreg -en, -er, -erna* 'gratulation' **grateléra** [gʁatɛlò:ʁa] *v1* 'gratulera' **hør** [høɛ:] *s m u pl* 'lin, linum usitatissimum' **igen** [e:é:n] *adv* 'igen' **inðanød** [èman,ø:d] *adv* 'innantill' **kyngavis** [çøŷɲa,ve:ɪs] *adv* 'ibland, då och då' **mála** [mà:ɥ:la] *v1* 'mäta' **málebánd** [mà:ɥ:lɛ,baʊn] *s n* 'måttband' **ni-ben** [nè:ɪ:bɛn] *s n* 'nypon' **rabbegrød** [ʁàbɛ,gʁø:d] *s m u pl* 'rotmos' **sjokelad** [ʃʊkɛlá:(d)] *s m u pl* 'choklad' **tren** [tʁɛ:n] *s n* 'fotspår, (trapp)steg' **trætt-samhéd** [træ̀ttsam,hø:d] *s f* 'tröttsamhet' **udanød** [ø̀ɥ:dan,ø:d] *adv* 'utantill';
- c. före ⟨lw⟩, ⟨rð⟩, ⟨rw⟩ och före enkel konsonant + ⟨l⟩, ⟨n⟩ eller ⟨r⟩, som i **bebla** [bè:bla] *v1* 'babbla' **borð** [béʊɛ:] *s n* 'bord' **brøvla** [bʁø:ula] *v1* 'skryta' **herðe** [hè:ʁɛ] *s m* 'pojke, herde' **hóbra** [hò:bʁa] *v1* 'mullra, spraka, dundra' **hódra** [hò:dʁa] *v1* 'huttra' **iv-las** [è:ɥ:ulas] *v1* 'färdas, resa, åka' **kwedra** [qʷè:dʁa] *v1* 'kvittra' **mósla** [mò:sla] *v1* 'pyssla, pula' **obna** [ø̀ɥ:bna] *v1* 'öppna' **rasla** [ʁà:sla] *v1* 'rassla' **rødna** [ʁø̀:dna] *v1* 'ruttna' **snóbla** [snò:bla] *v1* 'snubbla' **swærð** [sʷɛɛ:] *s n* 'svärd' **tølw** [tø:l] *räkn* 'tolv' **tørw** [tøɛ:] *s f koll* 'torv' **tørw** [tøɛ:] *s n* 'torg';
- d. före konsonant + böjningsmorfem, som i **hwest** [ɥɛ:st] *adj sg n* ⟨ *hweser* **livs** [lɛ:ʁʊs] *s gen* ⟨ *liv*; *ex te* ~ **læst** [lɑ:st] *v2.2 sup* ⟨ *læsa* **mads** [mɑ:ds] *s gen* ⟨ *mad*; *ex te* ~ **rést** [ʁø:st] *v2.2 sup* ⟨ *résa* **réste** [ʁò:stɛ] *v2.2 pret* ⟨ *résa*;
- e. före ⟨ð⟩, ⟨ǧ⟩ och ⟨w⟩, som i **blaða** [blà:a] *v1* 'bläddra' **bygse** [bøɥ:sɛ] *s f* 'byxa' **feða** [fə:ɹa] *v1 o v2.1* 'sopa, städa' **fuðl** [fø:ɥ:l] *s m* 'fågel' **kéðliger** [çø:ɥ:lɛɹɛ] *adj* 'tröttsam, ledsam, tråkig' **oðn** [eʊ:n] *s m* 'ugn' **oðse** [ø̀ɥ:sɛ] *s m* 'oxe' **rawn** [ʁaʊ:n] *el* [ʁa:n] *s m* 'korp, corvus corax' **ruð** [ʁø:ɥ:] *s m u pl* 'råg, secale cereale' **siðe** [sè:ɹɛ] *s f* 'sida' **skowa** [skø:ʊ:a] *v1* 'kallhugga, skövla' **sleðt** [slɑ:ɥ:t] *s f* 'släkt' **søðn** [sø:ɥ:n] *s f* 'socken' **tyða** [tø:ɹ:a] *v1 o v2.1* 'orka, förmå' **vaðn** [vɑ:ɥ:n] *s m* 'vagn'.

3. Tryckstarka vokaler är *korta*:

- a. före tvillingkonsonant, som i **drønning** [dʁø̃nɪŋ] *s f* *oreg -en, -a, -ana* 'drottning' **flabb** [flab] *s m* 'mun' **flætte** [flæt̪e] *s f* 'fläta' **gløffa** [glø̃fa] *v1* 'grymta' **hwysla** [vø̃ysla] *v1* 'vissla' **kykken** [çø̃ykɛn] *s n* 'kök' **tragg** [tʁag] *s n u pl* 'tjat, gnat';
- b. före ⟨lð⟩, ⟨nð⟩ och ⟨ng⟩, som i **brænda** [brænd̪a] *v2.1* 'brinna' **brøndaløg** [brø̃na,lø:g] *s n* 'brunnslock' **gold** [gul] *s n* 'guld' **hånger** [há̃ŋɛ] *adj* 'girig, hagalen' **káng** [kãŋ] *s m* 'kung' **kælding** [çæld̪ɪŋ] *s m* 'kattunge, felis juvenilis' **mond** [mʊn] *s m* 'mun' **rænda** [rænd̪a] *v2.1* 'springa';
- c. före konsonantkluster i stamord – exklusive ⟨lw⟩, ⟨rð⟩, ⟨rw⟩ och konsonant + ⟨l⟩, ⟨n⟩ eller ⟨r⟩ – som i **flænta** [flænd̪ta] *v1* 'flämta' **hvispe** [vø̃ɛspe] *s f* 'getting, vespoidea' **høst** [hø̃st] *s m* 'skörd' **høsta** [hø̃sta] *v1* 'skörda' **kást** [kãst] *s m* 'kvast' **milk** [mẽlk] *s m u pl* 'mjölk' **sánka** [sã̃ŋka] *v1* 'samla'; **tissle** *s m el* **tissle** *s f* [tø̃sl̪e] 'tistel, cirsium'
- d. före finalt ⟨m⟩, som i **dám** [dãm] *s n* 'damm, stoft' **køm** [kø̃m] *s m* 'kam' **løm** [lø̃m] *s n* 'lamm, ovis juvenilis';
- e. före intervokalskt ⟨mm⟩, som i **limme** [løm̪e] *s m* 'kvast' **lomme** [løm̪e] *s f* 'ficka' **ramma** [rã̃ma] *v1*; *ex ~ inð* 'rama' **ramme** [rã̃m̪e] *s f* 'ram';
- f. före ⟨m⟩ + konsonant i stamord och sammansatta ord, som i **glimde** [gløm̪de] *v2.1 pret* ⟨ *glimma* **samdryger** [sã̃m,dʁø̃yɛ] *adj* 'sävlig' **sams** [sã̃m] *adj* *oböjl* 'enig, överrens'.

4. ⟨j⟩ är en halv-vokal eller en icke-stavelsebildande vokal [j̥], som bildar diftong med vokalen intill, som i **maj** [maj̥] *s oböjl* 'maj' [årets femte månad] **juni** [j̥ø̃n̪i] *s oböjl* 'juni' [årets sjätte månad] **pajsing** [pã̃sɪŋ] *s m* 'liten pojke'.

3.3 METAFONI

I det skånska språket finns en tämligen utbredd progressiv metafoⁿi. Fenomenet är mycket vanligt i NÖ men förekommer även i övriga språkområdet. Metafoⁿin innebär att ett trycksvagt ⟨e⟩ som följer omedelbart efter ett annat vokalljud förlorar sin egen kvalitet och blir identisk, eller i det närmaste identisk, med föregående vokalljud.¹ Vissa individer realiserar ibland detta som en förlängning av den första vokalen och en förstumning av efterföljande trycksvaga ⟨e⟩. Om det trycksvaga ⟨e⟩ föregås av diftong mister diftongen sin andra komponent, som i **lu^ge** [l̥ø:ø̥] *s m* 'låga, pojke' där ⟨u⟩ har förlorat sin andra komponent [̥] – och ⟨e⟩ blir [ø̥].

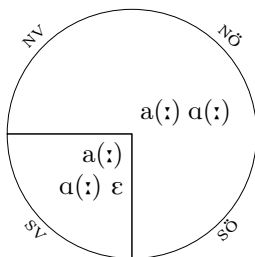
Ortografiskt kan man teckna vokalharmonin genom att ersätta target-vokalen med en apostrof ⟨'⟩.

EXEMPLI GRATIA **du^ue** el **du^w'** [d̥ø:ø̥] *s f* 'duva' **hawe** el **haw'** [h̥ɑ:ɑ] *s m* 'trädgård' **hi^ude** el **hi^uð'** [h̥è:è] *s n* 'ide' **hu^ue** el **hu^w'** [h̥ø:ø̥] *s n* 'huvud' **hu^weð** el **hu^w'ð** [h̥ø:ø̥t] *s n bf sg* ⟨ *hu^we* **le^ge** el **le^g'** [l̥ɑ:ɑ:] *s n* 'hamn, plats, skydd' [fiskeläge etc] **lu^ge** el **lu^g'** [l̥ø:ø̥] *s m* 'låga, pojke' **mo^gen** el **mo^g'n** [m̥è:è:n] *adj* 'mogen' **re^ude** el **re^uð'** [r̥è:è] *s m* 'rede, bo' **ro^ude** el **ro^uð'** [r̥ø:ø̥] *s m u pl* 'blod' **si^ude** el **si^uð'** [s̥è:è] *s f* 'sida' **si^udena** el **si^uð'na** [s̥è:èna] *s f bf sg* ⟨ *si^ude* **sly^e** el **sly'** [sl̥ø:ø̥] *s f* 'vidja, spö' **stu^ge** el **stu^g'** [st̥ø:ø̥] *s f* 'stuga, rum' **stu^gena** el **stu^g'na** [st̥ø:ø̥na] *s f bf sg* ⟨ *stu^ge* **vi^ude** el **vi^uð'** [v̥è:è] *s n* 'vide, salix'

NOTA BENE Femininum plural suffix ⟨er⟩ och ⟨erna⟩ undergår *ingen* vokalharmoni, som i **si^uder** [s̥è:r̥è] *s f obf pl* ⟨ *si^ude* och **si^uderna** [s̥è:r̥èna] *s f best pl* ⟨ *si^ude*.

¹Märk väl att ⟨ð⟩, ⟨ğ⟩, ⟨w⟩ och ⟨r⟩ är stumma eller vokaliseras, se §4.6 och kapitel 5.

3.4 ⟨A⟩

Figur 3.1 ⟨a⟩

1. Långt ⟨a⟩ uttalas [a:] eller [ɑ:].
2. Kort ⟨a⟩ uttalas [a] eller [ɑ].
3. På *e-målsområdet* i SV uttalas trycksvagt ⟨a⟩ [ɛ], se §3.4.1.

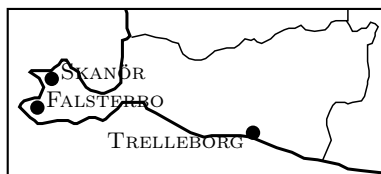
EXEMPLI GRATIA **abekatt** [à:be.kat] *s m* 'markatta, mindre apa' **að** [at] el [a(:)d] el [ʊ] *infinitivmärke* 'att' **að** [at] el [a(:)d] *konj* 'att' **agarne** [à:ganɛ] *s n* 'ekollon' **ager** [á:ɡɛ] *s m* 'åker' **alnbuġe** [à:l,bø̞ɥ:ɛ] *s m* 'armbåge' **arm** [ɑ̞:m] *s m* 'arm' **asa** [à:sa] *v* 'släpa' **baðstuġe** [bà:stø̞ɥ:ɛ] *s f* 'bastu' [litet hus för torkning av bla lin] **balðe** [bàlɛ] *s m* 'mjukdel' [på hand, fot, stuss etc] **blaða** [blà:a] *v i* 'bläddra' **brag-sen** [brø̞ɣ:sɛn] *s m* 'braxen, ambramis brama' **bønebagle** [bø̞:ne,bø̞ɣ:lɛ] *s f* 'bönskida' **dag** [da:] *s m*; *obf pl äv ~, ex tré ~ atte* 'dag' **daner** [dá:nɛ] *adj* 'funtad, beskaffad' **dato** [dà:tʊ] *s n* 'datum' **dwale** [dʷà:lɛ] *s f* 'dvala' **fader** [faɣ:] *s m* *oreg fadren, fadra, fadrana* 'far' **fagn** [fɔ̞:n] *s m* 'famn' **faler** [fá:lɛ] *adj* 'till salu' **farða** [fà:ɤa] *v* *oreg fór, fareð, fóren* 'resa, åka' **fittamad** [fè̞ɣta,mɑ:d] *s m* 'smörgås med flott' **flabb** [flab] *s m* 'mun' **flabba** [flàba] *v i* 'prata strunt' **fladra** [flà:dɤa] *v i* 'fladdra' **grandër** [ɡɤánɛ] *adj* 'vacker' **graw** [ɡɤa:] *s f* 'grav' **gráspragling** [ɡɤàʷ:spɤɑ:ɡlɩŋ] *s*

m 'huggormshanne' **haler** [há:lɛ] *adj* 'opålitlig, falsk' **halwandēn** [ha:länɛn] *räkn* 'en och en halv' **halwer** [há:lɛ] *adj* 'halv' **halwe** [hà:lɛ] *s f* 'hälft' **hana** [hà:na] *s m o n u pl* 'honung' **hane** [hà:nɛ] *s m* 'tupp' **harw** [ha:] el **harwe** [ha:ʷɛ] *s m* 'harv' **haw** [ha:] *s n* 'hav' **hawe** [hà:ɛ] *s m* 'trädgård' **hwad** [ha] *emf* [ha:d] *pron o adv* 'vad' **hwarw** [ʷa:] el **hwarwe** [ʷa:ʷɛ] *s n* 'varv, virvel' **kass** [kas] *s m* 'korg, kartong' **katt** [kat] *s m* 'katt, felis' **krab** [kʷa:b] *s m* 'kropp' **kranker** [kʷaŋkɛ] *adj* 'sjuk' **kraw** [kʷa:] *s n* 'krav, behov' **lader** [lá:dɛ] *adj* 'lat' **lamer** [lá:mɛ] *adj* 'lam' **lasamatte** [là:sa,matɛ] *s f* 'trasmatta' **lase** [lâ:sɛ] *s m* 'trasa' **latter** [lá:tɛ] *s n* 'skratt' **lawa** [lâ:a] *v1* 'stapla, göra, tillaga, ladda, breda ut' **lawe** [lâ:ɛ] *s f* 'stapel, hög' [som lagts i skikt] **mad** [ma:d] *s m* 'smörgås, brödskiva, mat' **maj** [maɪ] *s oböjl* 'maj' [årets femte månad] **malðe** [màlɛ] *s m u pl* 'märg, inkräm i mjukt bröd' **manð** [man] *s m* 'man' **maren** [mà:ʌŋ] *s m* 'morgon' **mares** [mà:ʷɛs] *s oböjl* 'morse, förfluten morgon' **mark** [ma:k] *s m* 'mask, maskliknande varelse' **markad** [mà:kad] *s m el n* 'marknad' **mawe** [mà:ɛ] *s m* 'mage' **måndag** [máʷnda] *s m oreg -en, månder, månderna* 'måndag' **nabo** [nàbɛʷ:] el [nabéʷ:] *s m* 'granne' **nawle** [nà:lɛ] *s m* 'navel' **nawn** [na:n] *s n* 'namn' **panðejærn** [pànɛ,ɹɛŋ] *s n* 'stekpanna' **pappér** [pàpʷɹɛ] *s n* 'papper' **plass** [plas] *s m oreg -en, -er, -erna* 'plats' **rabbe** [ʷàbɛ] *s f* 'kålrot, brassica napus' **rabbegrød** [ʷàbɛ,ɣʷø:d] *s m u pl* 'rotmos' **rabla** [ʷà:bla] *v1* 'rabbla' **rað** [ʷa:] *s f* 'rad' **ramme** [ʷàmɛ] *s f* 'ram' **raw** [ʷa:] *s n* 'bärnsten' **saðle** [sà:lɛ] *s m* 'sadel' **salð** [sal] *s m oreg -en, -er, -erna* 'sälg, salix caprea' **salðe** [sàlɛ] *s n koll* 'sälg, salix caprea' [bestånd av] **sammedaner** [sàmɛ,da:nɛ] *adj* 'likadan' **sammedant** [sàmɛ,da:nt] *adv* 'likadant' **saw** [sa:] *s m* 'såg' **skab** [sku:b] *s n* 'skåp' **skade** [skà:dɛ] *s m* 'skata' **skaføttes** [skà:føtɛs] el **slaføttes** [slà:føtɛs] *adv* 'med huvudena åt motsatt håll' **skalk** [skalk] el **skolk** [skʷolk] *s m* 'skorpa, ändstycke' **skammel** [skàmɛl] *s m* 'tröskel' **slabb** [slab] *s n koll* 'köksavfall, snöslask' [blött avskräde] **slabba** [slàba] *v1* 'spilla' **slader** [slà:dɛ] *s n u pl* 'skvaller' **sladra** [slà:dʷa] *v1* 'skvallra' **slaghøg** [slà:hø:ɣ] el **hønsahøg** *s m* 'duvhök, accipiter gentilis' **slane** [slà:nɛ]

s f 'trädstam' [lång och smal] **slarvamatte** [slà:va,mate] *s f* 'trasmatta' **smader** [smá:de] *s n u pl* 'smatter' **smadra** [smà:dva] *vi* 'smattra' **smømad** [smøø:,mɑ:d] *s m* 'smörgås' **snakk** [snak] *s n* 'tal, prat' **snakka** [snàka] *vi* 'tala, prata' **stabbe** [stàbe] *s m* 'stubbe' **stakkal** [stàkal] *s m* 'stackare' **stakkals** [stàkals] *adj oböjl* 'stackars' **taba** [tɑ:ba] *vi* 'förlora, tappa' **tallerk** [tælø:k] *s m o n* 'tallrik' **tragg** [tʁag] *s n u pl* 'tjat, gnat' **trapp** [tʁap] *s m* 'trappa' **van** [vɑ:n] *s m* 'riktning, håll' **vanð** [van] *s n* 'vatten' **vaner** [vɑ:nø] *adj* 'van' **vask** [vask] *s m* 'avlopp i kök, (disk)ho' [äv diskbänk] **vaska** [vaska] *vi* 'tvätta, skölja, diska'

3.4.1 E-MÅLET

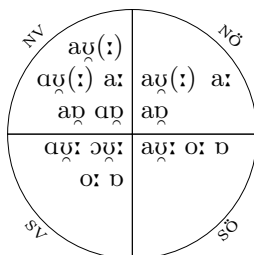
E-målsområdet är det område där trycksvagt ⟨a⟩ uttalas [ɛ]. Detta område omfattar Skytts h:d, ²/₃ av Oxie h:d samt den västra delen av Vemmenhøgs h:d. Gränsen mellan e-mål och a-mål är inte knivskarp utan består av övergångsmål som i växlande utsträckning har [a] eller [ɛ] för trycksvagt ⟨a⟩. E-målet var sannolikt under dansk tid ett stadsmål, som i Skytts h:d spred sig till den rurala periferin för att sedan åter ansluta sig till a-målet [a].

Figur 3.2 Skytts h:d i SV

EXEMPLI GRATIA **bagare** [bɑ:geβɛ] *s m* 'bagare' **bondagård** [bøne,ɡøu:β] *s m* 'bondgård' **hjärta** [ɣɑrtɛ] *s n* 'hjärta' **samma** [søme] *pron* 'somliga' **tidliga** [tørlɛ] *adv* 'tidigt' **trættan** [tʁètən] *räkn* '13'

3.5 ⟨Á⟩

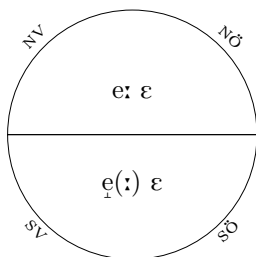
Figur 3.3 ⟨á⟩

1. Långt ⟨á⟩ uttalas [aṽ:] eller [aṽ:], ibland [a:] före ⟨r⟩, i NV; [aṽ:], ibland [a:] före ⟨r⟩, i NÖ; [aṽ:], [ɔṽ:] eller [o:] i SV; [aṽ:] eller [o:] i SÖ.
2. Kort ⟨á⟩ uttalas [aṽ], [aṽ], [aṽ] eller [aṽ] i NV; [aṽ] eller [aṽ] i NÖ; [ɔ] i S.

EXEMPLI GRATIA **anvárð** [àn.vɑṽ:ʁ] *s m u pl* 'vård, omvårdnad' **blámmen** [blàṽmɛn] *s n* 'plommon' **blátákke** [blàṽ:taṽkɛ] *s m* 'ängsviol, viola canina' **bád** [baṽ:d] *s m* 'båt' **báða** [bàṽ:a] *el* [baṽ:] *pron* 'båda' **báðe(n)** [baṽ:] *el* [bàṽ:ɛ(n)] *konj* 'både' **drámla** [dʁàṽmla] *adv* 'mycket' **dád** [daṽ:] *s n* 'dåd' **dáliger** [dàṽ:lerɛ] *adj* 'sjuk, dålig' **dám** [daṽm] *s n* 'damm, stoft' **dámpen** [dàṽmpɛn] *adj* 'fuktig' **fjáne** [fjàṽ:nɛ] *s m* 'fåne' **fráða** [fʁàṽ:a] *v1 o v2.2* 'fråga' **fráða** [fʁàṽ:ɛ] *s f* 'fråga' **gárð** [ga:] *s m* 'gård' **gáse** [gàṽ:sɛ] *s m* 'gåshanne, anserinæ ♂' **hánd** [haṽn] *s f* *oreg -ena, hænder, hænderna* 'hand' **i áns** [ɛ:áṽns] *adv* 'nyligen, för en stund sedan' **ihárveð** [ɛ:há(ṽ):ve:] *adv* 'ungefär, omkring' **kráer** [kráṽ:ɛ] *adj* 'pigg' **kálder** [káṽlɛ] *adj* 'kall' **kánte** [kàṽntɛ] *s f* 'fitta, pudenum femininum' **liváðre** [lè:v.ɑṽ:ɛ] *s f* 'pulsåder, artär' **lákke** [làṽkɛ] *s m* 'spindel, araneæ' [o lockespindel, opiliones] **lángs** [laṽŋs] *adv* 'utmed' **lása**

[làu:sa] *v2.2* 'låsa' **marenkráer** [mà:ɑ̃n,kʁau:ɛ] *adj* 'morgonpigge' **mála** [màu:la] *vi* 'mäta' **málebánð** [màu:lɛ,baʏn] *s n* 'måttband' **mándag** [máʏnda] *s m oreg -en, mánder, mánderna* 'måndag' **nága** [nàu:ga] *vi* 'nä' **nákk** [naʏk] *adv* 'tillräckligt' **pág** [paʏ:g] *s m* 'pojke' **págge** [pàu:ge] *s f* 'groda' **pággepebling** [pàu:ge,pe:blɪŋ] *s m* 'grodyngel' **pákker** [páu:kɛ] *s m u pl* 'djävulen' **pást** [paʏst] *s m* 'post' **pásta-manð** [pàʏsta,man] *s m* 'brevbärare' **páve** [pàu:ʏe] *s m* 'påve' **rád** [ʁau:] *s n* 'råd' **rákke** [ʁàu:kɛ] *s f* 'åkerfräken, equisetum arvense' **ráv** [ʁauʏt] *s m* 'spö, pinne' **skánsker** [skáu:nskɛ] *adj* 'skånsk' **swámp** [swaʏmp] *s m* 'svamp' **sağ-ta** [sà:ɪ:ta] *vi o adv* 'sakta' **sánka** [sàu:ŋka] *vi* 'samla' **tá** [taʏ:] *s f oreg -ena, tæer, tæerna* 'tå' **táge** [tàu:ge] *s f* 'dimma' **á** [aʏ:] *s f oreg -ena, æer, æerna* 'å' [vattendrag]

3.6 ⟨E⟩

Figur 3.4 ⟨e⟩

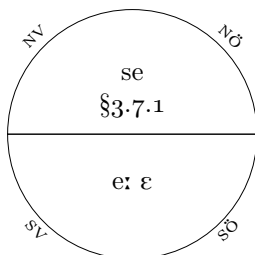
1. Tryckstarkt långt ⟨e⟩ uttalas [e:] i N och något slutnare [ɛ̃:] i S.
2. Vissa dialekter i S har kort ⟨e⟩ även framför enkel konsonant, som i **peber** [pé:ʏβ] *s m u pl* 'peppar'.
3. Trycksvagt ⟨e⟩ uttalas [ɛ] alternativt något i stil med [ə] eller [ɐ], som i **kølne** [çølnɛ] *s n u pl* 'ved, bränsle' **skáne** [skàu:nɛ] *namn* 'skåne'.

4. Trycksvagt ⟨e⟩ före ⟨r⟩ varierar, se §4.6.
5. Trycksvagt ⟨e⟩ undergår ofta metafori, se §3.3.

EXEMPLI GRATIA **bagare** [bà:gaʁɛ] *s m* 'bagare' **bageri** [ba:ʁɛβɛ̃:ɪ] *s n* *oreg* -eð, -er, -erna 'bageri' **bebla** [bè:bla] *v1* 'babbla' **beg** [be:g] *s n* 'beck' **beganes** [bè:ganɛs] *adv* 'beck-' **bláveð** [blàʁ:ve:] *s f* 'blåsippa, anemone hepatica' **brev** [bʁe:v] *s n* 'pappersark, brev' **døstreg** [dø:stʁe:g] *s n* 'deadline' **fer** [fe:ʁ:] *s f* 'fur' **fnedra** [fnè:dʁa] *v1* 'fnitt-
ra' **gestans** [ʁe:stáns] *s m* *oreg* -en, -er, -erna 'area, område' **heg** [ha:ɪ] *interj* 'hej' **herða** [hè:ʁa] *v1* 'vakta, vårda' **herðe** [hè:ʁɛ] *s m* 'pojke, herde' **hwideveð** [ʁè:ɪ:dɛ:ve:] *s f* 'vitsip-
pa, anemone nemorosa' **kreda** [kʁè:da] *v1* 'klika, riva, tälja' **kweder** [qʁè:dɛ] *s n* 'kvitter' **kwedra** [qʁè:dʁa] *v1* 'kvittra' **lega** [lè:ga] *v2.2* 'leka' **með** [me:] *el* [mɛ:] *adv* 'också, även' **negel** [nè:gɛl] *s m* 'nyckel' **peber** [pé:bɛ] *s m u pl* 'peppar' **pegefinger** [pè:gɛ:fɛ̃nʁɛ] *s m* 'pekfinger' **pela** [pè:la] *v1* 'pe-
ta, rota, skala' [äv renplocka, samla ihop] **prega** [pʁè:ga] *v1* 'peta' **regna** [ʁè:gna] *v1* 'räkna' **sebla** [sè:bla] *v1* 'sörpla' **se-
deplass** [sè:dɛ:plas] *s m* *oreg* -en, -er, -erna 'sittplats' **senáp** [sè:nɛp] *s m u pl* 'senap' **skéðning** [skè:ðnɪŋ] *s f* 'bena i hår' **smeð** [sme:] *s m* *oreg* -en, -er, -erna 'smed' **sped** [spè:d] *s n* 'spett' **spede** [spè:dɛ] *s f* 'sticka' **spedekage** [spè:dɛ:ka:gɛ] *s f* 'spettkaka' **spel** [spe:l] *s n* 'spel' **spela** [spè:la] *v1 o v2.2* 'spela' **streg** [stʁe:g] *s n* 'linje' **trena** [tʁè:na] *v1* 'trampa, stega' **veð** [ve:] *prep o adv* 'vid' **veð** [ve:] *s m u pl* 'ved, bränsle' **vreð** [vʁe:] *s n* 'vägkrök' **æden** [à:ɛn] *v* *oreg perf ptc* ⟨æda

3.7 ⟨É⟩

Figur 3.5 ⟨é⟩

1. I Halland, Blekinge och norra Skåne ner till en linje mellan Helsingborg/Landskrona i väster (via ringsjön ner till våmbsjön) och Maglehem/Brösarp i öster uttalas ⟨é⟩ diftongerat, se §3.7.1. Området söder om ovanstående gränslinje har monoftongiskt uttal [e(:)].
2. I N kan ⟨é⟩ i vissa ord få reducerat uttal, som i **dé** [dʊɛ̃] el [dʊ] *pron.*
3. I S, samt hos yngre personer i N, kan ⟨é⟩ få uttalet [ẽ] eller [ɪ], som i **éld** [ʊɪ̃] el [eɪ̃] *s m* 'eld' **étt** [ʊɪ̃t] el [eɪ̃t] *räkn* 'ett' **hédt** [hʊɪ̃t] el [heɪ̃t] *adj* ⟨ *héder* **hém** [hʊɪ̃m] el [heɪ̃m] *s n* 'hem' **kélðe** [çʊɪ̃ɛ] el [çeɪ̃ɛ] *s f* 'källa' **léðt** [lʊɪ̃t] el [leɪ̃t] *adj* ⟨ *léðer*.

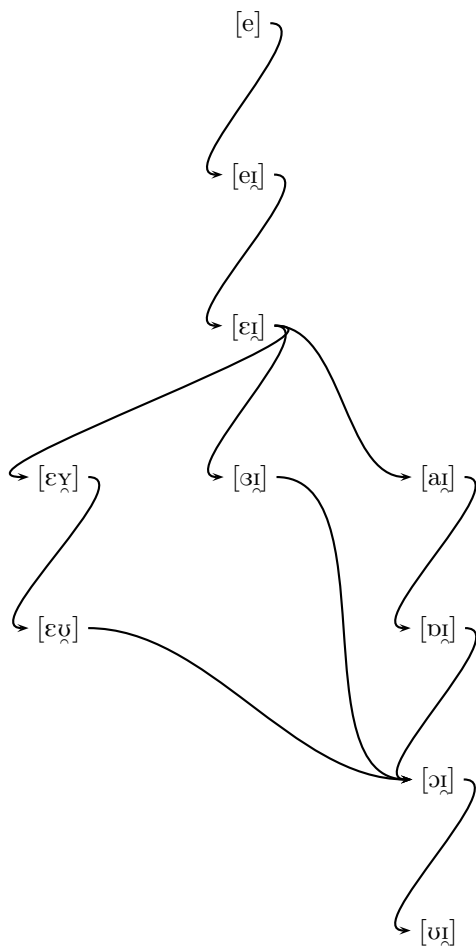
EXEMPLI GRATIA **béd** [bʊɪ̃d] *s n* 'bett, skärpa' **blée** [blʊɪ̃ɛ] el **blé** [blʊɪ̃] *s f* 'lakan, blöja' **brøðskréðe** [brø̃:skʁʊɪ̃ɛ] *s f* 'brödrest' **éder** [ʊɪ̃dɛ] *s n u pl* 'gift' **édernælle** [ʊɪ̃dɛ.naɪ̃ɛ] *s f* 'etternässla, urtica urens' **édra-**
nes [ʊɪ̃dʁa.nɛs] *adv* 'förfärligt' **éð** [ʊɪ̃] *s m* 'ed' **éld** [ʊɪ̃] *s m* 'eld' **émme** [ʊɪ̃mɛ] *s m u pl* 'ånga' **éna** [ʊɪ̃.na] *adj*
oböjl 'ensam' **énestarre** [ʊɪ̃.nɛ.staʁɛ] *s m* 'koltrast' **éstriğer** [ʊɪ̃.stʁiğɛ] *adj* 'nervös' **féd** [fʊɪ̃t] *s n u pl* 'fett' **fél** [fʊɪ̃l] *s n*
 'fel' **féliğer** [fʊɪ̃.lɛɪ̃] *adv* 'bakvänd' **gréb** [gʁʊɪ̃b] *s m* 'grep'

gréb [gʁv̥i:b] *s n* 'grepp' **hém** [hʁi:m] *s n o adv* 'hem'
héma [hù:ma] *adv* 'hemma' **hémvænðes** [hù:m.vaɲes]
adj oböjl 'hemma' **héser** [hú:se] *adj* 'hes' **hésla** [hù:sla]
v1 'prata hest och otydligt' **ilél** [eɾlú:ɿ] *adv* 'ändå' **kéd-**
liđer [çù:leɾe] *adj* 'tröttsam, ledsam, tråkig' **kéd-sammer**
[çù:samv̥e] *adj* 'tröttsam, ledsam, tråkig' **kélðe** [çù:lɛ] *s f*
'källa' **kélðre** [çù:lβe] *s f* 'gränssten' **kléner** [klú:nɛ] *adj*
'kletig' **mél** [m̥v̥i:l] *s n u pl* 'mjöl' **nég** [n̥v̥i:g] *s f* 'sådeskärve'
nægenhéd [nè:gen.hv̥i:d] *s* 'nakenhet' **réb** [ʁv̥i:b] *s n* 'rep'
réner [ʁù:nɛ] *adj* 'ren' **rése** [ʁù:se] *s f* 'resa' **skéd** [skv̥i:]
el [skv̥i:] *s f* 'sked' **skréðe** [skv̥ù:ɛ] *s f* 'avfall, avskrap'
stégers [stú:ɾs] *el* **stærs** [stɛɾ:s] *s n* 'kök' **straffeséra seğ**
[stʁafesú:ɾa sɿ] *v1* 'anstränga sig'

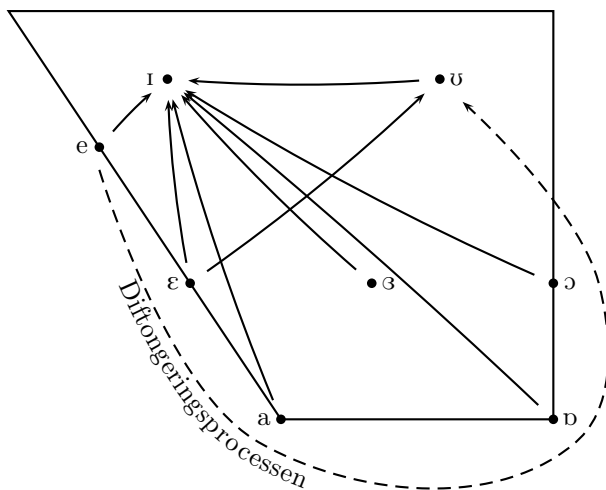
3.7.1 DIFTONGERING

Urnordiskt [aɿ] har monoftongerats via [ɛɿ] över [eɿ] till [e:] (ē). Under tidigt 1300-tal har sedan utvecklingen i södra skandinavien (Skåne, Halland, Blekinge, delar av Småland och delar av Danmark) gått mot en återdiftongering. Denna utveckling gestaltas i figurerna 3.6 och 3.7 på sidorna 23–24. Diftongerinsprocessens geografiska spridning visas i figur 3.8 och tabell 3.1 på sidorna 25–26. Märk att varje områdes yttergränser inte är stabila och att olika diftongtyper kan förekomma inom ett och samma område.

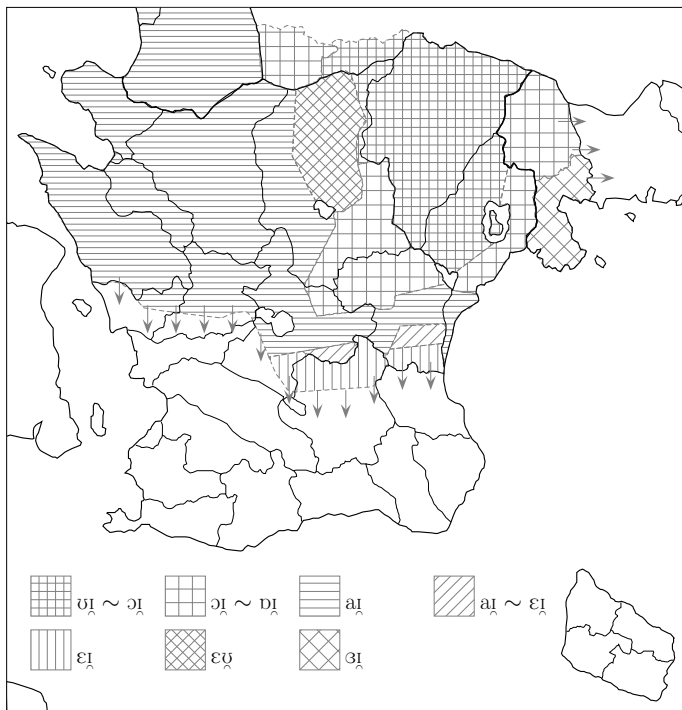
Utvecklingen har nått [ɔɿ] så långt söderut som N. Sandby och [v̥ɔɿ] ända ner i Gärds h:d. I centrala delar av Västra Göttinge h:d, med Verums och Farstorps socknar som centrum, förekommer ett äldre [ɛv̥:] eller [eɔv̥:]. Den andra komponenten har utvecklats till ett [v̥], som i **bén** [bɛv̥:n] *s n* 'ben'. Dessa former förekommer även i Stoby, Vankiva, N. Åkarp, Brönnestad och i östra delar av Hörja. Denna diftongtyp är på stark retur och former som [ɔɿ] har tagit över.

Figur 3.6 Diftongeringsprocess för <é>

Figur 3.7 Diftongeringsprocess för ⟨é⟩

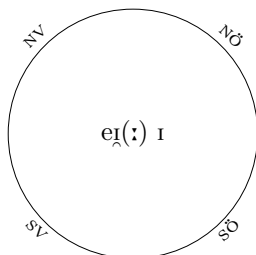

Figur 3.8 Geografisk spridning av diftongerat ⟨é⟩. Märk att varje områdes yttergränser inte är stabila.

<i>uttal</i>	<i>område</i>
[ɔ̞ɪ:] el [ɔ̞ɪ:]	Östra Göinge h:d, nordvästra Villands h:d, Visseltofta, Norra Sandby, Hallaryd
[ɔ̞ɪ:] el [ɔ̞ɪ:]	Gumlösa, Sörby, Vinslöv, Ignaberga, Norra Mellby, Häglinge, Nävlinge, Önnestad, Gärds h:d
[ɔ̞ɪ:]	Norra Listers h:d, större delen av Villands h:d, sydöstra Västra Göinge h:d, norra Gärds h:d, Markaryd, Norra Sandby, Södra Rörum
[ɛ̞ɪ:]	Delar av norra Västra Göinge h:d, östligaste delarna av Verums och Farstorps socknar; även i Ballingslöv, Stoby, Vankiva, Norra Åkarp, Hörja, Brönnestad, Visseltofta
[aɪ:]	Hela nordvästra Skåne, delar av Västra Göinge h:d, Frosta h:d, Gärds h:d, västra Vittsjö, Norra Åkarp, Röke, Hörja, Finja, Mattered, Brönnestad, Tjörnarp
[ɛɪ:]	Norra Färs h:d, södra Gärds h:d
[ɜɪ:]	Södra Listers h:d, Sölvesborg, Ysane, Gammalstorp, Mörrum; även i Västra Göinge h:d, Villands h:d, Önnestad, Ignaberga, Nävlinge, Södra Rörum, Tjörnarp, Vinslöv
[e:]	Södra Skåne

Tabell 3.1 Geografisk spridning av diftongerat ⟨é⟩. Märk att olika diftongtyper kan förekomma inom ett och samma område.

3.8 ⟨I⟩

Figur 3.9 ⟨i⟩

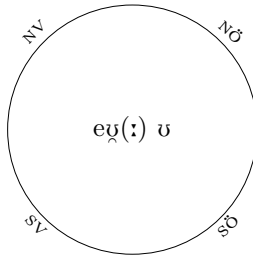
1. Långt ⟨i⟩ uttalas [eɪ̯].
2. Kort ⟨i⟩ uttalas [eɪ̯] eller [ɪ̯].

EXEMPLI GRATIA **ansigte** [àn,seɪ̯tɛ] *s n* 'ansikte' **artiğer** [äɾ:teɾɛ] *adj* 'märklig, konstig' **avis** [avé:ɪ̯s] el **avise** [avè:ɪ̯sɛ] *s f* 'tidning' **biða** [bè:ɪ̯a] *vi* 'vänta' **bir** [beɾ:ɪ̯] *s m oreg -en, bir, biren* 'öl' **birahól** [bè:ɪ̯ʁa,hó:l] *s n* 'pub' [ställe där man säljer öl] **birk** [beɾ:k] *s m oreg -en, -er, -erna* 'björk, betula alba' **brink** [bɾeɪ̯ŋk] *s m* 'sluttning, backe' **dilðe** [dè:lɛ] *s n u pl* 'vurm, delirium' **diveléra** [diveló:ɪ̯ʁa] *vi* 'diskutera' **drikkablænðe** [dɾè:ka,blaɲɛ] *s n u pl* el **drikkablænðing** [dɾè:ka,blaɲɪŋ] *s m u pl* 'svagdricka och mjölk' [blandat] **drikke** [dɾè:ke] *s f* 'dryck' **fabrig** [fabvè:ɪ̯g] *s n* 'fabrik' **finðe** [fè:mɛ] *s f* 'fena' **fira** [fè:ɪ̯ʁa] *räkn* 'fyra' **fire** [fè:ɪ̯ʁɛ] *s f* 'fyra' **gilðe** [gè:lɛ] *s n* 'fest' **griba** [gɾvè:ɪ̯ba] *v3.1* 'gripa' **gribbe** [gɾvè:ɪ̯bɛ] *s f* 'flicka' **grimle** [gɾvè:ɪ̯mlɛ] *s f* 'sädesärla, motacilla alba' **grimliğer** [gɾvè:ɪ̯mlɛɾɛ] *adj* 'vit- eller svartrandig' **hiðe** [hè:ɪ̯ɛ] *s n* 'oländig, svårframkomlig terräng' **himmer** [hè:mɛ] *adj* 'kraftig' **hinðebær** [hè:mɛ,bɛɾ:ɪ̯] *s n* 'hallon, rubus idæus' **hinsammen** [hè:m,samɛn] *adj* 'ensam' **hinsammena** [hè:m,samɛna] *adj pl* 'ensamma' **hwider** [hè:ɪ̯dɛ] *adj* 'vit' **hwim** [hè:m] *pron* 'vem' **i fjor** [eɪ̯: fɾɛvøɾ:ɪ̯] *adv* 'förra året' **ig** [eɪ̯:g] *s f* 'ek' **igeaga(r)ne** [è:ɪ̯gɛ,a:ganɛ]

s n 'ekollon' **igeoğse** [è:̇gɛ̇, ėẏ:̇sɛ̇] *s m* 'ekoxe' **kið** [çɛ̇:̇] *s n* el **kiðling** [çè̇:(̇)lɪ̇ŋ] *s m* 'getunge, capra juvenilis' **knirk** [knɛ̇:̇k] *s n* 'knarr' **kriğ** [kʋɛ̇:̇] *s n* 'krig' **kri(ğa)** [kʋè̇:̇a] *v2.1* 'kriga' **lið** [lɛ̇:̇] *s f* 'vägslutning' **liða** [lè̇:̇a] *v3.1* 'tåla, tolerera' **liðane** [lè̇:̇anɛ̇] *s n u pl* 'fart, raskhet' **liga** [lè̇:̇gɑ̇] *v1* 'älska, bry sig om' **lige** [lè̇:̇gɛ̇] *s n; i uttr ved ~* 'gott stånd' **lim** [lɛ̇m] *s m oreg -en, -er, -erna* 'lem' [kroppsdel] **limma** [lè̇mɑ̇] *v1* 'sopa' **limme** [lè̇mɛ̇] *s m* 'kvast' **linð** [lɛ̇m] *s f* 'lind, tilia' **liv** [lɛ̇:̇v] *s n* 'midja' **læm** [lɑ̇m] *s m* 'lucka' **læmma** [lɑ̇mɑ̇] *v2.1* 'packa ihop' [hårt] **manikk** [manè̇:k] *s m* 'tingest' **miğe** [mè̇:̇ɛ̇] *s m* 'penis' **milk** [mɛ̇:̇lk] *s m u pl* 'mjölk' **milte** [mè̇:̇ltɛ̇] *s m* 'mjälte' **nédforlið** [nè̇:̇fɔ̇, lɛ̇:̇] *s f* 'utförsbacke' **niben** [nè̇:̇bɛ̇n] *s n* 'nypon' **pibe** [pè̇:̇bɛ̇] *s f* 'pipa' **plide** [plè̇:̇dɛ̇] *s f* 'finne, kvissla, blemma' **pringla** [pʋè̇:̇ŋlɑ̇] *v1* 'pynta' **riger** [ʋé̇:̇gʋɛ̇] *adj* 'rik' **rim** [ʋɛ̇:̇m] *s f u pl* 'rimfrost' **rippe** [ʋè̇:̇pɛ̇] *s f* 'kvartal, kvart, kvarter' **risenagryn** [ʋé̇:̇sɛ̇nɑ̇, gʋø̇ẏ:n] *s n* 'risgryn' **risenagrød** [ʋé̇:̇sɛ̇nɑ̇, gʋø̇:d] *s m* 'risgrynsgröt' **risp(el)** [ʋé̇:̇sp] el [ʋé̇:̇spɛ̇l] *s f* 'röda vinbär, ribes rubrum' **rive** [ʋè̇:̇vɛ̇] *s f* 'räfsa' **ruğwippe** [ʋø̇:̇, ʋè̇:̇pɛ̇] *s f* 'rågax' **siden** [sɛ̇:̇:(̇)n] *adv o prep o konj* 'sedan' **siğtebrød** [sè̇:̇tɛ̇, bʋø̇:] el **séğtebrød** [sø̇:̇tɛ̇, bʋø̇:] *s n* 'bröd bakat på finsiktat rågmjöl' **silða** [sè̇:̇lɑ̇] *adv* 'sent' **sisare** [sè̇:̇sɑ̇vɛ̇] *s m* 'sax' **skib** [skɛ̇:̇b] el [skɛ̇:̇:b] *s n* 'skepp, eka' **skriddare** [skʋè̇:̇dɑ̇vɛ̇] *s m* 'vattenlöpare, gerridae' **smi(ða)** [smè̇:̇ɑ̇] *v2.1* 'smida' **smil** [smɛ̇:̇l] *s n* 'leende' **smágribbe** [smɑ̇:̇, gʋɛ̇:̇bɛ̇] *s f pl* 'småflicka' **sniga** [snè̇:̇ɑ̇] *v3.1* 'smyga' **snigl** [snė:̇l] el **snigle** [snè̇:̇lɛ̇] *s m* 'snigel' **spindare** [spè̇:̇mɑ̇vɛ̇] *s m* 'spindel, araneæ' **strib** [stʋè̇:̇bɛ̇] *s f* 'rand' **swiða** [smè̇:̇ɑ̇] *v3.1* 'svida' **time** [tè̇:̇mɛ̇] *s m* 'timme' **tirsen** [tè̇:̇sɛ̇n] *s n* el **tirse** [tè̇:̇sɛ̇] *s f* 'krikon, prunus domestica ssp insititia' [eller hybrider därav; slags plommon] **tissle** *s m* el **tissle** *s f* [tè̇:̇slɛ̇] 'tistel, cirsium' **vinða** [vè̇:̇mɑ̇] *v3.4* 'orka'

3.9 ⟨O⟩

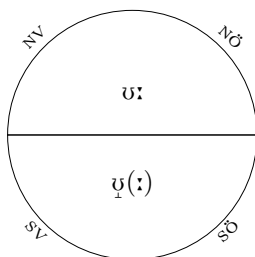
Figur 3.10 ⟨o⟩

1. Långt ⟨o⟩ uttalas [eÿ:].
2. Kort ⟨o⟩ uttalas [u] eller [eÿ].

EXEMPLI GRATIA **bloð** [bleÿ:] *s n u pl* 'blod' **bloða** [blèÿ:a] *v1* 'blöda' **boð** [beÿ:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'butik, handelsbod' **bog** [beÿ:g] *s f oreg -ena, bøger, bøgerna* 'bok' [som man läser ur] **bolðe** [bùlɛ] *s m* 'böld' **bonðe** [bèÿ:nɛ] *el* [bùnɛ] *s m oreg -n, bønder, bønderna* 'bonde' **bose** [bèÿ:sɛ] *s m* 'orm' **bose** [bèÿ:sɛ] *s m* 'talong, rest' [i ex kortspel] **brøðarolðe** [brøð:a,ʋlɛ] *s m* 'brödkavel' **bækka-hors** [bàkka,hʋɛ:s] *s n* 'övernaturligt väsen' [näck] **dobbel** [dúbɛl] *adj* 'dubbel' **dommer** [dómɐ] *adj* 'dum' **doning** [dèÿ:niŋ] *s m* 'grej, redskap' **dosse** [dùsɛ] *s f* 'vagga' **dos-seder** [dùsɛdɐ] *adj* 'sömnig' **duwestol** [døÿ:ɛ,steÿ:l] *s m* 'blåklint, centaurea cyanus' **fjor** [fjèÿɔ:] *s oböjl; i uttr i ~* 'förra året, fjol' **fjortan** [fjòÿ:tan] *räkn* 'fjorton' **fod** [feÿ:d] *s m oreg -en, føder, føderna* 'fot' **forfjor** [fó:fjèÿɔ:] *s oböjl; i uttr i ~* 'året innan sistlidna år' **gobbe** [gùbɛ] *s m* 'gubbe' **goðer** [géÿ:ɐ] *adj* 'god' **gold** [gʋl] *s n* 'guld' **hodde** [hùdɛ] *s f* 'skjul, häkte' **honð** [hʋn] *s m* 'hund, canis lupus domesticus' **horing** [hùɐiŋ] *s m* 'örfil' **hors** [hʋɔ:s] *s n* 'häst' **horsagøg** [hʋɔ:sa,ɔ:g] *s n* 'enkelbeckasin, capella galinago' **horsike** [hʋɔ:sikɛ] *el* [húÿ:sikɛ] *s f* 'märr' **hos** [heÿ:s]

el [hʊs] *prep* 'hos' **hoska** [hʊska] *vi* 'minnas, komma ihåg' **hotta** [hʊta] *vi* 'kasta' **how** [heʊ:] *s m* 'hov' **hwokken** [hʊkən] *pron* 'vilken' **jobb** [ɹʊb] *s n* 'jobb' **jom** [ɹʊm] *s n* *oböjl*; *i uttr pá étt* ~ 'ungefär' **jord(a)pære** [ɹèʊɹ:pe:ɹe] *s f* 'potatis, solanum tuberosum' **korn** [kʊɹ:n] *s n* 'korn' **kors** [kʊɹ:s] *s n* 'kors' **ljordag** [ɹéʊɹ:da] *s m* *oreg -en, ljorder, ljorderna* 'lördag' **lomme** [lʊmɛ] *s f* 'ficka' **mogg** [mʊg] *s n u* *pl* 'mögel' **moggen** [mʊgen] *adj* 'möglig, fuktig' **molðsyrk** [mʊl,syɹ:k] *s m* 'mullvad, talpa europaea' **mond** [mʊn] *s m* 'mun' **mora seğ** [mèʊ:ɹa sɪ] *vi* 'roa sig' **morð** [meʊɹ:] *s n* 'mord' **morsammer** [mèʊɹ:samɛ] *adj* 'rolig, trevlig' **oben** [èʊ:bɛn] *adj* 'öppen' **obna** [èʊ:bna] *vi* 'öppna' **odde** [ʊdɛ] *s m* 'udde' **oder** [éʊ:de] *s m* 'utter' **oğ** [eʊ:] *el* [ʊ] *el* [ɹ] *konj* 'och' **ogsá** [áʊsa(ʊ:)] *el* [áʊsɛ] *el* [ú] *adv* 'också, även' **olka** [ʊlka] *vi* 'kväljas' **om** [ʊm] *adv o prep* 'om' **onðer** [ʊnɛ] *el* [ʊnɛ] *adv o prep* 'under' **onyge** [èʊ:nʊɹ:ge] *s f* 'ovana' **opp** [ʊp] *adv* 'upp' **oppe** [ʊpɛ] *adv* 'uppe' **orð** [eʊɹ:] *s n* 'ord' **orm** [ʊɹ:m] *s m* 'mask' **ost** [eʊst] *el* [ʊst] *s m* 'ost' **otiger** [ʊtɛ:ge] *adj* 'otäck' **owast** [éʊ:ast] *adv spl* 'överst' **ower** [éʊ:ɹ] *adv* 'över' **owermaren** [éʊ:ɹ,ma:ɑɹn] *s m* 'dagen efter imorgon' **owre** [éʊ:ɹɛ] *adv komp* 'övre' **plowbill** [plèʊ:bɪl] *s m* 'plogbill' **potta** [pʊta] *vi* 'knuffa' **robád** [ɹèʊ:baʊ:d] *s m* 'roddbåt' **rod** [ɹèʊ:d] *s f* 'rot' **rolðebør** [ɹʊlɛ,bøɹ:] *s f o* *m* 'skottkärra' **ronðtenom** [ɹʊntɛnʊm] *adv* 'runtomkring' **rose** [ɹèʊ:sɛ] *s f* 'ros' **skow** [skeʊ:] *s m* 'skog' **skowa** [skeʊ:a] *vi* 'kalthugga, skövla' **so** [seʊ:] *s f* *oreg -(e)na, sør, sørna* 'so' **sol** [seʊ:l] *s f* *oreg -ena, -a, -ana* 'sol' **stobba** [stʊba] *vi*; *ex* ~ *pá séğteð* 'bli sämre, vara dålig' [med avseende på ngt sinne] **tehoba** [tehé:ba] *adv* 'ihop, tillsammans' **tonge** [tʊŋɛ] *s f* 'tunga' **tor** [teʊɹ:] *s* *oböjl* 'mars' [årets tredje månad]

3.10 ⟨Ó⟩

Figur 3.11 ⟨ó⟩

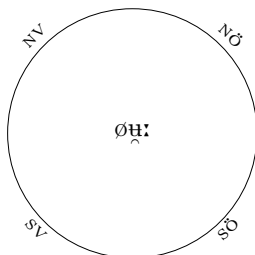
1. ⟨ó⟩ uttalas [u:] i N; i S mer slutet [y:].
2. Vissa dialekter i S har kort ⟨ó⟩ även framför enkel konsonant, som i **hól** [hʊ(:)l] *s n* 'håll'.

NOTA BENE ⟨ó⟩ i **nógen** uttalas varierat, se §10.8.

EXEMPLI GRATIA **bód** [bʊ:] *s n* 'bud' **bóða** [bò:a] *vi* 'skicka bud, varsal om, förebuda' **bóler** [bó:lɛ] *adj* 'stor, väldig, yppig' **bólhwispe** [bò:l ʊɛɪsɔ] *s f* 'bålgeting' **bós** [bʊ:s] *s n u pl* 'halm' **fnóg** [fnʊ:g] *s n* 'flinga' [lätt och fin beståndsdel] **fármón** [fà:mʊ:n] *s m* 'förmån' **gæstabóð** [ɣà:sta,bʊ:] *s n* 'gästabad' **hóbra** [hò:bɔa] *vi* 'mullra, spraka, dundra' **hóðra** [hò:dɔa] *vi* 'huttra' **hól** [hʊ:l] *s n* 'håll' **hóle** [hò:lɛ] *s f* 'håla' **jorðamón** [jè:ɔa,mʊ:n] *s m* 'jordmån' **kól** [kʊ:l] *s n* 'kol' **lóg** [lʊ:g] *s n* 'lock' **mólen** [mò:lɛn] *adj* 'mulen' **mós** [mʊ:s] *s n u pl* 'mossa' **móse** [mò:sɛ] *s m* 'mosse' **opptóg** [ʊp,tʊ:g] *s n* 'upptåg' **plóðra** [plò:dɔa] *vi* 'prata strunt' **póða** [pò:ða] *vi* 'gräva, peta' **póðe** [pò:dɛ] *s f* 'bunke, hög, håll' **prósabid** [pɔð:sa,bɛ:d] *s m* 'ljusstump' **skikkebóð** [skɛ:kɛ,bʊ:] *s n* 'sändebud' **skód** [skʊ:d] *s n* 'skott, patron' **smóle** [smò:lɛ] *s n koll* 'smulor' **snóbla** [snò:bla] *vi* 'snubbla' **snyfnóg** [snʊ:ɣ,fnʊ:g] *s n* 'snöflinga' **syrkapóðe**

[sʏ̥:kɑ:pʉ:dɛ] *s f* 'mullvadshög' **tóg** [tʉ:g] *s n* 'tåg' **tóga**
 [tò:ga] *v1* 'tåga' **udtóg** [ø̥̃:d,tʉ:g] *s n* 'uttåg' **yvenalóg**
 [ø̥̃:vɛna,lɔ:g] *s n* 'ögonlock'

3.11 ⟨U⟩

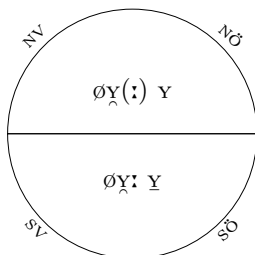
Figur 3.12 ⟨u⟩

- Långt ⟨u⟩ uttalas [ø̥̃].

EXEMPLI GRATIA **blábug** [blàʉ:bø̥̃:g] *s m* 'odon, vac-
 cinium uliginosum' **bláduwe** [blàʉ:dø̥̃:ɛ] *s f* 'skogsdu-
 va, columba oenas' **brug** [bʉø̥̃:g] *s n* 'fabrik' **duweonge**
 [dø̥̃:ɛ,ʉ̥̃ɛ] *s m* 'duvunge' **frug̃tapære** [fʉø̥̃:ta,pɛ:ʉ̥̃ɛ] *s f*
 'päron, pyrus' **knude** [knø̥̃:dɛ] *s f* 'knut, puckel' **kru(ġ)**
 [kʉø̥̃:] *s n* 'krog' **kru(ġ)are** [kʉø̥̃:aʉ̥̃ɛ] *s m* 'krögare' **krus**
 [kʉø̥̃:s] *s n u pl* 'fjäsk, trug' [inställsam artighet] **kru-**
sa [kʉø̥̃:sa] *v1* 'truga' **lude** [lø̥̃:dɛ] *s f* 'skjul' [litet med
 snedtak] **lug** [lø̥̃:g] *s n u pl* 'ogräs' **luga** [lø̥̃:ga] *v1* 'ren-
 sa ogräs' **luge** [lø̥̃:ge] *s n* 'ogräsrensning' **luġe** [lø̥̃:ɛ] *s m*
 'låga' **luġner** [lø̥̃:nɛ] *adj* 'lugn' **lusarage** [lø̥̃:sa,ʉ̥̃:ge] *s f*
 'luskam' **luwe** [lø̥̃:ɛ] *s f* 'mössa, luva, hatt' **pude** [pø̥̃:dɛ]
s f 'kudde' **puge** [pø̥̃:ge] *s m* 'tomte, vätte' [allmänt
 övernaturligt litet väsen] **rune** [ʉø̥̃:nɛ] *s m u pl* 'fiskrom'
ruwe [ʉø̥̃:ɛ] *s f* 'sårskorpa' **skruwa** [skʉø̥̃:a] *v1* 'skruva'
skur(stén) [skø̥̃:(,stʉ:n)] *s m* 'skorsten' **stuġe** [stø̥̃:ɛ]

s f 'stuga, rum' **suwl** [sø̞u:l] *s n u pl* 'fläsk, kött eller fisk' [maträtt därav] **uġe** [ø̞u:ge] *s f* 'vecka' **ulw** [ø̞u:l] *s m* 'varg' **ulwa** [ø̞u:la] *vi* 'yla'

3.12 ⟨Y⟩

Figur 3.13 ⟨y⟩

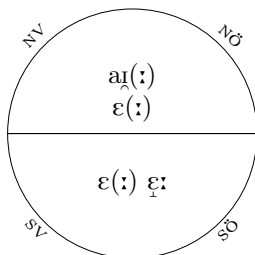
1. Långt ⟨y⟩ uttalas [ø̞Y:].
2. Kort ⟨y⟩ uttalas [ø̞Y] eller [Y] i N; något bakre [Y] i S.

EXEMPLI GRATIA **bry** [bʁø̞Y:] *s n* 'bryderi' **byare** [bø̞Y:aʁe] *s m* 'bybo' **byġse** [bø̞Y:se] *s f* 'byxa' **dygeri** [dø̞Y:geʁi:] *s n oreg -eð, -er, -erna* 'konkurs, förlust' **dyng** [dø̞Yŋe] *s n* 'gungfly' **hydda** [hø̞Yda] *vi* 'iordningsställa, ansa, städa' **hydda seġ** [hø̞Yda si] *vi* 'klä sig, göra sig ren' **hylðe** [hø̞Yle] *s n u pl* 'fläder, sambucus nigra' **kreda** [kʁè:da] *vi* 'tälja, skära ut' **kridd** [kʁe:ɪd] *s n* 'krita, kritbit' **kridda** [kʁè:ɪda] *vi* 'rita, teckna' **krø̞gla** [kʁø̞:gla] *vi* 'locka, krångla, bråka' **krø̞gliġer** [kʁø̞:glerø̞] *adj* 'lockig, krånglig' **krø̞lliġer** [kʁø̞:lerø̞] *adj* 'lockig' **kylðing** [kø̞Ylŋ] *s m* 'kyckling, dununge, galliformes juvenilis' **kyngavis** [eø̞Yŋa,ve:r:s] *adv* 'ibland, då och då' **legetyġ** [le:ge:tø̞Y:] *s m o n* 'leksak' **lyġne** [lø̞Y:nø̞] *s n u pl* 'lä' **lyġte** [lø̞Y:tø̞] *s f* 'lykta' **mylle** [mø̞Yle] el **mø̞lle** [mø̞le] *s f* 'kvarn' **pykke** [pø̞Yke]

s n 'leksak, småsak' **pyn** [pø̃y:n] *s n* 'mört, rutilus rutilus' [äv småfisk i allmänhet] **ryda** [ʁø̃y:da] 3.2 'ryta' **ryga** [ʁø̃y:ga] 3.2 'ryka' **rygta** [ʁø̃y:ta] *v1* 'rykta' **sky** [skø̃y:] *s m* 'moln' [mindre] **slynga** [slø̃yŋa] *v1* 'gunga' **slynge** [slø̃yŋɛ] *s f* 'gunga' **sny** [snø̃y:] *s m u pl* 'snö' **spyd** [spø̃y:d] *s n* 'spjut' **syb** [sø̃y:b] *s m* 'sup' **syrk** [syʁk] *s m* 'mullvad, talpa europaea' **tyd** [tø̃y:d] *s n* 'tut, tjut' **tyda** [tø̃y:da] 3.2 'tuta, tjuta' **tyg** [tø̃y:] *s n oreg -ed, -er, -erna* 'tyg, vävnad' **tygå** [tø̃y:a] *v1 o v2.1* 'orka, förmå'

3.13 ⟨Æ⟩

⟨Æ⟩ och ⟨æ⟩ har nummer U+00C6 respektive U+00E6 i unicode. När bokstäverna inte är tillgängliga på grund av tekniska begränsningar kan ⟨AE⟩ respektive ⟨ae⟩ användas som ersättning.

Figur 3.14 ⟨æ⟩

1. Långt ⟨æ⟩ uttalas [ã:] i N, alternativt undantaget före tonande konsonanter monoftongiskt [ɛ:]; [ɛ:] eller mer slutet [ɛ̃:] i S, som i **græda** [gʁɛ̃:da] *v oreg græd el gråd, græded, græden* 'gråta' **knæ** [knɛ̃:] *s n* 'knä' **læsa** [lɛ̃:sa] *v2.2* 'läsa' **træð** [trɛ̃:] *s n* 'trääd'.
2. Kort ⟨æ⟩ uttalas [ã] eller [ɛ] i N; [ɛ] i S.

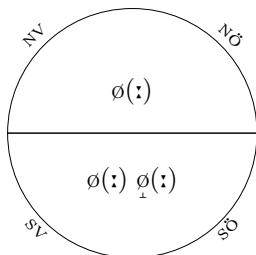
EXEMPLI GRATIA **blámængder** [blàʊ̯ːmæŋdɐ] *adj* 'blå-
 aktig' **blædde** [blài̯dɛ] *s f* 'komocka' **blæðe** [blài̯ːɛ] *s m* 'kil,
 vigg' **blækkahus** [blà̯ka,høʊ̯ːs] *s n* 'bläckhorn' **blækkebær**
 [blà̯kɛbɛʁː] *s n* 'slånbar, prunus spinosa' **blænða** [blà̯na]
v1 'blanda' **blænðe** [blàmɛ] *s n* el **blænðing** [blà̯nɪŋ] *s*
m 'blandning' **blære** [blɛːʁɛ] *s f* 'blåsa' [urinblåsa] **blæst**
 [blài̯ːst] *s m u pl* 'blåst' **brænða** [brə̯à̯na] *v2.1* 'brinna'
brænðe [brə̯à̯mɛ] *s n u pl* 'bränsle' **byahælle** [bø̯ːa,haɪ̯lɛ]
s n 'bysamhälle, by' **bæder** [bɛːdɛ] *adj komp* < *bra* 'bätt-
 re' **bænðe** [bàmɛ] *s n* 'band, följe av sämre folk' **did-**
hæn [dɛi̯ːdhá̯ːn] *adv* 'dit, ditåt' **disæmber** [disá̯mɛ] *s*
m u pl 'december' [årets tolfte månad] **djævel** [ʃɛːvɛl] *s*
m 'djävul' **dæn** [da̯ːn] *adv* 'därifrån, bort' **eværdelig**
 [evɛ̯ːdɛlɛʁɛ] *adj* 'evig' **fjæder** [fjài̯ːrɛ] el [fjɛ̯ːr] *s m* 'fjä-
 der' **flætte** [flà̯tɛ] *s f* 'fläta' **flættebånd** [flà̯tɛ,baʊ̯n] *s n*
 'hårsnodd' **færdiger** [fɛːʁɛʁɛ] *adj* 'färdig, klar' **grantvæder**
 [grà̯nt,vai̯ːrɛ] *s n* 'vackert väder' **gærð** [jɛ̯ːr] *s* 'rullstensås,
 vall, rand' **gæssling** [jài̯ːslɪŋ] *s m* 'gåsunge, anserinæ juveni-
 lis' **hidhæn** [hɛi̯ːdhé̯ːn] *adv* 'hit, hitåt' **hjælming** [jài̯lmɪŋ]
s m 'snok, natrix natrix' **hælane** [hɛːlanɛ] *s n u pl* 'mod'
hælse [hài̯lsɛ] *s f u pl* 'hälsa' **hæn** [ha̯ːn] *adv* 'bort' **hæ-**
nanom [hài̯ːnan,ʊm] *adv* 'bortom, på andra sidan' **hænge**
 [hà̯ŋːɛ] *s n* 'hängsle' **hænne** [hàmɛ] *adv* 'borta' **hæva seg**
 [hèːva sɪ] *v2.1* 'jäsa' **hævelse** [hèːvɛlsɛ] *s m oreg -n, -r, -r-*
na 'jäst' **hæven** [hèːvɛn] *adj* 'svullen' **ihæl** [ɛ̯ːhá̯ːl] *adv*
 'ihjäl' **imællom** [ɛ̯ːmài̯lʊm] *adv* 'emellan' **klæðe** [klà̯ːɛ] *s*
n 'tygstycke, beklädnad' **klæder** [klài̯ːrɛ] *s pl* 'kläder' **klæm-**
sel [klài̯msɛl] *s m u pl* 'magknip' **kælðing** [çài̯lmɪŋ] *s m* 'kat-
 tunge, felis juvenilis' **kærlegsæble** [çɛ̯ːlɛːgs,ɑ̯ːblɛ] *s n* 'to-
 mat, solanum lysopersicum' **kætte** [çài̯tɛ] *s f* 'katthona,
 felis ♀' **kævs** [çai̯vʊs] *s n* 'struntprat' **lommetørr(e)klæðe**
 [lòmɛtø̯ːr,klà̯ːɛ] *s n* 'näsduk' **læb** [la̯ːb] *s m o f oreg -e-*
na, -a, -a 'läpp' **læder** [lá̯ːrɛ] *s n* 'läder' **lælla** [là̯ːla] *adv*;
ex i uttr ta ~ 'försiktigt, lungt, stilla' **læsa** [là̯ːsa] *v2.2* 'lä-
 sa' **lætte** [là̯tɛ] *s m* 'efterbörd' **mæn** [mɛːn] *adv* 'medan'
mænn [mām] *adv* 'minsann' **næd** [nɛːd] *s n* 'nät' **nægen**
 [nèːgɛn] *adj* 'naken' **nælle** [nài̯lɛ] *s f* 'nässla' **næppe** [nài̯pɛ]
adv 'knappast' **nætt** [najt] *adv* 'försiktigt, sakta' **pjæлта**

[pɹ̥ɑ̀ɪl̥ta] *s m u sg* 'kläder' **pjætta** [pɹ̥ɑ̀ɪta] *v1* 'slå lätt och försiktigt' **præga** [pɹ̥ɛ̀:ga] *v1* 'präglä' **præka** [pɹ̥ɛ̀:ka] *v1* 'predika' **præke** [pɹ̥ɛ̀:kɛ] *s f* 'predikan' **pæl** [paɹ̥:l] el **pæle** [pɑ̀:ɪlɛ] *s m* 'påle' **pæner** [pɛ̀:ne] *adj* 'vacker, fin' [äv vänlig, ärbär, dygdig] **pæster** [pɑ̀:stɛ] *adj* 'stinn, tjock' **ræba** [ɹ̥ɑ̀:ba] *v2.2* 'rapa' **ræge(n)** [ɹ̥ɛ̀:ge(n)] *s m* 'saliv, spott' **række** [ɹ̥ɑ̀:kɛ] *s f* 'stycke, längd av vävt tyg' **ræliġer** [ɹ̥ɛ̀:leɹɛ] *adj* 'äcklig, otäck' **rænða** [ɹ̥ɑ̀:na] *v2.1* 'springa' **rætter** [ɹ̥ɑ̀:te] *adj* 'rak' **rævakál** [ɹ̥ɛ̀:va,kaʊ̯:l] *s m u pl* 'kirskål, ægopodium podagraria' **rævarákke** [ɹ̥ɛ̀:va,ɹ̥ɑ̀:kɛ] *s f* 'åkerfräken, equisetum arvense' **rævese** [ɹ̥ɛ̀:veɛɛ] el **rævike** [ɹ̥ɛ̀:vei:kɛ] el [ɹ̥ɛ̀:vei:kɛ] *s f* 'rävhona, vulpini ♀' **skærsla** [ʃkɛ̀:sla] *v1* 'flamma, blixtra' **snære** [snɛ̀:ɹɛ] *s n* 'snår' **stræde** [stɹ̥ɑ̀:de] *s n* 'bygata eller fägata' **stært** [stɛ̀:ɹt] *s m* 'stjärt' **sæde** [sɛ̀:de] *s n* 'säte' **sæðasæð** [sɑ̀:ɑ,saɹ̥:] *s f u pl* 'utsäde' **sælla** [sɑ̀:la] *v1* 'sälla' **sælw** [sɛ:l] *adv* 'självt' **sæmmer** [sɑ̀:mɹɛ] *adj komp* 'sämre' **træð** [tɹ̥ɑ̀:ð] *s n* 'träd' **trækka** [tɹ̥ɑ̀:ka] *v2.2* *træġte, træġt*, — 'tränga' [om vätska] **trætter** [tɹ̥ɑ̀:te] *adj* 'trött' **twæföttes** [tʷɑ̀:foʊ̯tes] *adv* 'jämfota' **twæhæres** [tʷɑ̀:he:ɹɛs] *adv o konj* 'genast' **tærte** [tɛ̀:ɹte] *s f* 'tårta' **tætta veð** [tɑ̀:ta ve:] *adv* 'nära' **tætter** [tɑ̀:te] *adj* 'tät' **tørr(e)klæðe** [tøɹ̥:klɑ̀:ɛ] *s n* 'huvudduk, tygstycke att torka med' **vægg** [vaɹ̥:ġ] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'vägg' **vækk** [vaɹ̥:k] *adv* 'bort, borta' **væl** [vaɹ̥:l] *trycksvagt* [vɛl] el [val] *adv* 'väl' **vær(d)** [veɹ̥:(d)] *s f u pl* 'värld' **æble** [ɑ̀:ɹble] *s n* 'äpple, malus' **æda** [ɑ̀:da] *v oreg áð, ædeð, æden* 'äta' **ægg** [aɹ̥:ġ] *s n* 'ägg' **ælla(s)** [ɑ̀:la(s)] el [ɑ̀:la(s)] *adv o konj* 'eller, annars' **ælling** [ɑ̀:liŋ] *s m* 'andunge, anatinæ juvenilis' **ælling** [ɑ̀:liŋ] *s m* 'andunge, anatinæ juvenilis' **ælljes** [ɑ̀:liɛs] *adv* 'annars' **ælska** [ɑ̀:l̥ska] *v2.2* 'para sig, betäcka' **ænd** [aɹ̥:n] *konj* 'ännu' **ænd** [aɹ̥:n] *prep o konj* 'än' **æske** [ɑ̀:skɛ] *s f* 'ask' **æss** [aɹ̥:s] *konj* 'om, ifall' **ættast** [ɑ̀:taʃt] *adv* 'sist' **ætte** [ɑ̀:te] *prep o adv o konj* 'efter' **ætteliġa** [ɑ̀:teleɹ̥:a] *adv* 'ungefär' **ættepá** [ɑ̀:te,paʊ̯:] *adv* 'efteråt, sedan' **ørenastært** [øɹ̥:na,steɹ̥:t] *s m* el **ørenastærte** [øɹ̥:na,steɹ̥:te] *s f* 'tvestjärt, forficula auricularia'.

3.14 ⟨∅⟩

⟨∅⟩ och ⟨ø⟩ har nummer U+00D8 respektive U+00F8 i unicode. När bokstäverna inte är tillgängliga på grund av tekniska begränsningar kan ⟨OE⟩ respektive ⟨oe⟩ användas som ersättning.

Figur 3.15 ⟨∅⟩

1. Långt ⟨∅⟩ uttalas [ø:] i N; [ø:] eller mer slutet [ø:] i S.
2. Kort ⟨∅⟩ uttalas [ø] i N; [ø] eller [ø] i S.

NOTA BENE I vissa ord har S ⟨á⟩ där N har ⟨∅⟩, som i **jorðatrøld** el **jorðatrálð** *s n* 'vätte' **køpp** el **kápp** *s m* 'kopp' **løm** el **lám** *s n* 'lamm, ovis juvenilis'.

EXEMPLI GRATIA **brøde** [bø:dɛ] *s n koll* 'ris och kvistar' **brønd** [bø:n] *s m* 'brunn' **brøvla** [bø:vla] *v1* 'skryta' **bøg** [bø:g] *s f* 'bok, fagus silvatica' **bøgenød** [bø:ge,nø:d] *s f* 'bokollon' **bøle** [bø:lɛ] *s n* 'bostad, lya' **bønð** [bøn] *s m* 'botten' **bønegrød** [bø:nɛ,grø:d] *s m* 'mos av bondböner och potatis' **bønesød** [bø:nɛ,sø:] *s n u pl* 'bondbönssoppa' **bør** [bø:ɛ] *s f o m* 'skottkärra, bår' **børd** [bø:ɛ:d] *s m oreg -en, -er, -erna* 'bård' **børsla** [bø:sla] *v1* 'bråka, ställa till oreda, väsnas' **drønning** [dø:nɪŋ] *s f oreg -en, -a, -ana* 'drottning' **drøpp** [dø:p] *s m* 'droppe' **døner** [dø:nɛ] *adj* 'kvav' **dør** [dø:ɛ] *s m* 'dörr' **dørslag** [dø:sla:] *s n* 'durkslag' **døtter**

[døtə] *s f oreg -n, döttra, döttrana* 'dotter' **fjont** [fjont] *s m*
 'tok, fänig person' **flöd** [flø:d] *f u pl* 'grädde' **flödamad**
 [flø:da,ma:d] *s m* 'smörgås med grädde' **flöde** [flø:də] *s m*
 'flotte' **flöga** [flø:ga] *v1 o v2.2* 'flytta, ändra' **flött** [flöt] *s m*
 'fästing, ixodes ricinus' **fögle** [fø:le] *s n* 'följe' **föle** [fø:le] *s n*
u pl 'känsl, förstånd' **glöffa** [gløfa] *v1* 'grymta' **glött** [glöt]
s m 'barn' **gröda** [gʁø:da] *v1* 'fresta' **gö** [ɣø:] *v2.1* 'skälla eller
 kväka' [djurläte] **göben** [ɣø:ben] *s f oreg -en, göbna, göbnana*
 'handfull' [mättenhet] **göd** [ɣø:] *s f u pl* 'gödsel' **gög** [ɣø:g] *s*
m 'gök, cuculus canorus' **gömme** [ɣømə] *s oböjl; i uttr lega ~*
 'kurragömme' **gömme** [ɣømə] *s f* 'gömsle' **gönom** [ɣó:nóm]
adv o prep 'genom' **göre** [ɣø:ʁə] *s n* 'arbete, möda, besvär'
hjørne [ɣø:ɳə] *s f* 'horn' **hwispebölme** [ɣè:spɛ,bølmə] *s n*
 'getingbo' **hög** [hø:g] *s m* 'hök, accipitridae' **hög** [hø:ɣ] *s n*
koll 'hö' **höger** [hó:ɣə] *adj* 'hög' *øskahönsahög* [hønsa,hø:g]
el slaghög [slå:hø:g] *s m* 'duvhök, accipiter gentilis' **hör**
 [hø:ɣ:] *s m u pl* 'lin, linum usitatissimum' **hös** [hø:s] *s m*
 'ansikte, kind, skalle, huvud' **höst** [høst] *s m* 'skörd' **høsta-**
gilde [høsta,le:le] *s n* 'skördefest' **høvsa** [hø:usa] *v1* 'slarva'
jordatröld [ɣè:ʁ:ʁa,tʁø:l] *s n* 'vätte' **klövra** [klø:ʁa] *v2.1*
 'klättra' **krösen** [krø:sən] *s n* 'lingon, vaccinum vitisidæa'
köba [çø:ba] *v2.2* 'köpa' **köd** [çø:d] *s n u pl* 'kött' **ködd**
 [kød] *s m* 'pung, scrotum' **kölne** [çø:lnə] *s n u pl* 'ved, bräns-
 le' **köpp** [køp] *s m* 'kopp' **körke** [çø:ɣ:kə] *s f* 'kyrka' **körw**
 [kø:ɣ:] *s m* 'korg' **köss** [çø:s] *s m* 'kyss' **køvder** [çó:vde] *adj*
 'förkyld' **löde** [lø:də] *s n* 'läte' **lökke** [løkə] *s f u pl* 'fortuna'
løvta [lø(v)ta] *v2.2* 'lyfta' **mög** [mø:g] *s n u pl* 'smuts, göd-
 sel, skit' **nött** [nøt] *s f* 'natt' **pröva** [pʁø:va] *v1* 'försöka'
roldebör [ʁø:le,bø:ɣ:] *s f o m* 'skottkärra' **rödna** [ʁø:dna]
v1 'ruttna' **rödgröd** [ʁø:ɡʁø:d] *s m* 'saftkräm' **rötte** [ʁø:tə]
s f 'råtta' **röv** [ʁø:v] *s m* 'rumpa, röv' **sköffe** [skøfe] *s f*
 'skyffel' **söd** [sø:] *s n u pl* 'soppa, buljong' **sögn** [sø:ɣ:n] *s f*
 'socken' **sömmarfuḡl** [søma,fø:ɣ:l] *s m* 'fjäril' **sön** [sø:n] *s*
m oreg -en, -er, -erna 'son' **sönadötter** [sø:na,døtə] *s f oreg*
-n, sönadöttra, sönadöttrana 'sondotter' **sönason** [sø:na,sø:n]
s m oreg -en, -er, -erna 'sonson' **trildebör** [tʁè:le,bø:ɣ:] *s f o*
m 'skottkärra' **tröld** [tʁø:l] *s n* 'troll' **tög** [tø:ɣ] *s n u pl* 'tö'
töḡa [tø:ɣ:a] *v1* 'töa' **töḡevæder** [tø:ɣ:ɛ,va:ɣə] *s n* 'töväder'

tøne [tø:nɛ] *s f* 'melodi' **tøppavibe** [tøpa,vei:bɛ] *s f* 'tofsvipa, vanellus vanellus' **tørp** [tøɾ:p] *s n* 'torp' **tørrer** [tøʁɛ] *adj* 'torr' **tørw** [tøɾ:] *s f koll* 'torv' **tørw** [tøɾ:] *s n* 'torg' **tøster** [tøstɛ] *adj* 'tyst' **ød** [ø:d] *prep o adv* 'åt' **øg** [ø:g] *s n* 'häst'

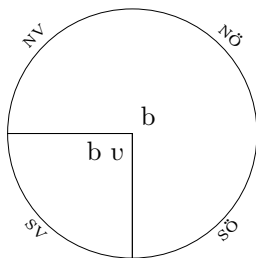

KONSONANTER

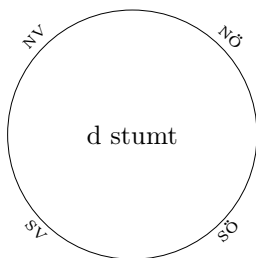
4.1 GRAFEM

Konsonantgrafemen är ⟨b⟩, ⟨d⟩, ⟨f⟩, ⟨g⟩, ⟨h⟩, ⟨j⟩, ⟨k⟩, ⟨l⟩, ⟨m⟩, ⟨n⟩, ⟨p⟩, ⟨r⟩, ⟨s⟩, ⟨t⟩ och ⟨v⟩.

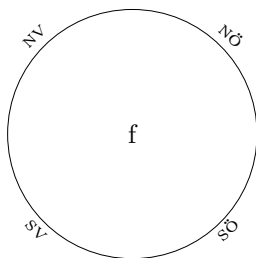
4.2 ⟨B⟩, ⟨D⟩, ⟨F⟩, ⟨H⟩, ⟨J⟩, ⟨L⟩, ⟨M⟩, ⟨P⟩ OCH ⟨T⟩

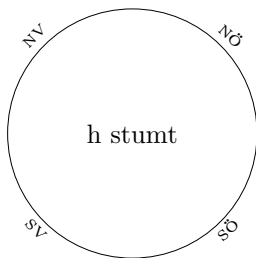
Figur 4.1 ⟨b⟩

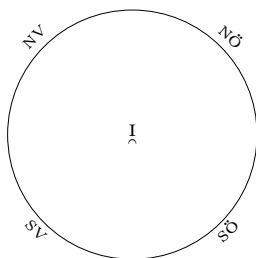
Figur 4.2 ⟨d⟩

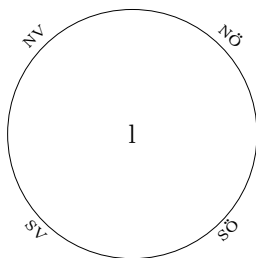
Figur 4.3 ⟨f⟩

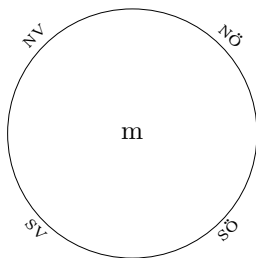
Figur 4.4 ⟨h⟩

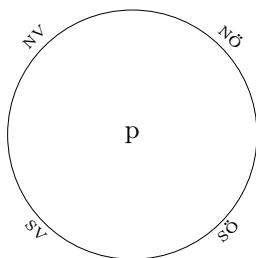
Figur 4.5 $\langle j \rangle$

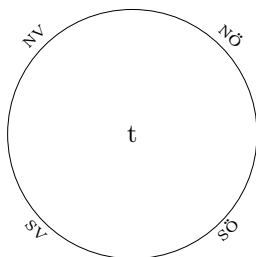
Figur 4.6 $\langle l \rangle$

Figur 4.7 $\langle m \rangle$

Figur 4.8 $\langle p \rangle$

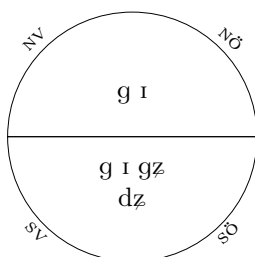
Figur 4.9 $\langle t \rangle$

1. $\langle b \rangle$ uttalas [b], men vissa dialekter i SV får [v] i vissa ställningar – främst efter lång vokal – som i **køba** [çø:va] *v2.2* 'köpa' **pibe** [pè:r:ve] *s f* 'pipa'.
2. $\langle d \rangle$ uttalas [d], utom framför $\langle s \rangle$ och $\langle t \rangle$ då det är stumt, som i **bids** [bɪs] *v3.1 pres* $\langle bidas$ **féd**t [fœɪt] *adj* $\langle féder$ **héd**s [hœɪs] *s m u pl* 'stark värme' **héd**sa [hœɪsa] *v1* 'hetsa' **vædske** [væ̀:skε] *s f* 'vätska'.
3. $\langle f \rangle$ uttalas [f].
4. $\langle h \rangle$ uttalas [h] utom initialt före $\langle j \rangle$ då det är stumt, se även §5.3.2.
5. $\langle j \rangle$ uttalas [j], se även §4.9.
6. $\langle l \rangle$ uttalas [l], se även §5.1.4.
7. $\langle m \rangle$ uttalas [m].

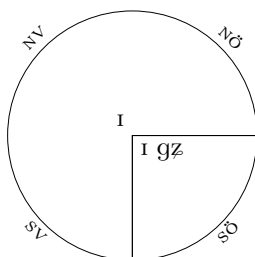

8. ⟨p⟩ uttalas [p] och i vissa ställningar lätt aspirerat [p^h].
9. ⟨t⟩ uttalas [t] och i vissa ställningar lätt aspirerat [t^h], se även §4.9.

4.3 ⟨G⟩

Figur 4.10 ⟨g⟩

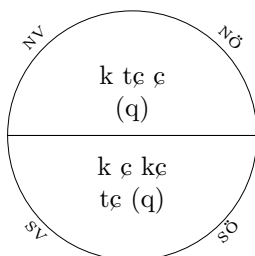
Figur 4.11 ⟨gi⟩

1. ⟨g⟩ före bakre vokal uttalas [g].
2. ⟨g⟩ före tryckstark främre vokal uttalas [ɪ]; [dz] eller [gʒ] på Bornholm, som i **gilde** [gʒilɛ] *s n* 'fest' **givter** [gʒívtɛʃ] *v2.2* ⟨ *givta seĝ* **gø** [gʒø:] *v2.1* 'skälla eller kväka' [djurläte].

3. ⟨g⟩ i intervokalisk och slutljudande ställning uttalas
- a. [g] i N;
  - b. [gʷ] eller [dʒ] i S, som i **bog** [beʊ:gʷ] el [beʊ:dʒ] *s f oreg -ena, bøger, bøgerne* 'bok' [som man läser ur] **liga** [liɡʷa] el [liðʒa] *v oreg lág, liggeð, — 'ligga' møg* [mø:gʷ] el [mø:dʒ] *s n u pl 'smuts, gödsel, skit' ri-ger* [ʁé:ɡʷɔʁ] el [ʁé:dʒɔʁ] *adj 'rik' vægg* [vɛɡʷ] el [vɛdʒ] *s f oreg -ena, -a, -ana 'vägg'.*
4. ⟨lg⟩ uttalas [ʎ]; i NÖ ibland metates [ɹl].
5. ⟨rg⟩ uttalas [ʁl], se även §4.6.1; i NÖ ibland metates [ɹʁ].
6. ⟨gj⟩ före bakre vokal uttalas [ɹ], som i **gjordt** [ɹø̞:ɹt] *v oreg sup ⟨ göra; [gʷ] på Bornholm, som i gjordt* [gʷø̞:ɹt] *v oreg sup ⟨ göra.*
7. Se även ⟨ng⟩ §4.5.

EXEMPLI GRATIA **bage** [bà:ge] *s n 'bakning'* **balge** [ba:le] *s f 'balja'* **børga** [bø̞:ʁa] el [bø̞:ɹa] *v1 'börja'* **farg** [fa:ɹ] *s m 'färg'* **farga** [fa:ɹa] *v1 'färga'* **færge** [fa:ɹɛ] *s f 'färja'* **gadd** [gad] *s m 'ormtunga, gadd'* **gala** [gà:la] *v3.6 gal, galeð, galen el gal, gol, góleð, gólen 'gala'* **gestans** [ɹe:stáns] *s m oreg -en, -er, -erna 'area, område'* **gida** [ɹè:da] *v3.5.2 gad, gódeð, — 'orka'* **gilðe** [ɹè:le] *s n 'fest'* **gold** [gʊl] *s n 'guld'* **gólw** [gʊ:l] *s n 'golv'* **gyda** [ɹø̞:da] *3.2 gød, gødeð, gøden 'gjuta'* **gyl** [ɹø̞:ɹl] *s m 'göl'* **gálðer** [gá:ʎɛ] *adj 'ofruksam'* **gæda** [ɹà:da] *v oreg gatte, gatt, — 'gissa'* **gænsare** [ɹà:nsaʁɛ] *s m 'tröja'* [tjock stickad (ylle)tröja] **gærðe** [ɹè:ʁɛ] *s n 'gårds-gård, mur, staket'* **gø** [ɹø:] *v2.1 'skälla eller kväka'* [djurläte] **gøla** [ɹø:la] *v1 'råma'* **gøre** [ɹø:ʁɛ] *s n 'arbete, möda, besvär'* **sørg** [sø̞:ɹ] *s f 'sorg'*

4.4 ⟨K⟩

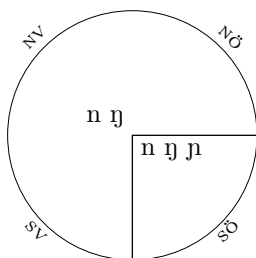

Figur 4.12 ⟨k⟩

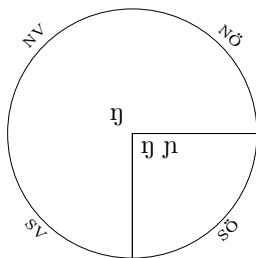
1. ⟨k⟩ före bakre vokal uttalas [k].
2. ⟨k⟩ före tryckstark främre vokal uttalas [tɕ] eller [ɕ]; [tɕ] eller [kɕ] på Bornholm, som i **kælðing** [tɕɛ̀lɪŋ] *s m* 'kattunge, felis juvenilis' **kør** [tɕø:ɐ] *s f obf pl* ⟨ko. Ett mindre antal ord har [k], som exempelvis **kødd** [kød] *s m* 'pung, scrotum' **køpp** [køp] *s m* 'kopp'.
3. ⟨k⟩ efter främre vokal uttalas [k] i N; palataliserat [kɕ], [tɕ] eller [ɕ] i S:
  - a. omedelbart efter främre vokal, som i **bækk** [bɛkɕ] el [bɛtɕ] *s m* 'bäck' **kivik** [çèi:vikɕ] *namn*;
  - b. efter främre vokal + ⟨l⟩, ⟨ls⟩, ⟨ms⟩ ⟨ns⟩, ⟨n⟩, ⟨r⟩, ⟨rs⟩ och ⟨s⟩, som i **fisk** [fiskɕ] el [fiɕ] *s m* 'fisk' **linka** [liŋkɕa] *v1* 'linka' **mærka** [mèɐkɕa] *v2.2* 'märka' **stjælke** [stjælkɕɛ] *s m* 'stjälk' **tænka** [tèŋkɕa] *v2.2* 'tänka'.
4. ⟨k⟩ i konsonantkluster – ⟨skt⟩, ⟨rkt⟩ – blir stumt, som i **færskt** [fɛɕ:st] *adj n sg* ⟨færsker **mørkt** [møɐ:t] *adj* ⟨mørker.
5. ⟨k⟩ före ⟨w⟩ uttalas [q], se §5.3.2.
6. ⟨k⟩ uttalas i vissa ställningar lätt aspirerat [kʰ].
7. Se även §4.9.

EXEMPLI GRATIA **bækkahors** [bà̃ka,hv̥ɔ:s] *s n* 'mystiskt väsen i vattendrag' **bækkamanð** [bà̃ka,man] *s m* 'näck, strömkarl' **kalw** [ka:l] *s m* 'kalv' **kéðer** [c̥ó̃:ɹɛ] *adj* 'ledsen' **kið** [c̥eɪ:] *s n* el **kiðling** [c̥è:(:)lɪŋ] *s m* 'getunge, capra juvenilis' **kogesmad** [k̥ò̃:gɛs,mɑ:d] *s m* 'varmrätt' **kóve** [kò̃:vɛ] *s f* 'snöflinga' [stor] **kulna** [k̥ò̃:lna] *vi* 'svalna, stelna' **kyngavis** [c̥ò̃yŋa,vɛɪ:s] *adv* 'ibland, då och då' **káðe** [kà̃:ɛ] *s f* 'kåda' **kálðer** [ká̃v̥lɛ] *adj* 'kall' **kæla** [c̥è:la] *vi* 'smeka, skämma bort' **kærre** [c̥è̃vɛ] *s f* 'kärra' **køvder** [c̥ó̃:vɔɹɛ] *adj* 'förkyld' **stakitt** [stãc̥éit] *s n* 'staket'

4.5 ⟨N⟩ OCH ⟨NG⟩

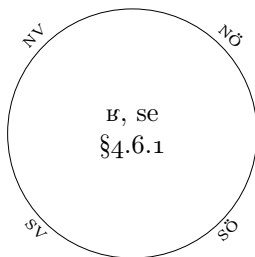
Figur 4.13 ⟨n⟩

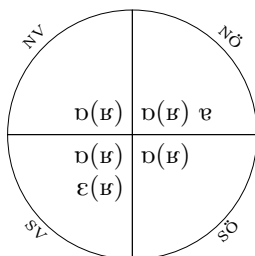
Figur 4.14 ⟨ng⟩

1. ⟨n⟩ i initial ställning uttalas [n].
2. ⟨n⟩ efter lång vokal uttalas [n].
3. ⟨n⟩ före ⟨k⟩ uttalas [ŋ].
4. ⟨n⟩ efter kort vokal uttalas
  - a. [n] i N och SV;
  - b. [n], [ŋ] eller [ɲ] i SÖ, som i **dáns** [dɑns] *s m oreg -en, -er, -erna* 'dans' **kráns** [krɑns] *s m* 'krans' **págen** [pó:gɪɲ] *s m best sg* ⟨ *pág*.
5. ⟨ng⟩ uttalas
  - a. [ŋ] eller [n] i N, som i **ting** [tɪŋ] el [tɪn] *s n* 'ting';
  - b. [ŋ] eller [ɲ] i S, som i **dræng** [dɹɛŋ] el [dɹɛɲ] *s m* 'dräng, pojke' **ring** [ɹɪŋ] el [ɹɪɲ] *s m* 'ring' **ting** [tɪŋ] el [tɪɲ] *s n* 'ting'.
6. Se även ⟨nð⟩ §5.1.4.

4.6 ⟨R⟩ OCH ⟨ER⟩

Figur 4.15 ⟨r⟩

Figur 4.16 Trycksvagt ⟨er⟩

1. Initialt ⟨r⟩ uttalas [ʁ].
2. Medialt och finalt ⟨r⟩ uttalas [ʁ] eller vokaliserat, se §4.6.1.
3. Trycksvagt ⟨er⟩ i medial och final ställning uttalas [D(ʁ)], i NÖ även [ʁ], se §4.6.1; E-målsområdet har [ɛʁ], se §3.4.1.
4. Trycksvagt ⟨re⟩ och ⟨rðe⟩ final ställning behandlas som ⟨er⟩.

EXEMPLI GRATIA **bir** [be̞r̥:] *s m oreg -en, bir, biren* 'öl'
bør [bø̞r̥:] *s n* 'borr' **dør** [dø̞r̥:] *s m* 'dörr' **faðer** [fa̞r̥:] *s*
m oreg fadren, fadra, fadrana 'far' **farða** [fa̞:ʁa] *v oreg fó, fa-*
reð, fóren 'resa, åka' **fibervari** [fe̞iʁe̞va:ri] *s oböjl* 'februari'
 [årets andra månad] **gribberna** [gʁe̞iʁbø̞na] *s f bf pl* ⟨ *gribbe*
herðe [hè:ʁe̞] *s m* 'pojke, herde' **hors** [hø̞r̥:s] *s n* 'häst' **kør**
 [çø̞:ʁ] *s f obf pl* ⟨ *ko* **kørw** [kø̞r̥:] *s m* 'korg' **mark** [ma:ʁ] *s m*
 'mask, maskliknande varelse' **mér** [mø̞r̥:e̞] *adv komp* 'mer'
orð [ø̞r̥:] *s n* 'ord' **rolðebør** [ʁø̞lè:bø̞r̥:] *s f o m* 'skottkär-
 ra' **rændør** [rè:ne̞] *v2.1 pres* ⟨ *rænda* 'springer' **sakkerstige**
 [sàʁe̞,ste:ri:] *s f* 'sakristia' **tørrt** [tø̞r̥:t] *adj n sg* ⟨ *tørrer* 'torrt'
tørw [tø̞r̥:] *s n* 'torg' **væðer** [væ̞:r̥:e̞] el [væ̞r̥:] *s n* 'våderlek'
ár [á:ʁ:e̞] el [a:ri] *s n* 'år' **ørken** [ø̞r̥:ken] *adj* 'yrvaken'

4.6.1 VOKALISERING

Vokalisering av ⟨r⟩ är vanlig i en del skånska dialekter, inklusive bornholmsk. Den innebär att ⟨r⟩ uttalas [ɐ], [ɛ] eller [a] beroende av omslutande ljud. Denna så kallade vokalprodukt kan tillsammans med föregående vokal bilda en diftong eller realiseras som förlängning av föregående vokal, alternativt bilda en egen stavelse. Huvudregeln innebär att prekonsonantiskt ⟨r⟩ vokaliseras, och prevokaliskt ⟨r⟩ uttalas [ɐ].

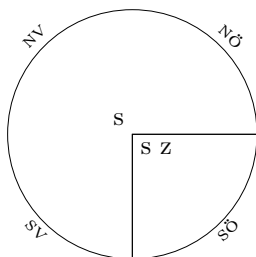
Vokaliseringen fungerar även mellan ord: Om ett ord med finalt ⟨r⟩ står före ett ord som börjar på en vokal så realiseras det vid ansatsen av nästa ord. Till exempel kommer ⟨r⟩ i **bir** att vokaliseras i **bir te gildes** [be̞ɾ: te ɿ̞l̞ɛs] 'öl till fest' eftersom det följs av en konsonant. Däremot kommer det att realiseras som [ɐ] i **bir æ(r) godt** [be̞ɾ: ɛ̞ ɡu̞t] 'öl är gott'. Med andra ord, i dialekter med länkande r, kommer ⟨r⟩ att uttalas [ɐ] endast om det följs av ett vokalljud, inklusive över ordgränser.

I en del dialekter, framför allt i Göinge och Lister, vokaliseras ⟨r⟩¹ även före trycksvagt ⟨e⟩, som i **borðeð** [bé̞ɾ:ɛ̞t] *s n sg* ⟨ *borð hare* [hà:ɾ] *s m* 'hare' **herðe** [hè:ɾ] *s m* 'pojke, herde'. Se även §3.3.

EXEMPLI GRATIA **bir** [be̞ɾ:] *s m oreg -en, bir, biren* 'öl' **borð** [bé̞ɾ:] *s n* 'bord' **gribber** [gɾè̞ɪbɐ] *s f obf pl* ⟨ *gribbe* **gård** [ga̞ɾ:(ɐ)] *el* [ga:] *s m* 'gård' **mark** [ma:k] *s f* 'skog, mark' **mark** [ma:k] *s m* 'mask, maskliknande varelse'

¹Märk även ⟨rð⟩ och ⟨rw⟩.

4.7 ⟨S⟩

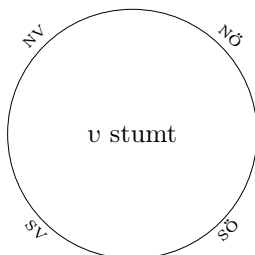

Figur 4.17 ⟨s⟩

1. ⟨s⟩ uttalas [s] i N och SV; i SÖ
  - a. [z] efter tryckstark lång vokal och ⟨ó⟩, som i **hus** [hø̥u:z] s n 'hus' **mós** [mø:z] s n u pl 'mossa';
  - b. [z] intervokaliskt, som i **frøsen** [fʁø(:)zɛn] adj 'frusen' **hóse** [hø(:)zɛ] s f 'strumpa';
  - c. [z] före ⟨l⟩, ⟨m⟩, ⟨n⟩, som i **risme** [ʁìzmɛ] s f 'havrevippa' **vissle** [vìzɫɛ] s f 'vessla' **væsnas** [vè:znas] v1 'väsna';
  - d. [z] efter tonande konsonant, som i **halsabást** [hàlza,bøst] s n 'nacke' **pølse** [pølzɛ] s f 'korv' **stégersed** [stéʁzɛd] s n bf sg < stégers;
  - e. [s] annorstädes;
  - f. [s] i den yngre dialekten i alla ställningar.
2. Se även §4.9.

4.8 ⟨V⟩

Figur 4.18 ⟨v⟩

- ⟨v⟩ uttalas [v] utom före konsonant då det i vissa ord kan bli stunt, som i **avtan** [atan] *s m -en, avtna, avtnana* 'afton'.

EXEMPLI GRATIA **avtan** [a(v)tan] *s m -en, avtna, avtnana* 'afton' **brev** [bʁe:v] *s n* 'pappersark, brev' **brøvla** [bʁø:vla] *vi* 'skryta' **gívt** [ɣe:vʰt] *s n* 'gift' **gívt a seğ** [ɣe:vʰta sɪ] *v2.2* 'gifta sig' **høvs(l)a** [hø:vs(l)a] *vi* 'slarva' **høvs(l)a te** [hø:vs(l)a té:] *vi* 'slarva till, snygga upp' **høvs(l)iğer** [hø:vs(l)erɛ] *adj* 'slarvig, vårdslös' **i avtes** [eɪ: à(v)tes] *adv* 'i går afton' **kiv** [çe:ɪ:v] *s n u pl* 'träta' **kiva** [çe:ɪ:va] *vi* 'träta' **kløvt** [kløvt] *s m* 'klyfta' **kløvting** [kløvtɪŋ] *s m* 'klyfta' **krávt** [kræ:vʰt] *s f* 'kraft' **krævs** [kræ:vʰs] *s m o n* 'kräfta, astacus astacus' **krævsa** [kræ:vʰsa] *vi* 'fånga kräftor' **krævsadjyr** [kræ:vʰsa,ɪøɣ:rɛ] *s n* 'kräftdjur' **kævt** [çæ:vʰt] *s m* 'käft, mun' **leva** [lè:va] *v2.2* 'leva' **lever** [lé:ve] *s m* 'lever' **løv** [lø:v] *s n* 'löv' **løvt** [løvt] *s n* 'loft, vind(sutrymme)' **løvta** [lø(v)ta] *v2.2* 'lyfta' **næve** [nè:ve] *s m* 'näve, hand' **nævn** [næ:(v)n] *s m oreg -en, -er, -erna* 'nämnd, kommission' **nævna** [næ:(v)na] *v2.1* 'nämna' **nævnamand** [næ:(v)na,man] *s m* 'nämndeman, kommissionär' **nævna** [næ:(v)na,æ] *s m* 'nämnnare' **resevt** [resé:vʰt] *s n* 'recept' **rávt** [ræ:vʰt] *s m* 'spö, pinne' **røv** [rø:v] *s m* 'rumpa, röv' **skivta** [skè:vʰta]

v1 'skifta' **skriva** [skv̥ɛ̃:va] *v3.1* 'skriva' **skrivt** [skv̥ɛ̃vut] *s*
m 'skrift' **skåvt** [skaʊvt] *s n* 'skaft' **stivt** [stẽvut] *s n* 'stift'
styver [st̥óy:v̥ɛ] *adj* 'stel, hård' **søvn** [s̥vun] *s m u pl* 'sömn'
søvna [s̥vuna] *v1* 'somna' **søvne** [s̥vunɛ] *s oböjl; i uttr gá i*
søvne 'sömnen' **tavs** [taus] *s n* el **tavse** [tåusɛ] *s m* 'tafs'
[fiskeredskap] **tavser** [tåusɛ] *adj* 'tyst, stum, häpen, snopen'
tøvt [tøvt] *s m* 'tomt' **vaben** [vå:ben] *s n* 'vapen' **vagen**
[vå:gen] *adj* 'vaken' **vanð** [van] *s n* 'vatten' **vide** [vè:ɛ] *s n*
'vide, salix' **vis** [vè:isɛ] *s f* 'visa, melodi' **viser** [vè:isɛ] *adj*
'vis' **vören** [vå:rɛn] *adj och suffix* 'beskaffad' **våss** [vaʊs]
pron 'oss' **væder** [vå:rɛ] el [væ:ɛ] *s n* 'vaderlek'

4.9 VISSSELLJUDEN

Tabell 4.1 på denna sida visar hur ⟨k⟩, ⟨kj⟩, ⟨sj⟩, ⟨sk⟩, ⟨skj⟩, ⟨ssj⟩, ⟨stj⟩, ⟨tj⟩ och ⟨ttj⟩ uttalas. Se även §4.4.

	1	2	3
⟨k⟩	tç ç (kç tç)	k	se §4.4
⟨kj⟩	—	tç ç	—
⟨sj⟩	ʌ (ç)	ʌ	ʌ
⟨sk⟩	ʌ (ç)	sk	se §4.4
⟨skj⟩	—	ʌ (skç stç)	—
⟨ssj⟩	—	—	ʌ
⟨stj⟩	ʌ	—	—
⟨tj⟩	tç ç	tç ç	—
⟨ttj⟩	—	—	tç

Tabell 4.1 Motsvarigheten mellan graf och visselljud: 1) före tryckstark främre vokal; 2) före tryckstark bakre vokal; 3) efter tryckstark vokal; kända bornholmska ljudvärden inom parentes

EXEMPLI GRATIA **dossja** [dòːma] *v1* 'duscha' **kéðer** [çòːr̥e] *adj* 'ledsen' **kélðe** [çòːl̥e] *s f* 'källa' **killa** [çèːla] *v1* 'kittla' **kjol** [çeu̯ːl] *s m* 'kjol' **kyngavis** [çòːŋaːveːs] *adv* 'ibland, då och då' **kælðing** [çàːlɪŋ] *s m* 'kattunge, felis juvenilis' **køra** [çòːʁa] *v2.1* 'köra' **kørke** [çòːʁːke] *s f* 'kyrka' **sjokelad** [møk̥eláː(d)] *s m u pl* 'choklad' **sju** [møː] *räkn* 'sju' **sjuger** [móːŋːgø] *adj* 'sjuk' **sjø** [møː] *s m* 'sjö' **skéd** [sk̥uː] *el* [sk̥uː] *s f* 'sked' **skib** [meːb] *el* [skeːb] *s n* 'skepp' **skinð** [m̥em] *s n* 'skinn' **skylð** [møːl̥] *s m oreg -en, -er, -erna* 'skuld' **skjorte** [mòːr̥ːte] *s f* 'skjorta' **skjuda** [møːda] *el* **skuda** [skòːda] *v oreg skód, skódeð, skóden* 'skjuta' **skjula** [møːla] *el* **skula** [skòːla] *v1* 'söka (stå i) skydd för regn; gå framåtlutad med uppdragna skuldror' **skæl** [m̥eːl] *s n* 'gräns, skäl' **skælðe** [màːl̥e] *s f* 'skallra, klocka med kläpp' **skøda** [mòːda] *v2.2* 'sköta' **stasjon** [stam̥éːn] *s f* 'station' **stjælke** [màːl̥ke] *s m* 'stjälk' **stjerne** [m̥èːm̥e] *s f* 'stjärna' **tjabba** [çàːba] *v1* 'prata strunt' **tjavs** [çaus] *s n* 'tjat, struntprat' **tjoa** [çèːa] *v1* 'skråla' **tjuže** [çòːːe] *räkn* 'tjugo' **tjykker** [çòːk̥e] *adj* 'tjock' **tjæna** [çèːna] *v2.2* 'arbeta som dräng eller pigga'

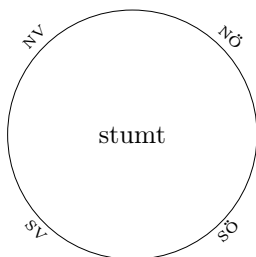

⟨Ð⟩, ⟨Ǫ⟩ OCH ⟨W⟩

5.1 ⟨Ð⟩

⟨Ð⟩ och ⟨ð⟩, kallade edh (alternativt eth), har nummer U+00D0 respektive U+00F0 i unicode. När bokstäverna inte är tillgängliga på grund av tekniska begränsningar kan ⟨DH⟩ respektive ⟨dh⟩ användas som ersättning.

5.1.1 ⟨ð⟩ EFTER TRYCKSTARK VOKAL

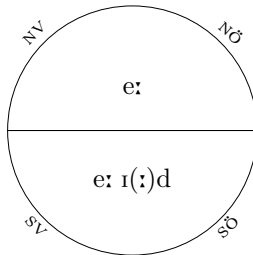
Figur 5.1 ⟨ð⟩ efter tryckstark vokal ex-
kl ⟨e⟩ och ⟨é⟩

- ⟨ð⟩ efter tryckstark vokal – exklusive ⟨e⟩ och ⟨é⟩, se §5.1.2 – är stumt.

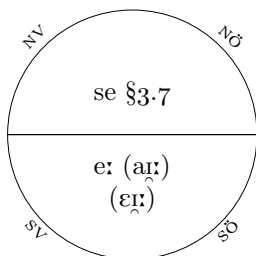
EXEMPLI GRATIA **biða** [bè:ɹ:a] *v1* 'vänta' **bloða** [blèy:a] *v1* 'blöda' **bruðaløb** [brøðy:a,lø:b] *s n* 'bröllop' **bráðe** [brày:ɛ] *s n*; *i uttr i* ~ 'hast' **klæðer** [klá:ɹ:ɛ] *s pl* 'kläder' **lyð** [løy:] *s n* 'ljud' **míðsømmar** [mè:ɹ:søma] *s m* 'midsommar' **nógenstað** [nò:øn,sta:] *adv* 'någonstans' **ryð** [røy:] *s n* 'hed, ofruktbart område' [äv bevuxet med ljung] **ryða** [røy:a] *v1* 'breda ut för torkning' [ex lin på hed] **ræðsle** [rài:sle] el **ræðsel** [rài:sɛl] *s f* 'rädsla' **røða** [rø:a] *v2.1*; *ex* ~ *opp* 'röja' **røðhogga** [rø:huga] *v oreg* *hogg, hoggeð, hoggen* 'kalhugga' **stað** [sta:] *s m oreg -en, stæðer, stæðerna* 'stad' **stað** [sta:] *s m u pl* 'plats, ställe' **stossa** [støsa] *v1* 'studsa' **søð** [sø:] *s n u pl* 'soppa, buljong' **tið** [te:ɹ:] *s f* 'tid' **tráð** [tray:] *s m* 'tråd' **tyða** [tøy:a] *v2.1* 'tolka' **væðer** [vái:ɹ:ɛ] el [vɛɹ:] *s n* 'väderlek'

5.1.2 TRYCKSTARK ⟨EÐ⟩ OCH ⟨ÉÐ⟩

⟨eð⟩ och ⟨éð⟩ har ett ursprung i bland annat äldre *īð* respektive *ēð*. Utvecklingen har tagit olika vägar i olika dialektområden och är inte enkla att utreda.

Figur 5.2 Tryckstarkt ⟨eð⟩

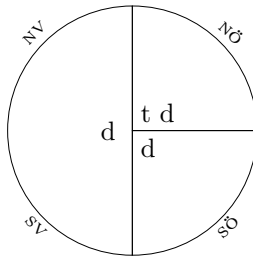
Figur 5.3 Tryckstarkt ⟨éð⟩

1. ⟨éð⟩ i tryckstark position uttalas [e:] i N; [ɛ:] alternativt [ɛ:(:)d] i S, som i **leð** [le:] el [lɛ:(:)d] *s n o m oreg -en, -er, -erna* 'grind'.
2. ⟨éð⟩ i tryckstark position uttalas som ⟨é⟩, se §3.7; ibland [a:̃] eller [ɛ:̃] i S, som i **arbeð** [aʁbɛ́:] *s n* 'arbete'.

EXEMPLI GRATIA **arbeð** [aʁbɛ́:] *s n* 'arbete' **bondasedð** [bùna,se:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'bondsed' **freð** [fʁe:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'fred' **fòlkasedð** [fòlka,se:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'folksed' **hawaleð** [hà:a,le:] *s n* 'grind' [i trädgård] **hándaleð** [hàùna,le:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'handled' **kéða** [çù:̃:a] *v2.1* 'göra ledsen' **kéðe** [çù:̃:ɛ] *s n* 'ledsamhet' **kéðer** [çù:̃:ɛ] *adj* 'ledsen' **kleðre** [klè:̃:ʁɛ] *s f* 'taltrast, turdus philomelos' **kørkeleð** [çøʁ:kɛ,le:] *s n* 'kyrkogrind' **leð** [le:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'led, articulatio' **leð** [le:] *s m oreg -en, -er, -erna* 'stråk' **leð** [le:] *s n o m oreg -en, -er, -erna* 'grind' **leð** [le:] *v3.1 pret* ⟨ *liða* **leðaløser** [lè:a,lø:sɛ] *adj* 'ranglig, skranglig' **leðamod** [lè:a,mɛy:d] *s n* 'led, articulatio' **léða** [lù:̃:a] *v2.1* 'föra i ledband' **léðe** [lù:̃:ɛ] *s m* 'länk' **léðer** [lù:̃:ɛ] *adj* 'elak, ful, otrevlig' **léðe** [lù:̃:ɛ] *s f* 'avsky, olust' **léðsammer** [lù:̃:samɐ] *adj* 'ledsam' **léðsen** [lù:̃:sɛn] *adj* 'ledsen' **með** [mɛ:] el [mɛ:] *prep o adv* 'med' **néð** [nø:̃:] *adv* 'ned' **néðanvedð** [nù:̃:an,ve:] *adv o prep* 'nedanför' **nordleð** [nøʁð,le:] *s oböjl; i uttr i ~* 'norr om grinden eller vägen' **reðeð** [ʁè:ɛt] *v3.1 sup* ⟨ *riða* **réðe** [ʁù:̃:ɛ] *adj oböjl predikativt; i uttr göra seğ ~* 'redo' **réðe** [ʁù:̃:ɛ] *s n* 'rede, bo' **seð** [se:] *s m oreg -en,*

-er, -erna 'bruk, vana' **skéd** [skʷi:] el [skʷi:] *s f* 'sked' **smeð** [sme:] *s m* -en, -er, -erna 'smed' **smeðe** [smè:ɛ] *s f* 'smedja' **snéðer** [snó:ɑ] *adj* 'sned' **søðerleð** [søð:le:] *s oböjl; i uttr i* ~ 'söder om grinden eller vägen' **veð** [ve:] *adv o prep* 'vid' **veð** [ve:] *s m u pl* 'ved, bränsle' **vreð** [vʀe:] *s n* 'vägkrök' **vángaleð** [vànga,le:] *s n* 'grind' [i stängsel mellan ägor]

5.1.3 TRYCKSVAG ⟨EÐ⟩ OCH ⟨AÐ⟩

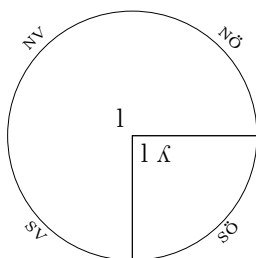
Figur 5.4 ⟨ð⟩ i trycksvagt ⟨að⟩ eller ⟨eð⟩

- ⟨ð⟩ efter trycksvag vokal uttalas [t] eller [d] i NÖ; [d] i v; [d] i SÖ.

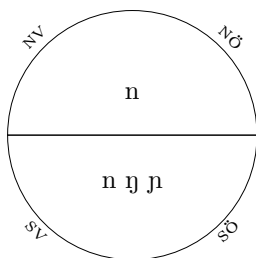
EXEMPLI GRATIA **arteð** [ɑ:ɾet] *adj* ⟨ *artiğer* **borðeð** [bø:ɾet] *s n bf sg* ⟨ *borð* **iga(r)neð** [è:ganet] *s n bf sg* ⟨ *iga(r)ne* **yvað** [øv:vat] *s n bf sg* ⟨ *yva*

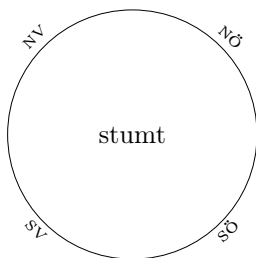
5.1.4 ⟨LÐ⟩, ⟨NÐ⟩, ⟨RÐ⟩ OCH ⟨ÐR⟩

Figur 5.5 ⟨lð⟩

Figur 5.6 ⟨nð⟩

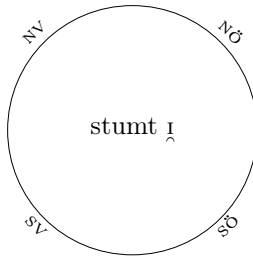
Figur 5.7 ⟨ð⟩ efter ⟨r⟩

1. ⟨lð⟩ uttalas [l] i N och SV; [l̥], eller [ʎ] efter korta slutna och halvslutna vokaler i SÖ.
2. ⟨nð⟩ uttalas [n] i N; [n̥] i S, men även [ɲ] eller [ɳ] efter korta slutna och halvslutna vokaler, som i **binda** [bɪ̥n̥a] *v3.4* 'binda' **binde** [bɪ̥n̥ɛ] *s n* 'bindsle' **honð** [hʊ̥ɲ] *s m* 'hund, canis lupus domesticus' **monð** [mʊ̥ɲ] *s m* 'mun'.
3. ⟨ð⟩ efter ⟨r⟩ är stumt.
4. ⟨ð⟩ före ⟨r⟩ kan i vissa dialekter få uttalet [ɹ̥].

EXEMPLI GRATIA **blind** [blé̥ɲɛ] *adj* 'blind' **borð** [bé̥ʊ̥ɹ:] *s n* 'bord' **brænde** [bræ̥ɲɛ] *s n u pl* 'bränsle' **brøðra** [brʊ̥ð̥r̥a] *el* [brʊ̥ð̥r̥a] *s m obf pl* ⟨ *broðer* **bønð** [bʊ̥n̥] *s m* 'boten' **éld** [u̥ɪ̥] *s m* 'eld' **énfálðiger** [u̥ɪ̥n̥faʊ̥l̥ɛɹɛ] *adj* 'enfaldig' **falða** [falḁ] *v oreg* *faldt, faldēð, faldēn* 'falla' **farða** [farḁ] *v oreg* *fór, fareð, fóren* 'resa, åka' **gélða** [gè̥ɪ̥la] *el* [gè̥ɪ̥la] *v1* 'snöpa' **gærðe** [gæ̥r̥ð̥ɛ] *s n* 'gårdsgård, mur, staket' **hélðe** [hè̥ɪ̥l̥ɛ] *el* [hè̥ɪ̥l̥ɛ] *s f* 'bensnara' [på betesdjur] **hylðe** [hø̥ɪ̥l̥ɛ] *s n u pl* 'fläder, sambucus nigra' **hánd** [hḁʊ̥n̥] *s f oreg -ena, hænder, hænderna* 'hand' **inð** [e̥ɲ] *adv* 'in' **kélðe** [çè̥ɪ̥l̥ɛ] *s f* 'källa' **kwinðe** [qʷè̥ɲɛ] *s f* 'kvinna' **kylð** [çø̥ɪ̥ɪ̥] *s m u pl* 'köld' **kylðing** [çø̥ɪ̥ɪ̥ɲ] *s m* 'kyckling, dununge, galliformes juvenilis' **kálðer** [kḁ́ʊ̥l̥ɛ] *adj* 'kall' **kælding** [çḁ̀ɪ̥ɲ] *s m* 'kattunge, felis juvenilis' **land** [lan] *s n oreg -eð, lænder, lænderna* 'land' **linð** [le̥ɲ] *s f* 'lind, tilia' **mángfálðiger** [mḁ̀ʊ̥n̥faʊ̥l̥ɛɹɛ] *adj* 'mångfaldig, många' **onðer** [u̥n̥ɛ] *adj* 'ond' **onðer** [u̥n̥ɛ] *el* [u̥n̥ɛ] *adv o prep* 'under' **ronðer** [rʊ̥n̥ɛ] *adj* 'rund' **sild** [se̥ɪ̥l̥ɛ] *s m* 'sill' **synd** [sø̥ɲn̥] *s f* 'synd' **sánd** [sḁʊ̥n̥] *s m u pl* 'sand' **vilðer** [vé̥ɪ̥l̥ɛ] *adj* 'vild' **vinð** [ve̥ɲn̥] *s m* 'vind, blåst' **válð** [vḁʊ̥l̥ɛ] *s n u pl* 'våld' **válðrænða** [vḁ̀ʊ̥l̥ɛrḁna] *v2.1* 'ske-
na, springa mycket fort' **vænða** [vḁ̀na] *v2.1* 'vända' **ánða** [ḁ̀ʊ̥na] *v1* 'andas' **ánðe** [ḁ̀ʊ̥n̥ɛ] *s m* 'andedräkt, ande' **ænd** [ḁn̥] *konj* 'ännu'

5.2 ⟨Ǫ⟩

⟨Ǫ⟩ och ⟨ǧ⟩, kallade g-breve (alternativt mjuka g), har nummer U+011E respektive U+011F i unicode. När bokstäverna inte är tillgängliga på grund av tekniska begränsningar kan ⟨GH⟩ respektive ⟨gh⟩ användas som ersättning.

Figur 5.8 ⟨Ǫ⟩

1. Finalt och intervokaltiskt ⟨ǧ⟩ är stunt med följande undantag:
  - a. Finalt och prevokaltiskt ⟨eǧ⟩ uttalas [a̠:̠] eller [ɛ̠:̠], men [e:] hos första klassens starka verb, se även §9.3.1.
  - b. Finalt och prevokaltiskt ⟨øǧ⟩ uttalas [ø̠:̠], men [ø:] hos andra klassens starka verb, se även §9.3.2.
2. Prekonsonantiskt ⟨ǧ⟩ är stunt med följande undantag:
  - a. Prekonsonantiskt ⟨aǧ⟩ uttalas [v̠:̠] eller [a̠:̠]; ibland [a] i s.
  - b. Prekonsonantiskt ⟨áǧ⟩ uttalas [v̠:̠]. Stavningen förekommer endast då uttalet har entydigt ⟨á⟩, det vill säga när ingen dialekt har [a̠:̠].
  - c. Prekonsonantiskt ⟨eǧ⟩ och ⟨æǧ⟩ uttalas [a̠:̠] eller [ɛ̠:̠]; ibland [ɛ] i s. Stavningen ⟨æǧ⟩ förekommer endast då stammen har ⟨æ⟩. Man skriver således **slǧ-te** [sl̠:̠:tɛ] s n 'släkte', men däremot **slǧte** [sl̠:̠:tɛ] v2.2 pret ⟨slækka 'släckte'.

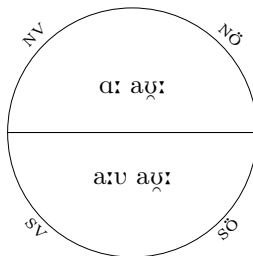
d. Prekonsonantiskt ⟨øǧ⟩ uttalas [ø̞r̥].

EXEMPLI GRATIA **agn** [ɑ̞i:n] *s n* 'agn, bete' [vid fiske] **ansigte** [àn,ser̥tɛ] *s n* 'ansikte' **bláǧnt** [blɔ̞i:nt] *adj n sg* ⟨ *blánker* 'blankt' **byǧd** [bø̞y̞d] *s f* 'bygd' **byǧder** [bó̞y̞dɛ] *vz.1 ptc* ⟨ *bygga* 'byggd' **byǧder** [bø̞y̞dɛ] *s f obf pl* ⟨ *byǧd* 'bygder' **byǧle** [bø̞y̞:lɛ] *s m* 'bygel' **byǧt** [bø̞y̞t] *vz.1 sup* ⟨ *bygga* 'byggd' **bø̞ǧa** [bø̞i:a] *vz.1* 'böja' **bø̞ǧder** [bó̞i:dɛ] *vz.1 ptc* ⟨ *bø̞ǧa* 'böjd' **daǧ** [da:] *s m; obf pl äv ~, ex tré ~ ætte* 'dag' **deǧ** [da:r̥] *s m* 'deg' **deǧn** [da:r̥:n] *s m* 'diakon' [prästens medhjälpare] **deǧna** [da:r̥:na] *vi* 'sätta i deg' [bakning] **deǧneskrabe** [da:r̥:ne,skvɑ:r̥:bɛ] *s f* 'degskrapa' **deǧnevanð** [da:r̥:ne,van] *s n* 'degspad' **diǧt** [de:r̥:t] *s f* 'dikt' **diǧta** [dè:r̥:ta] *vi* 'dikta' **drø̞ǧa** [dʁø̞i:a] *vz.1* 'dröja' **eǧ** [a:r̥] *adv* 'ej' **fagn** [fɑ̞i:n] *s m* 'famn' **fagna** [fɑ̞i:na] *vi* 'famna' **feǧa** [fɑ̞i:a] *vi o vz.1* 'sopa, städa' **feǧer** [fɑ̞i:r̥ɛ] *adj* 'feg' **fruǧtapære** [frø̞u:ta,pe:r̥ɛ] *s f* 'päron, pyrus' **fuǧl** [fø̞u:l] *s m* 'fågel' **fyǧle** [fö̞y̞:lɛ] *s n* 'fjäderfå' **gaǧn** [gɑ̞i:n] *s n u pl; ex te -s* 'nytta' **gaǧna** [gðè:r̥:na] *vi* 'begagna' **haǧl** [hɑ̞r̥:l] *s n* 'hagel' **haǧla** [hɑ̞r̥:la] *vi* 'hagla' **heǧ** [ha:r̥] *interj* 'hej' **hiǧa** [hè:r̥:a] *vi; ex ~ ætte noǧeð* 'längta' **hiǧaløser** [hè:r̥:a,lø:sɛ] *adj* 'hejdlös, måttlös' **hoska** [hø̞ska] *vi* 'minnas, komma ihåg' **hwaǧle** [vðè:r̥:lɛ] *s m* 'bänk' [av det långa slaget] **hø̞ǧ** [hø̞i:r̥] *s m* 'höjd' **hø̞ǧder** [hó̞i:dɛ] *vz.1 ptc* ⟨ *hø̞ǧa* 'höjd' **hø̞ǧna** [hø̞i:na] *vi* 'klarna' [om väderlek] **hø̞nsa-hwaǧle** [hø̞nsa,vðè:r̥:lɛ] *s m* 'sittbräda för höns' **kakkeløǧn** [kàkɛl,eu:n] *s m* 'kakelugn' **kreǧte** [kvà:r̥:tɛ] *s f* 'räv, vulpini' **krø̞ǧte** [krø̞i:r̥:tɛ] *vz.2 pret* ⟨ *krø̞ga* 'krökte' **leǧte** [lɑ̞:r̥:tɛ] *vz.2 pret* ⟨ *lega* **luǧa** [lø̞u:a] *vi* 'grilla' **luǧa** [lø̞u:a] *vi* 'springa' **luǧner** [lø̞u:nɛ] *adj* 'lugn' **luǧta** [lø̞(u)ta] el **lø̞tta** [lø̞ta] *vi* 'lukta' **lyǧte** [lø̞y̞:tɛ] *s f* 'lykta' **lågnt** [lɑ̞i:nt] *adj n sg* ⟨ *långner* 'långt' **læǧte** [lɑ̞:r̥:tɛ] *vz.2 pret* ⟨ *læga* 'läkte' **lø̞ǧn** [lø̞i:n] *s f* 'lögn' **lø̞ǧna** [lø̞i:na] *vi* 'ljuga' **moǧen** [mè̞u:ɛn] *adj* 'mogen' **naǧl** [nɑ̞r̥:l] el **nawl** [nɑ̞:l] *s m* 'nagel, unguis' **naǧle** [nɑ̞r̥:lɛ] *s m* 'spik, bult' **neǧ** [nɑ̞i:] el [nɛ:] *adv* 'nej' **nø̞ǧa** [nø̞i:a] *vz.1* 'nöja' **nø̞ǧder** [nó̞i:dɛ] *adj* 'nöjd' **pleǧle** [plɑ̞i:lɛ] *s m* 'tröskslaga' **pryǧl** [prø̞y̞:l] *s m u pl el n u pl* 'bestraffning' **pryǧla** [prø̞y̞:la] *vi* 'bestraffa' **reǧn** [rɛ:r̥:n] *s*

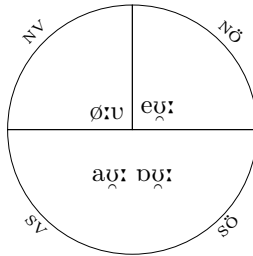
n 'regn' **saġta** [sɑ̀ɹ̩:ta] *v1 o adv* 'sakta' **seġer** [sɑ̀:ɹ̩] *adj* 'seg'
seġl [saɹ̩:l] *s n* 'segel' **séġt** [søɹ̩:t] *s n* 'syn, sikt' **siġtebrøð**
[sè:ɹ̩:tɛ, bɹ̩ø:] el **séġtebrøð** [søɹ̩:tɛ, bɹ̩ø:] *s n* 'bröd bakat på fin-
siktat rågmjöl' **släġt** [sløɹ̩:t] *s m* 'slakt' **släġta** [sløɹ̩:ta] *v1*
'slakta' **sleġt** [slɑ̀ɹ̩:t] *s f* 'släkt' **sleġtas pá** [slɑ̀ɹ̩:tas paɹ̩:] *v1*
'brås pá' **sleġte** [slɑ̀ɹ̩:tɛ] *s n* 'familj, släkte' **släġte** [slɑ̀ɹ̩:tɛ]
v2.2 pret ⟨ *slækka* 'släckte' **sniga** [snè:ɹ̩:a] *v3.1* 'smyga' **sniġl**
[sneɹ̩:l] el **sniġle** [snè:ɹ̩:lɛ] *s m* 'snigel' **speġl** [spaɹ̩:l] el **speġ-**
le [spaɹ̩:lɛ] *s m* 'spegel' **steġta** [stɑ̀ɹ̩:ta] *v1* 'studsas, hoppa,
fara omkring' **swiġta** [svè:ɹ̩:ta] *v1* 'svikta' **sáġnt** [sɑ̀ɹ̩:nt] *adj*
n sg ⟨ *sánker* 'sankt' **søġn** [søɹ̩:n] *s f* 'socken' **søġte** [søɹ̩:tɛ]
v2.2 pret ⟨ *søga* 'sökte' **teġl** [taɹ̩:l] *s n* *koll* 'tegel' **teġn** [taɹ̩:n]
s n 'tecken' **tráġnt** [trøɹ̩:nt] *adj n sg* ⟨ *tránger* 'trångt' **tyġ**
[tøɹ̩:] *s n* *oreg -ed, -er, -erna* 'tyg, vävnad' **tyġle** [tøɹ̩:lɛ] *s*
m 'tygel' **vaġn** [vɑ̀ɹ̩:n] *s m* 'vagn' **vaġta** [vɑ̀ɹ̩:ta] *v1* 'vakta'
veġ [vaɹ̩:] *s m* 'väg' **veġa** [vɑ̀ɹ̩:a] *v2.1* 'väga' **veġder** [vɑ̀ɹ̩:dɛ]
v2.1 perf ptc ⟨ *veġa* 'vägd' **viġder** [vé:ɹ̩:dɛ] *v2.1 perf ptc* ⟨ *viġa*
'vigd' **øġte** [øɹ̩:tɛ] *v2.2 pret* ⟨ *øga* 'ökade'

5.3 ⟨W⟩

5.3.1 ⟨W⟩ EFTER TRYCKSTARK VOKAL

Figur 5.9 ⟨aw⟩

Figur 5.10 ⟨ow⟩

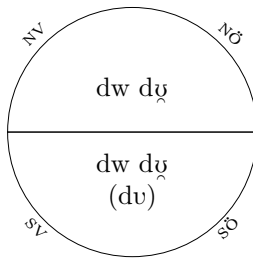
- ⟨w⟩ förekommer efter bakre vokal och är stumt efter ⟨u⟩. För ⟨aw⟩ och ⟨ow⟩, se figurerna 5.10 och 5.9.

NOTA BENE **aw** [aÿ:] el [ɑ:] el [ɔ:] *prep o adv* 'av' uttalas *aldrig* [a:v].

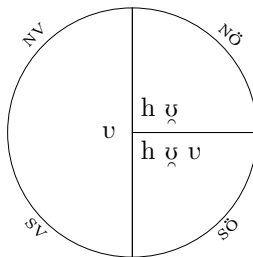
EXEMPLI GRATIA **bawn** [baÿ:n] el **bawne** [bàÿ:nɛ] *s n* 'vårdkas, bål' **bow** [beÿ:] *s m* 'bog' **dra tawl** [dʁɑ: tá:l] 'flytta pjäserna' [i ett sällskapsspel] **duwerik** [dø̃̃:ɛ,ʁeik] *s m* 'duvhane, columbidæ ♂' **fástelawn** [fàÿstɛ:lɑ:n] *s m* 'fastlag, fasta' **fástelawnsbølle** [fàÿstɛ:lɑ:ns,bøle] *s m* 'fastlagsbulle' **glow** [gleÿ:] *s f* 'glöd' **glowa** [glèÿ:a] *v1* 'glödga, halstra' **gnawa** [gnà:a] *v1* 'gnaga' **gowe** [gèÿ:ɛ] *s f* 'gåva' **gowl** [geÿ:l] el **gawl** [gɑ:l] *s m* 'gavel' **graw** [gʁɑ:] *s f* 'grav' **grawa** [gʁà:a] *v1* 'gräva' **hawe** [hà:ɛ] *s m* 'trädgård' **hawn** [hɑ:n] *s m* 'hamn, fosterhinna' **hawre** [hà:ʁɛ] *s m u pl* 'havre' **how** [heÿ:] *s m* 'hov' **howliġer** [hèÿ:leɾɛ] *adj* 'artig, hövlig' **huwe** [hø̃̃:ɛ] el **hoed** [heÿ:(ɛ)d] *s n* 'huvud' **kawle** [kà:lɛ] *s m* 'kavel' **kawring** [kà:ʁɪŋ] *s m* 'bröd-sort' **klawn** [kla:n] *s m* 'halsklave' **krawe** [kʁà:ɛ] *s m* 'krage' **kuwa** [kø̃̃:a] *v1* 'tvinga' **law** [lɑ:] *s n* 'varv, skikt, lager' **lawa bøssena** 'ladda geväret' **lawa føġle** [lɑ:a fø̃̃:lɛ] 'slå följe' **lawa** [là:a] *v1* 'stapla, göra, tillaga, ladda, bredda ut' **lawe** [là:ɛ] *s f* 'stapel, hög' [som lagts i skikt] **low** [leÿ:] *s m o n u pl* 'lag, lov' **lowa** [lèÿ:a] *v1* 'lova' **lower** [léÿ:ɛ] *adj* 'låg' **mawe** [mà:ɛ] *s m* 'mage' **naw** [nɑ:] *s n*

'nav' **nawle** [nà:l̥] *s m* 'navel' **nawn** [nɑ:n] *s n* 'namn'
owast [éy:ast] *adv spl* 'överst' **ower** [éy:ɛ] *adv* 'över' **rawn**
 [ɾɑy:n] *el* [ɾɑ:n] *s m* 'korp, corvus corax' **saw** [sa:] *s m* 'såg'
skow [skey:] *s m* 'skog' **skowa** [skèy:a] *vi* 'kallhugga, sköv-
 la' **skowe** [skèy:ɛ] *s f* 'skorpa' [på matvaror till följd av
 stekning o dyl; äv sårskorpa] **skowl** [skey:l] *s f* 'skyffel, sko-
 vel' **skowla** [skèy:la] *vi* 'skyffla' **skruw** [skvøh:] *s m* *oreg*
-en, -er, -erna 'skruv' **suwl** [søh:l] *s n u pl* 'fläsk, kött eller
 fisk' [maträtt därav] **tawle** [tâ:l̥] *s f* 'tavla' **tawl(gárð)**
 [tâ:l̥(ga:)] *s m* 'spelbräde' **trawa** [tvâ:a] *vi* 'trava'

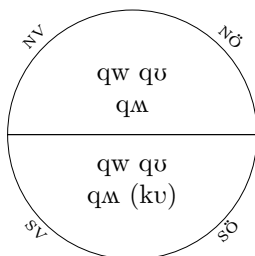
5.3.2 ⟨DW⟩, ⟨HW⟩, ⟨KW⟩, ⟨SW⟩ OCH ⟨TW⟩

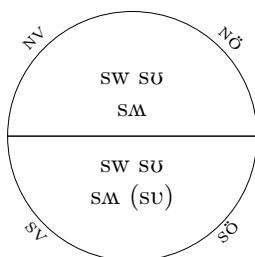
Figur 5.11 ⟨dw⟩

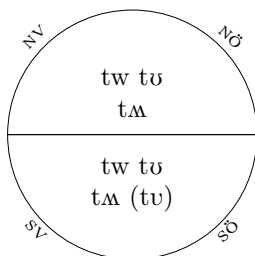
Figur 5.12 ⟨hw⟩

Figur 5.13 ⟨kw⟩

Figur 5.14 ⟨sw⟩

Figur 5.15 ⟨tw⟩

1. ⟨w⟩ efter ⟨d⟩, ⟨k⟩, ⟨s⟩ och ⟨t⟩ uttalas [w] eller [ū]. Vis-sa dialekter och ställningar ger uttalet [Λ]. I s har den yngre dialekten [v].

2. Initialt ⟨hw⟩, se närmare tabell 5.1 på denna sida, uttalas hos pronomen och pronominaladverb [h] i Ö, hos övriga ordklasser [w] eller [ʉ]; [v] i V. I SÖ har den yngre dialekten [v] i ord exklusive pronomen och pronominaladverb.

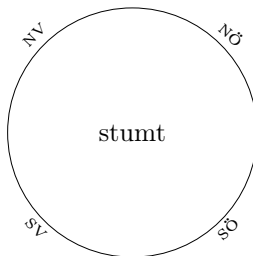
	V	NÖ	SÖ
hw pron o pronadv	v	h	h ʉ
hw övriga	v	ʉ	ʉ (v)

Tabell 5.1 ⟨hw⟩, yngre dialekt inom parentes

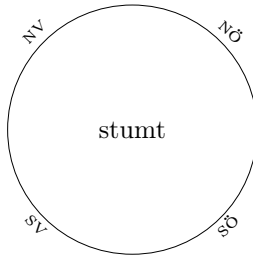
EXEMPLI GRATIA **dwale** [dʉ̀ɑ:lɛ] *s f* 'dvala' **dwær** [dʉ̀ɛɛ:] *s m* 'dvärg' **gadehwi****ppe** [gɑ̀:ɔɛ, ʉɛɛpɛ] *s f* 'sädesär-la, motacilla alba' **hwad** [ha] *emf* [ha:d] *pron o adv* 'vad' **hwadfor** [hɑ̀fɔ] *adv* 'varför' **hwal** [ʉ̀ɑ:l] *s m* 'val, cetacea' **hwarken(s)** [hɑ̀:kɛn(s)] *konj* 'varken' **hwasser** [ʉ̀ɑsɛ] *adj* 'vass' **hwede** [ʉ̀ɛ:ɔɛ] *s n* 'vete' **hwesa** [ʉ̀ɛ:sa] *v1* 'vimsa, vara ostadig' **hweser** [ʉ̀ɛ:sɛ] *adj* 'vimsig, ostadig' **hwia** [ʉ̀ɛ̀:ɑ] *v1* 'gnägga' **hwider** [ʉ̀ɛ̀:ɔɛ] *adj* 'vit' **hwila** [ʉ̀ɛ̀:la] *v1* 'vila' **hwileplass** [ʉ̀ɛ̀:le,plɑs] *s m oreg -en, -er, -erna* 'viloplats' **hwim** [hɛm] *pron* 'vem' **hwimsa** [hɛmsɑ] *pron gen* 'vems' **hwina** [ʉ̀ɛ̀:na] *v3.1* 'vina' **hwippa forbi** [ʉ̀ɛ̀pɑ feβɛ̀:] 'svepa förbi' **hwippa** [ʉ̀ɛ̀pɑ] *v1* 'vippa, svepa' **hwippestært** [ʉ̀ɛ̀pɛ, stɛɛ:t] *s m* 'sädesär-la, motacilla alba' **hwirri****ger** [ʉ̀ɛ̀βɛɛɛ] *adj* 'virrig' **hwisp** [ʉ̀ɛ̀isp] *s m* 'visp' **hwispe** [ʉ̀ɛ̀ispɛ] *s f* 'geting, vespoidea' **hwo** [hʉ] el **hwor** [hʉɛ̀:] *adv* 'hur' **hwo** [hʉ] *pron eg nom m sg* } *hwim* 'vem' **hwoda****ner** [húɔɑ:nɛ] *adj o pron* 'hur, vilken' **hwodant** [húɔɑ:nt] *adv* 'hur' **hwomen** [hú, me:n] *adv* 'varför' **hwys****sla** [ʉ̀ø̀ysla] *v1* 'vissla' **hwys****lepibe** [ʉ̀ø̀yslɛ, peɪ:bɛ] *s f* 'visselpipa, flöjt' **hwysta** [ʉ̀ø̀ystɑ] *v1* 'kasta, slunga' **hwálp** [ʉ̀ɑʉlp] *s m* 'valp' **hwár** [haʉɛ̀:] el [ha:] *adv* 'vart' **hwár** [haʉɛ̀:] el [ha:] *pron o adv* 'var, varje' **hwáran****ðen** [haʉ̀:βànɛn] *räkn o pron* 'varan-nan' **hwárda****g** [háʉ̀:da:] el [há:da:] *s m* 'vardag' **hwárs**

[hau̯v̯:s] el [ha:s] *pron; ex ~ twá æblakagebida* 'vardera' **hwædestén** [v̯à:r̯:de̯:st̯u:r̯:n] *s m* 'slipsten, bryne' **hwæsa** [v̯à:r̯:sa] *v2.2* 'väsa' **kwart** [q̯u̯a:t] *s n* 'kvart, fjärdedels timme' **kwarta** [q̯u̯à:ta] *v1* 'pausa' [göra uppehåll i arbetet] **kwélðer** [q̯u̯è:l̯:ðe̯] el **kwélð** [q̯u̯u̯:l̯] *s m* 'kväll' **kwigge** [q̯u̯è:r̯:ε] *s f* 'kviga' **kwikker** [q̯u̯é:ik̯e] *adj* 'snabb' **kwindē** [q̯u̯è:m̯e] *s f* 'kvinna' **kwist** [q̯u̯è:ist] *s m* 'kvist' **kwærn** [q̯u̯εv̯:n] *s f* 'kvarn' **skwadra** [sq̯u̯à:d̯v̯a] el **swadra** [sv̯à:d̯v̯a] *v1* 'smattara' **solten** [sùlten] el **swolten** [sv̯ùlten] *perf ptc* < *swæltta* **swale** [sv̯à:l̯e] *s f* 'svala, hirundinidæ' **swar** [sv̯a:v̯:] *s n* 'svar' **swara** [sv̯ù:v̯a] *v2.2* 'svara' **swiða** [sv̯è:r̯:a] *v3.1* 'svida' **swin** [sv̯ei:n] *s n* 'svin' **swáns** [sv̯aʊns] *s m* 'svans' **swárer** [sv̯á:v̯:ʁe] *adj* 'svår' **swárter** [sv̯á:v̯:(ʁ)t̯e] el [sv̯á:v̯:t̯e] *adj* 'svart' **swælt** [sv̯a:lt] el **solt** [solt] *s m u pl* 'svält' **swenga** [sv̯à:ŋa] *v2.1* 'svänga' **swærson** [sv̯è:v̯:sø:n] *s m oreg -en, -er, -erna* 'svärson' **twi** [t̯u̯e:r̯:] *interj* 'usch, tví' **twilða** [t̯u̯è:l̯a] *v1* 'få tvillingar' **twærer** [t̯u̯é:v̯e] *adj* 'tvär' **twætta** [t̯u̯à:ta] *v1* 'tvätta'

5.3.3 ⟨LW⟩ OCH ⟨RW⟩

Figur 5.16 ⟨w⟩ efter ⟨l⟩

Figur 5.17 ⟨w⟩ efter ⟨r⟩

- ⟨w⟩ är stumt efter ⟨l⟩ och ⟨r⟩.

EXEMPLI GRATIA **gólw** [gʊ:l] *s n* 'golv' **halwe** [há:lɛ] *s f* 'hälft' **halwer** [há:lɛ] *adj* 'halv' **harw** [ha:] el **harwe** [há:ɛɛ] *s m* 'harv' **harwa** [há:ɛa] *vi* 'harva' **kalw** [ka:l] *s m* 'kalv' **sólw** [sø:l] *s n u pl* 'silver' **tólw** [tø:l] *räkn* 'tolv' **tólwe** [tø:lɛ] *s f* 'tolva' **tørw** [tøɣ:] *s f koll* 'torv' **tørw** [tøɣ:] *s n* 'torg' **tørwamóse** [tø:ɛa,mʊ:sɛ] *s m* 'torvmosse' **tørwe** [tø:ɛɛ] *s n u pl* 'torvbestånd'

DEL III
MORFOLOGI

SUBSTANTIV

6.1 MASKULINUM

Maskulina substantiv är ord man säger **hanð** [han] *pron* 'han' om. Efter stammen får de suffixet ⟨en⟩ i bestämd singularis; ⟨a⟩ i obestämd pluralis; och ⟨ana⟩ i bestämd pluralis.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obj</i>	herð e [hè:ʋɛ]	herð a [hè:ʋa]
<i>bf</i>	herð en [hè:ʋɛn]	herð ana [hè:ʋana]

Tabell 6.1 Maskulin deklination gestaltad av **herðe** [hè:ʋɛ] *s* *m* 'pojke, herde'

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	fuğl [fö̞u:l]	fuğl a [fö̞u:la]
<i>bf</i>	fuğl en [fö̞u:lɛn]	fuğl ana [fö̞u:lana]

Tabell 6.2 Maskulin deklination gestaltad av **fuğl** [fö̞u:l] *s m* 'fågel'

Substantiv på finalt ⟨are⟩ böjs regelbundet.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	møllar e [mø̞laʁɛ]	møllar a [mø̞laʁa]
<i>bf</i>	møllar en [mø̞laʁɛn]	møllar ana [mø̞laʁana]

Tabell 6.3 Maskulin deklination av ord på ⟨are⟩ gestaltad av **møllare** [mø̞laʁɛ] *s m* 'kvarnägare, mjölnare'

Maskulinum på finalt ⟨el⟩ och ⟨en⟩ förlorar stammens trycksvaga ⟨e⟩ i pluralis, se tabellerna 6.4 och 6.5 på sidorna 76–77.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	negel [nè:gɛl]	negl a [nè:gla]
<i>bf</i>	negel en [nè:gɛlɛn]	negl ana [nè:gлана]

Tabell 6.4 Maskulin deklination av ord med finalt ⟨el⟩ gestaltad av **negel** [nè:gɛl] *s m* 'nyckel'

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	brağsen [bʁð̥:sen]	brağsn a [bʁð̥:sna]
<i>bf</i>	brağsen en [bʁð̥:senɛn]	brağsn ana [bʁð̥:snana]

Tabell 6.5 Maskulin deklination av ord med finalt ⟨en⟩ gestatad av **brağsen** [bʁð̥:sen] *s m* 'braxen, ambramis brama'

Maskulinum på finalt ⟨er⟩ förlorar stammens trycksvaga ⟨e⟩ pluralis, och har suffixet ⟨n⟩ alternativt ⟨en⟩ i bestämd form singularis, se tabell 6.6 på denna sida.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	finger [féŋ̥vɛ]	fingr a [fèŋ̥vɛa]
<i>bf</i>	finger n, -en [féŋ̥vɛn]	fingr ana [fèŋ̥vɛana]

Tabell 6.6 Maskulin deklination av ord med finalt ⟨er⟩ gestaltad av **finger** [féŋ̥vɛ] *s m* 'finger'

EXEMPLI GRATIA **ağsel** [ó̥:sɛl] *s m* 'hjulaxel' **bagare** [bà:gaʁɛ] *s m* 'bagare' **bose** [bè̥:sɛ] *s m* 'orm' **by** [bø̥y:] *s m* 'by' **dağ** [da:] *s m* 'dag' **fjabbe** [fjḁ̊bɛ] *s m* 'fåne' **fjønt** [fjò̥nt] *s m* 'tok, fånig person' **gåse** [gḁ̊y:sɛ] *s m* 'gåshanne, anserinæ ♂' **herðe** [hè̥:ʁɛ] *s m* 'pojke, herde' **katt** [kat] *s m* 'katt, felis' **limme** [lè̥mɛ] *s m* 'kvast' **lølge** [lò̥:gɛ] *s m* 'blindtarm, intestinum caecum' **luğe** [lò̥ɣ:ɛ] *s m* 'låga' **låk-ke** [lḁ̀kɛ] *s m* 'spindel, araneæ' [o lockespindel, opiliones] **lætte** [læt̥ɛ] *s m* 'efterbörd' **mondvige** [mò̥n,vei:ɣɛ] *s m* 'mungipa' **nagle** [nò̥i:lɛ] *s m* 'spik' **påg** [pḁy:g] *s m* 'pojke' **skade** [skḁ̀:dɛ] *s m* 'skata' **skammel** [skàmɛl] *s m* 'tröskel' **stamme** [stàmɛ] *s m* 'stam' **stjælke** [stjḁ̊l̥kɛ] *s m* 'stjälk' **sykkel** [sø̥ykɛl] *s m* 'cykel, velociped' **tåkke** [tḁ̊kɛ] *s m*

'tupp' **van** [va:n] *s m*; *ex hwokken ~ va dæd?* 'håll, riktning,
sida' **vinter** [véintə] *s m* 'vinter'

6.1.1 OREGELBUNDEN MASKULINUM

EXEMPLI GRATIA **broðer** [brøʏɛ:] *s m oreg broðren, brøð-
ra, brøðrana* 'bror' **faðer** [faɛ:] *s m oreg faðren, faðra, faðrana*
'far' **sko** [skeʏ:] *s m oreg -en, ~, -na* 'sko' **søn** [sø:n] *s m oreg
-en, -er, -erna* 'son'

6.2 FEMININUM

Feminina substantiv är ord man säger **honð** [hʊn] *pron*
'hon' om. Det finns tre deklinationsvarianter och de skiljs
endast åt i singularis formerna. I övrigt, alltså i pluralis, är
de identiska.

6.2.1 VARIANT E:ENA

Denna variant har finalt ⟨e⟩ där variant A:AN har ⟨a⟩, se
§6.2.2, och får suffixet ⟨ena⟩ i bestämd singularis; ⟨er⟩ i
obestämd form pluralis; och ⟨erna⟩ i bestämd form pluralis.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	gribb e [gʁè bɛ]	gribb er [gʁè bɛ]
<i>bf</i>	gribb ena [gʁè bɛna]	gribb erna [gʁè bɛna]

Tabell 6.7 Feminin deklination enligt
variant E:ENA

EXEMPLI GRATIA **gribbe** [gʁè|bɛ] *s f* 'flicka' **halwe**
[hà:lɛ] *s f* 'hälfte' **hóle** [hù:lɛ] *s f* 'håla' **hwispe** [ʁè|spɛ] *s f*
'geting, vespoidea' **hælse** [hà:l̥sɛ] *s f* 'hälsa' **jorðahwispe**

[r̥è:̆ʋa, ʋĕɪsp̆e] *s f* 'jordgeting, vespoidea' [som byggt bo under jord] **klákke** [klà:̆k̆e] *s f* 'klocka' **kætte** [çà:̆t̆e] *s f* 'katt-hona, felis ♀' **næse** [nà:̆s̆e] *s f* 'näsa' **rive** [ʋè:̆r̆v̆e] *s f* 'räfsa' **twættese** [twà:̆t̆es̆e] *s f* 'tvätterska' **tøs** [tø:̆s] *s f* 'flicka' **vær(d)** [ʋĕr̆:(d)] *s f u pl* 'värld' **ágssel** [á:̆s̆eɪ] *s f oreg ágslena, ágsla, ágslana* 'axel'

6.2.2 VARIANT A:AN

Denna variant har finalt ⟨a⟩ där variant E:ENA har ⟨e⟩, se §6.2.1, och får suffixet ⟨an⟩ i bestämd singularis; ⟨er⟩ i obestämd form pluralis; och ⟨erna⟩ i bestämd form pluralis.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	gribb a [gʋè:̆ba]	gribb er [gʋè:̆b̆e]
<i>bf</i>	gribb an [gʋè:̆băn]	gribb erna [gʋè:̆b̆ĕna]

Tabell 6.8 Feminin deklination enligt variant A:AN

EXEMPLI GRATIA se §6.2.1.

6.2.3 VARIANT A:ENA

Denna variant är en hybrid mellan variant E:ENA och variant A:AN. Det vill säga att vi har finalt ⟨a⟩ i obestämd form singularis; ⟨ena⟩ i bestämd form singularis; ⟨er⟩ i obestämd form pluralis; och ⟨erna⟩ i bestämd form pluralis.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	gribb a [gʁɛ̀ɪ̯ba]	gribb er [gʁɛ̀ɪ̯bɛ]
<i>bf</i>	gribb ena [gʁɛ̀ɪ̯bɛna]	gribb erna [gʁɛ̀ɪ̯bɛna]

Tabell 6.9 Feminin deklination enligt variant A:ENA

EXEMPLI GRATIA se §6.2.1.

6.2.4 OREGELBUNDEN FEMININUM

EXEMPLI GRATIA **bog** [be̯ɔ:g] *s f oreg -ena, böger, bögerna* 'bok' **dötter** [døtɛ] *s f oreg -n, döttra, döttrana* 'dotter' **ko** [ke̯ɔ:] *s f oreg -ena, kør, kørna* 'ko' **læb** [læ:b] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'läpp' **mil** [me̯ɪ:l] *s f oreg -ena, ~, -en* 'mil' **moder** [me̯ɔ:ɛ:] *s f oreg modrena, mödra, mödrana* 'mor' **nål** [na̯ɔ:l] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'nål' **sol** [se̯ɔ:l] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'sol' **tá** [ta̯ɔ:] *s f oreg -ena, tæer, tæerna* 'tå' **á** [a̯ɔ:] *s f oreg áena, æer, æerna* 'å' [vattendrag] **ø** [ø:] *s f oreg -ena, -a, -ana* 'ö' [landmassa omfluten av vatten]

6.3 NEUTRUM

Neutrala substantiv är ord man säger **dæd** [dæ:(d)] el [da] *pron* 'det' om. Dessa ord får i bestämd singularis ändelsen ⟨eð⟩; i obestämd pluralis har de samma form som obestämd singularis; och i bestämd pluralis ⟨en⟩.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	lyn	lyn
<i>bf</i>	lyn eð	lyn en

Tabell 6.10 Neutral deklination gestaltad av **lyn** [løy:n] 'blixt'

EXEMPLI GRATIA **bi** [be:̃] *s n* 'bi' **bihus** [bè:̃,hø̃:̃s] *s n* 'bikupa' **borð** [bẽỹ:̃] *s n* 'bord' **fjas** [fj̃a:s] *s n* 'fitta, pudenum femininum' **gømme** [ǰø̃mɛ] *s n* 'gömsle' **hjorten** [ǰø̃ỹ:tɛn] *s n* 'hjortron' **hól** [hø:̃l] *s n* 'hål' **latter** [láte] *s n* 'skratt' **lóg** [lø:g] *s n* 'lock' **lyn** [løy:n] *s n* 'blixt' **tren** [t̃vɛ:m] *s n* 'fotspår, (trapp)steg' **træð** [t̃ṽa:̃] *s n* 'träd' **tørw** [t̃ø̃ỹ:] *s n* 'torg' **værs** [vɛ̃p̃:s] *s n* 'vers'

6.3.1 NEUTRUM PÅ FINALT ⟨A⟩

Vi har några neutrum på finalt ⟨a⟩, vilka har suffixet ⟨eð⟩ i bestämd form singularis; ⟨en⟩ i obestämd form pluralis; och ⟨enen⟩ i bestämd form pluralis.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>obf</i>	hjärt a [ǰà:ta]	hjärt en [ǰà:ten]
<i>bf</i>	hjärt að [ǰà:tat]	hjärt enen [ǰà:tɛnɛn]

Tabell 6.11 Neutrum på finalt ⟨a⟩

EXEMPLI GRATIA **hana** [hà:na] *s n u pl -ð* 'honung' **hjärt|a** [ǰà:ta] *s n -ð, hjarten, hjartenen* 'hjärta' **negla** [nè:̃gla] *s n -ð, neglen, neglenen* 'nystan' **nyra** [nø̃ỹ:ṽa] *s n -ð, nyren, nyrenen* 'njure' **røra** [vø̃ø̃:ṽa] *s n -ð, røren, rørenen* 'ljumske' **yva** [ø̃ỹ:ṽa] *s n -ð, yven, yvenen* 'öga' **øra** [ø̃:ṽa] *s n -ð, øren, ørenen* 'öra'

6.3.2 OREGELBUNDEN NEUTRUM

EXEMPLI GRATIA **bageri** [ba:ɣeβé:ɪ] *s n oreg -eð, -er, -erna* 'bageri' **dygeri** [døɣ:ɣeβé:ɪ] *s n oreg -eð, -er, -erna* 'konkurs, förlust' **lanð** [lan] *s n oreg -eð, lænðer, lænðerna* 'land' **tyg** [tøɣ:ɪ] *s n oreg -eð, -er, -erna* 'tyg, vävnad'

6.4 FRITT STÅENDE ARTIKEL

Fritt stående artiklar hör inte till substantiven men är bundna till dem. Den obestämda fritt stående artikeln sammanfaller i formen med räkneordet **én** [u:ɪ:n] *räkn* 'en', se kapitel 11, och böjs efter genus.

	<i>obf sg</i>	
<i>m</i>	én [u:ɪ:n]	mad
<i>f</i>	éna [ù:ɪ:na]	el na [na] sol
<i>n</i>	ét [u:ɪ(:)t]	træð

Tabell 6.12 Obestämd fritt stående artikel

Den bestämda fritt stående artikeln sammanfaller i formen med pronomenet **dænð** [dɛn] *pron* 'den', se även §10.5, och böjs efter genus och numerus.

	<i>bf sg</i>		<i>bf pl</i>
<i>m</i>	dænð [dɛn]	maden	dé [dʊ(ɪ:)] madana
<i>f</i>	dé [dʊ(ɪ:)]	solena	dé [dʊ(ɪ:)] solana
<i>n</i>	dæd [dɑ:ɪ(d)]	el [da] træðeð	dé [dʊ(ɪ:)] træðen

Tabell 6.13 Bestämd fritt stående artikel

ADJEKTIV

7.1 KONGRUENSBÖJNING

Adjektiven kongruensböjs efter sitt substantiviska huvudord till genus, numerus samt bestämd¹ och obestämd² form.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én grand er herðe	dænd grand e herðen
<i>sg f</i>	éna grand a gribbe	dé grand e gribbena
<i>sg n</i>	ét grand t æble	dæd grand a æbleð
<i>pl m</i>	grand a herða	dé grand e herðana
<i>pl f</i>	grand a gribber	dé grand e gribberna
<i>pl n</i>	grand a æble	dé grand a æblen

Tabell 7.1 Kongruensböjning av adjektiv gestaltad av **grand|er** [gʁánev] 'vacker'

Då adjektivet står predikativt, skiljs det från sitt huvudord av ett verb – vanligen någon form av **blé** [bluɪ:] *v oreg*

¹ Även kallad svag.

² Även kallad stark.

'bliva', **hēda** [hø̃r̥:da] *v oreg* 'heta' eller **va** [va:] *v oreg* 'vara'. I predikativ ställning kan *endast* den obestämda böjningen komma ifråga.

7.1.1 ⟨IGER⟩ OCH ⟨EDER⟩

De äldre ändelserna **igher**, **agher** och **ugher** motsvaras av ⟨iger⟩; och **utter** och **otter** av ⟨eder⟩. Dessa har inkräktat på varandras områden, men i allmänhet förekommer ⟨iger⟩ mer frekvent i N och ⟨eder⟩ mer frekvent i S.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én art eder herðe	dænd art ede herðen
<i>sg f</i>	éna art eda gribbe	dé art ede gribbena
<i>sg n</i>	ét art eð æble	dæd art eda æbleð
<i>pl m</i>	art eda herða	dé art ede herðana
<i>pl f</i>	art eda gribber	dé art ede gribberna
<i>pl n</i>	art eda æble	dé art eda æblen

Tabell 7.2 Adjektiv som ändas på ⟨eder⟩ böjs som **artereder** [æt̥:teðe] 'märklig'

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én art iger herðe	dænd art iige herðen
<i>sg f</i>	éna art iiga gribbe	dé art iige gribbena
<i>sg n</i>	ét art eð æble	dæd art iiga æbleð
<i>pl m</i>	art iiga herða	dé art iige herðana
<i>pl f</i>	art iiga gribber	dé art iige gribberna
<i>pl n</i>	art iiga æble	dé art iiga æblen

Tabell 7.3 Adjektiv som ändas på ⟨iger⟩ böjs som **artiger** [æt̥:tẽ] 'märklig'

7.1.2 ⟨EN⟩, ⟨EL⟩ OCH ⟨ER⟩

De adjektiv som ändas på ⟨en⟩ eller ⟨el⟩ har det gemensamt att de, i den obestämda böjningen, inte har de vanliga genus-suffixen ⟨er⟩¹ respektive ⟨a⟩². Detsamma gäller några adjektiv som har stamändelsen ⟨er⟩ eller vissa så kallade suppletiva, se §7.2.2. De på ⟨en⟩ böjs så som visas i tabell 7.4 på denna sida. Ett undantag är **liden** [lè:ðen] *adj* 'liten' som har en oregelbunden böjning, se tabell 7.5 på nästa sida. I tabellerna 7.6 och 7.7 på följande sida visas böjningsmönstrena för **nimmel** [né:imel] *adj* 'läraktig' och **bister** [bé:istè] *adj* 'bister'.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én léðs en herðe	dænd léðs ene herðen
<i>sg f</i>	éna léðs ena gribbe	dé léðs ene gribbena
<i>sg n</i>	ét léðs eð æble	dæd léðs ena æbleð
<i>pl m</i>	léðs ena herða	dé léðs ene herðana
<i>pl f</i>	léðs ena gribber	dé léðs ene gribberna
<i>pl n</i>	léðs ena æble	dé léðs ena æblen

Tabell 7.4 Kongruensböjning av adjektiv gestaltad av **léðsen** [lù:ɹ:sen] 'ledsen'

¹Maskulinum.

²Femininum.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én lid en herðe	dænð lille herðen
<i>sg f</i>	éna lilla gribbe	dé lilla gribbena
<i>sg n</i>	ét lid eð æble	dæd lilla æbleð
<i>pl m</i>	smá herða	dé smá herðana
<i>pl f</i>	smá gribber	dé smá gribberna
<i>pl n</i>	smá æble	dé smá æblen

Tabell 7.5 Adjektivet **liden**

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én nim mel herðe	dænð nim le herðen
<i>sg f</i>	éna nim mel gribbe	dé nim le gribbena
<i>sg n</i>	ét nim leð æble	dæd nim la æbleð
<i>pl m</i>	nim la herða	dé nim le herðana
<i>pl f</i>	nim la gribber	dé nim le gribberna
<i>pl n</i>	nim la æble	dé nim la æblen

Tabell 7.6 Adjektiv på ⟨el⟩

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én bist er herðe	dænð bist re herðen
<i>sg f</i>	éna bist er gribbe	dé bist re gribbena
<i>sg n</i>	ét bist ert æble	dæd bist ra æbleð
<i>pl m</i>	bist ra herða	dé bist re herðana
<i>pl f</i>	bist ra gribber	dé bist re gribberna
<i>pl n</i>	bist ra æble	dé bist ra æblen

Tabell 7.7 Adjektiv på ⟨er⟩

7.1.3 PRESENS PARTICIP

Presens particip kongruensböjs *inte*, se tabell 7.8 på denna sida.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én ag anes skade	dænð ag anes skaden
<i>sg f</i>	éna ag anes kráge	dé ag anes krágena
<i>sg n</i>	ét ag anes igarne	dæd ag anes igarneð
<i>pl m</i>	ag anes skada	dé ag anes skadana
<i>pl f</i>	ag anes kráger	dé ag anes krágerna
<i>pl n</i>	ag anes igarne	dé ag anes igarnen

Tabell 7.8 Pres ptc är oböjliga

7.1.4 PERFJEKT PARTICIP

Perfekt particip kongruensböjs liksom adjektiven. Tabell 7.9 på denna sida visar första konjugationen; tabellerna 7.10 och 7.11 på nästa sida andra; och tabell 7.12 på följande sida tredje. I predikativ ställning, se §7.1, kan *endast* den obestämda böjningen komma ifråga.

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én færð ader dør	dænð færð ade døren
<i>sg f</i>	éna færð ad hóse	dé færð ade hósena
<i>sg n</i>	ét færð að gærðe	dæd færð ade gærðeð
<i>pl m</i>	færð ada døra	dé færð ade dørana
<i>pl f</i>	færð ada hóser	dé færð ade hóserna
<i>pl n</i>	færð ada gærðe	dé færð ada gærðen

Tabell 7.9 Perf ptc av v1

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én arv der gárð	dænð arv de gárðen
<i>sg f</i>	éna arv da bog	dé arv de bogena
<i>sg n</i>	ét arv ð borð	dæd arv da borðeð
<i>pl m</i>	arv da gárða	dé arv de gárðana
<i>pl f</i>	arv da bøger	dé arv de bøgerna
<i>pl n</i>	arv da borð	dé arv da borðen

Tabell 7.10 Perf ptc av v2.1

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én køb ter mad	dænð køb te maden
<i>sg f</i>	éna køb ta kage	dé køb te kagena
<i>sg n</i>	ét køb t fnóg	dæd køb ta fnógeð
<i>pl m</i>	køb ta mada	dé køb te madana
<i>pl f</i>	køb ta kager	dé køb te kagerna
<i>pl n</i>	køb ta fnóg	dé køb ta fnógen

Tabell 7.11 Perf ptc av v2.2

	<i>obf (stark)</i>	<i>bf (svag)</i>
<i>sg m</i>	én æd en hwaġle	dænð æd ene hwaġlen
<i>sg f</i>	éna æd ena tærte	dé æd ene tærtena
<i>sg n</i>	ét æd eð hól	dæd æd ena hóleð
<i>pl m</i>	æd ena hwaġla	dé æd ene hwaġlana
<i>pl f</i>	æd ena tærter	dé æd ene tærterna
<i>pl n</i>	æd ena hól	dé æd ena hólen

Tabell 7.12 Perf ptc av v3

7.2 KOMPARATION

Nästan alla adjektiv kan uttryckas i tre grader: positiv, komparativ och superlativ. Vanligtvis ges komparativ suffixet ⟨are⟩ och superlativ ⟨ast⟩, men det finns en komparativ variant på ⟨ane⟩ som är vanlig i N.

Adjektiv som slutar på ⟨en⟩, ⟨el⟩ och ⟨er⟩¹ förlorar sina trycksvaga ⟨e⟩ vid komparation med suffix.

<i>pos</i>	<i>komp</i>	<i>spl</i>
nimm er	nimm are	nimm ast
nimm er	nimm ane	nimm ast

Tabell 7.13 Ändelsekomparation
gestaltad av **nimmer**
[némm̩] 'behändig'

7.2.1 ⟨MÉR⟩ OCH ⟨MÆST⟩

Det går oftast lika bra att komparera med **mér** och **mæst**. Detta är i regel tvunget med particip, som visas i tabell 7.14 på denna sida.

<i>pos</i>	<i>komp</i>	<i>spl</i>
æden	mér æden	mæst æden
glowanes	mér glowanes	mæst glowanes

Tabell 7.14 Komparation med **mér**
och **mæst** gestaltad av
æden [æ̌:den] *v* oreg *perf*
ptc ⟨ æda 'sliten' och **glo-**
wanes [gl̩ø̌:anes] *v*₁ *pres*
ptc ⟨ glowa 'glödgande'⟩

¹Detta gäller de som *i stammen* slutar på ⟨er⟩.

7.2.2 OREGELBUNDEN KOMPARATION

Tabell 7.15 på denna sida visar exempel på att en del adjektiv kompareras suppletivt eller med omljud.

<i>pos</i>	<i>komp</i>	<i>spl</i>
bra [bʁɑ:] 'bra'	bæder	bæst
bra [bʁɑ:] 'bra'	ligane	ligast
dáliġer [dàʎ:lere] 'sjuk'	sæmmer	sæmst
gammel [gàmɛl] 'gammal'	ælder	ældst
liden [lè:den] 'liten'	mindër	mindst
lángur [láʎʁe] 'lång'	længer	længst
megen [mèe:n] 'mycket'	mér	mæst
mánga [màʎŋa] 'många'	flér	flæst
onðer [ónɛ] 'ond'	varre	varst
onger [óŋɛ] 'ung'	ynger	yngst
smá [smaʎ:] 'små'	smærre	smæst
storer [steʎ:rɛ] 'stor'	stárre	stárst
titt [tɛt] 'ofta'	tiare	tiast

Tabell 7.15 Några oregelbundna adjektiv

Vissa adjektiv har en ofullständig komparation. En del förekommer bara i superlativ, som **bagast** [bà:gast] 'bakerst' **bortast** [bòʁ:tast] 'borterst' **framast** [fʁàmast] 'främst' **hidast** [hè:dast] 'hiterst' **hænast** [hè:nast] 'borterst' **högrast** [hò:rɛast] 'längst åt höger' **mit-tast** [mè:tast] 'mellerst' **mællomst** [mài:ʉmst] 'mellerst' **nordast** [nò:rɛast] 'längst åt norr' **nærst** [nɛʁst] 'när-mast' **onðast** [ònast] el [ó-] 'underst' **oppast** [òpast] el [ó-] 'överst' **owast** [èʁ:ast] 'överst' **söndast** [sònast] 'längst åt söder' **udast** [øʁ:dast] 'ytterst' **vænstrast** [vàmstɛast] 'längst åt vänster' **væstast** [vàiastast] 'längst åt väster' **æt-tast** [à:tast] 'sist' **østast** [østast] 'längst åt öster'.

ADVERB

8.1 AVLEDDA

Avledda adverb är bildade av andra ordklasser genom suffix, som exempelvis nedanstående.

- (a) **akava** [aká:va] 'häftigt, oförmodat' **faseliða** [fá:sɛleɪa] 'fasligt' **gryveliða** [gʁø̞y:veleɪa] 'gruvligt' **howliða** [hø̞:leɪa] 'ganska, tämligen' **inðfora** [é̞m,fo̞ʁa] *ex gá ~ með tæerna* 'inför' **nyliða** [nø̞y:leɪa] 'nyligen' **nøðliða** [nø:leɪa] 'ogärna' **orimeliða** [è̞:ʁimleɪa] 'orimligt' **ryseliða** [ʁø̞y:sɛleɪa] 'rysligt' **ræliða** [ʁé:leɪa] el [-è-] 'förfärligt' **skæliða** [mè:leɪa] 'skäligen' **sára** [sà:ʁa] 'mycket' **tiðliða** [tè:leɪa] 'tidigt' **tætta** [tà̞ta] *ex han bor ~ veð kørkena* 'nära, tätt (intill)'
- (an) **bagan om äv sms** [bà:gan ʊm] 'bakom' **framman te äv sms** [fʁàman te] 'framtill' **norðan** [nø̞:ʁan] 'nordan' **norðanvæstan** [nø̞:ʁan,vaɪstan] 'nordvästan' **onðan** [ónan] *ex dæd gár ~* 'fort, snabbt' **onðan** [ónan] 'undan'

- sønðan** [søn̩an] 'sunnan' **væstan** [væ̩:stan] 'västan' **østan** [ø̩stan] 'östan'
- (anes) **beganes** [bè:ganɛs] *ex ~ mørkt* 'beck-' **éldanes** [ù̩lanɛs] *ex ~ røðer* 'eld-' **kólanes** [kù:lanɛs] *ex ~ swárter* 'kol-' **luġanes** [lù̩:anɛs] *ex ~ héder* 'bränn-'
- (ans) **howliġans** [hé̩:lians] *adv* 'ganska, någorlunda, tämligen'
- (en) **barresten** [bà̩vɛstɛn] 'endast, bara' **i sisten** [ɛ̩ sɛ̩stɛn] 'nyss' **minstingen** [mɛ̩nstɪŋɛn] 'åtminstone' **nóġenstingen** [nù̩ø̩:nstɪŋɛn] 'någon-sin' **nysen** [nù̩:ɛn] 'nyss'
- (s), (es) **frámanðs** [fɹá̩:mans] 'åt höger' **huwekolðs** [hù̩:ɛ.kuls] 'framstupa' **inðbyres** [ɛ̩n̩.bù̩:ɹɛs] 'inbördes' **temanðs** [té:mans] 'åt vänster'
- (t) **himskt** [hɛ̩mst] 'hemskt' **nimt** [nɛ̩mt] 'lätthanterligt' [äv kvicktänkt] **snællt** [snæ̩lt] 'snabbt'

8.2 ÄNDELSELÖSA

De ändelselösa adverbena är bara adverb, som **allt** [alt] 'redan' **dá** [da̩:] 'då' **dæn** [dɛ̩:n] 'bort' **dær** [dɛ̩:ɹ] 'där' **hæn** [hɛ̩:n] 'bort' **hænne** [hæn̩nɛ] 'borta' **hær hide** [hɛ̩: hɛ̩:de] 'här borta' **hær** [hɛ̩:ɹ] 'här' **inðanød** [ɛ̩manø:d] 'in-nantill' **nu** [nù̩:] 'nu' **opp** [ʊp] 'upp' **oppe** [ù̩pɛ] 'uppe' **rættsá** [ɹá̩tsa̩:] 'ganska' **siden** [sɛ̩(:)n] 'sedan' **udanød** [ù̩:danø:d] 'utantill' **vækk** [væ̩k] 'bort, borta'

8.3 KOMPARATION

Många adverb bildar komparativ och superlativ på samma sätt som adjektiven. Tabell 8.1 på nästa sida visar på några oregelbundenheter.

<i>pos</i>	<i>bra</i>	<i>dåligå</i>	<i>gærna</i>	<i>illa</i>	<i>næra</i>	<i>titt</i>	<i>comp</i>	<i>spl</i>
	[bʁɑ:] 'bra'	[dɑ:leja] 'dåligt'	[jɛ:na] 'gærna'	[ɛ̃la] 'illa'	[nɛ:ʁa] 'nära'	[teit] 'ofta'	[bɛde]	[bɛst]
	[bʁɑ:] 'bra'	[dɑ:leja] 'dåligt'	[jɛ:na] 'gærna'	[ɛ̃la] 'illa'	[nɛ:ʁa] 'nära'	[teit] 'ofta'	[lɛ:gane]	[lɛ:gast]
	dåligå	dåligå	gærna	illa	næra	titt	dåligåre [dɑ:leja:ʁɛ]	dåligast [dɑ:leja:st]
							sæmmer [sɛmɐ]	sæmst [sɛmst]
							hæller [hɛlɐ]	hælst [hɛlst]
							varre [vɑ:ʁɛ]	varst [vɑ:st]
							næmmer [nɑ:mɐ]	næmst [nɑ:mst]
							tiare [tɛ:ʁɑ:ʁɛ]	tiast [tɛ:ʁɑ:st]

Tabell 8.1 Exempel på oregelbunden komparation och en regelbunden variant av **dåligå**

VERB

9.1 FÖRSTA KONJUGATIONEN

Verb som hör till den första konjugationen får i presens singularis suffix efter två behag:

1. ⟨e⟩, som i **lige** [lè:̄:gɛ] *v1* ⟨ *liga*
2. ⟨ar⟩, som i **ligar** [lè:̄:ga] *v1* ⟨ *liga*

Vidare får de suffixet ⟨ade⟩ i preteritum singularis; ⟨að⟩ i supinum; ⟨ader⟩ i perfekt particip; ⟨anes⟩ i presens particip; och imperativ singularis är identisk med infinitiv. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

<i>pres ind sg</i>	<i>pret ind sg</i>	<i>sup</i>
lig e, ar	lig ade	lig að
<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>	<i>imper sg</i>
lig ader	lig anes	lig a

Tabell 9.1 Första konjugationen gestaltad av **liga** [lè:̄:ga] 'älska, tycka om'

PLURALIS Verben får suffixen ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨a⟩ i presens pluralis; ⟨aden⟩, ⟨aden⟩, ⟨ade⟩ i preteritum pluralis; och ⟨en⟩ alternativt samma som singularis i imperativ pluralis. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	lig en	lig (ad)en	—
2	lig en	lig (ad)en	lig en, -a
3	lig a	lig a(de)	—

Tabell 9.2 Första konjugationen pluralis gestaltad av **liga** [lè:r̥:ga] 'älska, tycka om', parentes innesluter valfritt element

DEPONENS Deponentia på ⟨s⟩ är i presens singularis identiska med infinitivformen. I övrigt böjs de som aktivum med ett därpå följande finalt ⟨s⟩, som i **aloades** [alé:ʝ:ades] *pret* ⟨ *aloas*.

EXEMPLI GRATIA **akedéra** [akédó:ʝ:a] *vi* 'ackordera' **akséra** [aksó:ʝ:a] *vi* 'exercera' **algéra** [aljó:ʝ:a] *vi* 'agera' **aloas** [alé:ʝ:as] *vi* 'väsnas' **anas** [à:nas] *vi* 'ana' **arras** [àʝas] *vi* 'retas' **avura** [avø:ʝ:a] *vi* 'nedsätta' **babba** [bàba] *vi* 'stirra, glo' **ba(r)sla** [bàʝ:sla] *vi* 'föda' **behotta si** [behóta si] *vi* 'reda sig' **besa** [bè:sa] *vi* 'skena' **blændä** [blàna] *vi* 'blanda' **bonéra** [bonó:ʝ:a] *vi* 'bo' **brøvla** [brø:ʝ:la] *vi* 'skryta' **busa** [bø:ʝ:sa] *vi* 'gnida' **bábbblas** [bàʝ:blas] *vi* 'bubbla' **børsla** [bøʝ:la] *vi* 'väsnas, bråka, ställa till oreda' **bøsta** [bøsta] *vi* 'slå, banka' **dagas** [dà:as] *vi* 'tillbringa dagen' **datta** [dàta] *vi* 'dia' **digta** [dè:ta] *vi* 'dikta' **divla** [dè:ʝ:ʝ:la] *vi* 'träta, diskutera' **dradda** [dràda] *vi* 'spilla' **dratta** [dràta] *vi* 'falla' **drunta** [drønta] *vi* 'söla' **drætta** [drætta] *vi* 'blomma' **drøsla** [drø:sla] *vi* 'falla, rinna smått' **døða** [dø:a] *vi* 'döda' **éldas** [è:las] *vi* 'fatta eld' **feða** [fè:a] *vi o v2.1* 'sopa, städa' **fnatta** [fnàta] *vi* 'klå, riva' **folla** [føla] *vi* 'fylla' **forhuas** [fo:hó:ʝ:as] *vi* 'förskräckas' **færða**

[fɛ:ɐa] *vi* 'laga' **gamsa** [gàmsa] *vi* 'tugga, mumsa' **godmora** [gèu:meu:ɐa] *vi* 'åska' **grateléra** [gʷatɛlú:ɐa] *vi* 'bota' **higa** [hè:ra] *vi* 'lura, narra' **hinka** [hèŋka] *vi* 'dröja, sin-ka, fördröja' **hotta** [hòta] *vi* 'kasta, vråka' **hwippa** [ʷèipa] *vi* 'vipa, svepa' **hælas** [hè:las] *vi* 'lyckas, gå väl' **høgmodas** [hø:meu:das] *vi* 'bli högmogig' **igna** [è:ɣna] *vi* 'hisna' **kappas** [kàpas] *vi* 'tävla' **krala** [kʷà:la] *vi* 'kråla' **kræma** [kʷè:ma] *vi* 'handla' **lista** [lè:sta] *vi* 'driva bort' **lura** [lòu:ɐa] *vi* 'rosta' **lyna** [lòɣ:na] *vi* 'blixtra' **læssa** [là:sa] *vi* 'lasta' **maga** [mà:ga] *vi* 'ha samlag' **magt** [mò:rt] *s f* 'kraft, ork, styrka' **magta** [mò:rt] *vi* 'orka' **magtensløser** [mò:rtens,lø:sɛ] *adj* 'orkeslös' **magtigger** [mò:rtɛrɛ] *adj* 'mäktig' **mørkas** [mø:kas] *vi* 'skymma' **narras** [nà:ɐas] *vi* 'reta' **nøttas** [nòtas] *vi* 'tillbringa natten' **osla si** [èu:sla si] *vi* 'fortplanta sig' **potta** [pòta] *vi* 'knuffa' **præka** [pʷè:ka] *vi* 'predika' **rima** [ʷè:ma] *vi* 'rimma' **røga** [ʷø:ga] *vi* 'röka' **sagla** [sà:ɣla] *vi* 'dråglå' **skala** [skà:la] *vi* 'springa' **skylða** [skø:ɣla] *vi o v2.1* 'skylla' **spandéra** [spandú:ɐa] *vi* 'spendera' **spaséra** [spasú:ɐa] *vi* 'spatsera' **styra** [stòu:ɐa] *vi* 'styra' **switta** [sʷè:ta] *vi* 'svettas' **tagas** [tà:gas] *vi* 'brottas' **tingtas** [tèŋ,tɔ:s] *vi* 'processa' **tratta** [tʷàta] *vi* 'traska' **trolka** [tʷòlka] *vi* 'gråla, gnata' **twilna** [tʷè:lna] *vi* 'tappa' [på ex en tunna] **tøvlas** [tø:ulas] *vi* 'strida med bekymmer' **vesma** [vè:sma] *vi* 'brinna, värma upp' **ánda** [à:ɣna] *vi* 'andas'

9.2 ANDRA KONJUGATIONEN

9.2.1 FÖRSTA PARADIGMET

Verb inom den andra konjugationen som i stammen ändas på ⟨ð⟩, ⟨ǧ⟩, ⟨j⟩, ⟨m⟩, ⟨n⟩, ⟨r⟩ eller ⟨v⟩ tillhör vanligtvis det första paradigmet. I presens singularis får dessa verb suffix efter två behag:

1. ⟨e⟩, som i **duǧe** [døu:ɛ] *v2.1 pres sg* ⟨ *duǧa høre* [hø:ɐɛ]

vz.1 pres sg ⟨ *høra*. Verb på final tryckstark vokal får ∅ suffix.

2. ⟨er⟩, som i **duđer** [dø̃u:ɐ] *vz.1 pres sg* ⟨ *duđa*. Verb på final tryckstark vokal får ⟨r⟩; och verb som i stammen ändas på ⟨r⟩ får ∅ suffix, som i **hør** [hø̃ɐ:] *vz.1 pres sg* ⟨ *høra*.

Vidare får de suffixet ⟨de⟩ i preteritum singularis; ⟨t⟩ i supinum; ⟨der⟩ i perfekt particip; ⟨anes⟩ i presens particip; och imperativ singularis är indentisk med verbets stam. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

<i>pres ind sg</i>	<i>pret ind sg</i>	<i>sup</i>
sænd e, er	sænd de	sænd t
<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>	<i>imper sg</i>
sænd der	sænd anes	sænd

Tabell 9.3 Andra konjugationens första paradigm gestaltat av **sænda** [sã̃na] 'sända'

PLURALIS Verben får suffixen ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨a⟩ i presens pluralis; ⟨den⟩, ⟨den⟩, ⟨de⟩ i preteritum pluralis; och ⟨en⟩ alternativt samma som singularis i imperativ pluralis. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	sænd en	sænd (d)en	—
2	sænd en	sænd (d)en	sænd en
3	sænd a	sænd (d)e	—

Tabell 9.4 Andra konjugationens första paradigm pluralis gestaltat av **sænda** [sã̃na] 'sända', parentes innesluter valfritt element

EXEMPLI GRATIA **arva** [à:va] *v2.1* 'ärva' **bo** [beu:] *v2.1* 'bo' **bré(ða)** [bʁu:̃:a] *v2.1* 'breda' **brænða seg** [bʁãma sɪ] *v2.1* 'bränna sig' **duða** [døu:a] *v2.1* 'duga' **døða** [dø:̃:a] *v2.1* 'lida' **dølla** [døla] *v2.1* 'dölja' **dømma** [døma] *v2.1* 'dömma' **feða** [fã:a] *v1 o v2.1* 'sopa, städa' **fly** [fløY:] *v2.1* 'fly' **fri** [fʁe:̃:] *v2.1* 'freda' **fælða** [fãla] *v2.1* 'fälla' **fænga** [fãŋa] *v2.1* 'smitta' **fø(ða)** [fø:a] *v2.1* 'föda' **glimma** [glẽma] *v2.1* 'glömma' **glo** [gleu:] *v2.1* 'glo' **gø** [ɪø:] *v2.1* 'skälla eller kväka' [djurläte] **hølla** [høla] *v2.1* 'hölja' **høra** [hø:̃:va] *v2.1* 'höra' **klé** [klø:̃:] *v2.1* 'klia' **klæ(ða)** [klã:a] *v2.1* 'klä' **kløva** [klø:va] *v2.1* 'klyva' **leva** [lè:va] *v2.1* 'leva' **léða** [lø:̃:a] *v2.1* 'leda' **ljuga** [ljøu:a] *v2.1 o 3.2* 'ljuga' **lyða** [løY:a] *v2.1* 'lyda' **onða** [ønã] *v2.1* 'unna' **ré(ða)** [ʁu:̃:a] *v2.1* 'reda' **rimma** [ʁẽma] *v2.1* 'fly, ha rum för' **ræ(ða)** [ʁã:a] *v2.1* 'skrämma' **skræna** [skʁẽ:na] *v2.1* 'gråta' **skylða** [skøyla] *v1 o v2.1* 'skylla' **skænða** [skãma] *v2.1* 'skämma' **smi(ða)** [smè:̃:a] *v2.1* 'smida' **snya** [snøY:a] *v2.1* 'snöa' **spá** [spaY:] *v2.1* 'spå' **spæ(ða)** [spã:a] *v2.1* 'späda' **styna** [støY:na] *v2.1* 'stöna' **suða** [søu:a] *v2.1* 'suga' **swé(ða)** [søu:̃:a] *v2.1* 'sveda' **swærma** [søẽ:̃:ma] *v2.1* 'svärma' **sy** [søY:] *v2.1* 'sy' **sá** [saY:] *v2.1* 'så' **sænða** [sãma] *v2.1* 'sända' **sømma** [søma] *v2.1* 'simma' **tro** [tʁeY:] *v2.1* 'tro' **trø** [tʁø:] *v2.1* 'trampa' **ty** [tøY:] *v2.1* 'raskt framskrida' **tørra** [tø:̃:va] *v2.1* 'torka' **viga** [vè:̃:a] *v2.1* 'viga' **æða** [ã:a] *v2.1 o v oreg ågte, ågt, ågder* 'åga'

9.2.2 ANDRA PARADIGMET

Verb inom den andra konjugationen som i stammen ändas på ⟨b⟩, ⟨d⟩, ⟨g⟩, ⟨k⟩, ⟨l⟩, ⟨s⟩ eller ⟨t⟩ tillhör vanligtvis det andra paradigmet. I presens singularis får dessa verb suffix efter två behag:

1. ⟨e⟩, som i **føle** [fø:̃:lɛ] *v2.2 pres sg* ⟨føla
2. ⟨er⟩, som i **føler** [fø:lɛ] *v2.2 pres sg* ⟨føla

Vidare får de suffixet ⟨te⟩ i preteritum singularis; ⟨t⟩ i supinum; ⟨ter⟩ i perfekt particip; ⟨anes⟩ i presens parti-

cip; och imperativ singularis är identisk med verbets stam. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

<i>pres ind sg</i>	<i>pret ind sg</i>	<i>sup</i>
blød e, -er	blød te	blød t
<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>	<i>imper sg</i>
blød ter	blød anes	blød

Tabell 9.5 Andra konjugationens andra paradigm gestaltat av **bløda** [blø:da] 'blöta'

PLURALIS Verben får suffixen ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨a⟩ i presens pluralis; ⟨ten⟩, ⟨ten⟩, ⟨te⟩ i preteritum pluralis; och ⟨en⟩ alternativt samma som singularis i imperativ pluralis. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	blød en	blød ten	—
2	blød en	blød ten	blød en
3	blød a	blød te	—

Tabell 9.6 Andra konjugationens andra paradigm pluralis, gestaltat av **bløda** [blø:da] 'blöta'

EXEMPLI GRATIA **bløda** [blø:da] *v2.2* 'blöta' **bruga** [brø:ga] *v1 o v2.2* 'bruka' **bøsa** [bø:sa] *v2.2* 'ösa ner' [om regn] **dækka** [dæ:ka] *v2.2* 'täkka' **fæsta** [fæ:sta] *v2.2* 'fästa' **føla** [fø:la] *v2.2* 'känna, förnimma' **føla om** [fø:la óm] *v2.2* 'bry sig om' **køba** [çø:ba] *v2.2* 'köpa' **lysa** [lø:sa] *v2.2* 'lysa' **låsa** [læ:sa] *v2.2* 'låsa' **løna** [lø:na] *v2.2* 'löna' **mála** [mæ:la] *v2.2* *málte, mált, málter* 'mäta' **møda** [mø:da] *v2.2* 'möta' **taba** [tæ:ba] *v2.2* 'förlora'

9.3 TREDJE KONJUGATIONEN

Verb som hör till den tredje konjugationen kallas även starka. De kännetecknas av att de är enstaviga i preteritum och att de vid tempusböjning förändrar stamvokalen (avljud). Dessa verb kan indelas i olika klasser alltefter den typ av avljudsmönster de uppvisar. I presens singularis får dessa verb suffix efter två behag:

1. ⟨e⟩
2. ⟨er⟩. Verb på final tryckstark vokal får ⟨r⟩. De vars stam slutar på ⟨l⟩, ⟨n⟩, ⟨s⟩ och föregående vokal är lång får $\emptyset$ suffix. Det vill säga att presens singularis är identisk med verbstammen, som i **mal** [ma:l] *v3.6 pres sg* ⟨ mala. Detta är i regel fallet även då stammen slutar på ⟨r⟩.

Vidare får de suffixet ⟨eð⟩ i supinum; ⟨en⟩ i perfekt particip; ⟨anes⟩ i presens particip; och imperativ singularis är indentisk med verbets stam. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

<i>pres ind sg</i>	<i>pret ind sg</i>	<i>sup</i>
byð e, -er	bøð	bøð eð
<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>	<i>imper sg</i>
bøð en	byð anes	byð

Tabell 9.7 Tredje konjugationen gestaltad av andra klassens **by(ða)** [bøȳ:a] 'bjuda'

PLURALIS Verben får suffixen ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨a⟩ i presens pluralis; ⟨en⟩, ⟨en⟩, ⟨e⟩ i preteritum pluralis; och ⟨en⟩ alternativt samma som singularis i imperativ pluralis. Perfekt particip böjs som adjektiv, se §7.1.4.

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	byð en	bøð en	—
2	byð en	bøð en	byð en
3	byð a	bøð e	—

Tabell 9.8 Tredje konjugationen pluralis gestaltat av andra klassens **by(ða)** [bø̥ɣ̥:a] 'bjuda'

9.3.1 FÖRSTA KLASSEN

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
⟨i⟩	⟨e⟩	⟨e⟩	⟨e⟩
riða	reð	reðeð	reðen

Tabell 9.9 Första klassens avljud

NOTA BENE ⟨e̥g̥⟩ hos första klassens verb uttalas [e:] i N; [e:] eller [a:] i S, som i **ste̥g̥** [ste:] i N och [ste:] eller [sta:] i S *v3.1 pret* < *sti̥ga*. Detta är alltså ett undantag från det vanliga uttalet av ⟨e̥g̥⟩ [a:], se §5.2, som i **fe̥ga** [fà:] *v1 o v2.1* 'sopa, städa'.

EXEMPLI GRATIA **bida** [bè:] *v3.1* *bed, beded, beden* 'bita' **driva** [dʷè:] *v3.1* *drev, dreved, dreven* 'driva' **gniða** [gnè:] *v3.1* *gned, gneded, gnedden* 'gnida' **hwina** [ʷè:] *v3.1* *hwen, hwened* 'vina' **kniba** [knè:] *v3.1* *kneb, knebed, kneben* 'knipa' **lida** [lè:] *v3.1* *led, leded, —* 'lita' **liða** [lè:] *v3.1* *leð, leðed, leðden* 'lida' **niba** [nè:] *v3.1* *neb, nebed, neben* 'nipa' **piba** [pè:] *v3.1* *peb, pebed, peben* 'pipa, gnissla' **riða** [ʀè:] *v3.1* *reð, reðed, reðden* 'rida' **riva** [ʀè:] *v3.1* *rev, reveð, reven* 'riva' **skida** [mè:] *v3.1* *sked, skeded, skeden* 'skita' **skriga** [skʷè:] *v3.1* *skreg, skreged, skregen* 'skrika' **skriva** [skʷè:] *v3.1* *skrev, skreveð, skreven* 'skriva' **slida** [slè:] *v3.1* *sled, sledeð, sleden* 'slita' **smida** [smè:] *v3.1*

smed, *smeded*, *smeden* 'smita' **stiġa** [stè:̃:a] *v*_{3.1} *steġ*, *steġed*, *steġen* 'stiga' **swiċa** [sù:̃:̃:a] *v*_{3.1} *sweċ*, *sweċed*, *sweċen* 'svida' **swiġa** [sù:̃:̃:ga] *v*_{3.1} *swiġ*, *swiġed*, *swiġen* 'svika'

9.3.2 ANDRA KLASSEN

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
⟨y⟩	⟨ø⟩	⟨ø⟩	⟨ø⟩
nyda	nød	nøded	nøden

Tabell 9.10 Andra klassens avljud

NOTA BENE ⟨øġ⟩ hos andra klassens verb uttalas [ø:] i N; [ø:] eller [ø:̃:] i S, som i **fløġ** [flø:] i N och [flø:] eller [flø:̃:] i S *3.2 pret* ⟨ *flyġa*. Detta är alltså ett undantag från det vanliga uttalet av ⟨øġ⟩ [ø:̃:], se §5.2, som i **døġa** [dø:̃:a] *v*_{2.1} 'lida'.

EXEMPLI GRATIA **bryda** [bø:̃:da] *3.2* *brød*, *brøded*, *brøden* 'bryta' **by(ċa)** [bø:̃:a] *3.2* *bøċ*, *bøċed*, *bøċen* 'bjuda' **dyga** [dø:̃:ga] *3.2* *døġ*, *døġed* 'dyka' **flyda** [flø:̃:da] *3.2* *flød*, *fløded*, *fløden* 'flyta' **flyġa** [flø:̃:a] *3.2* *fløġ*, *fløġed*, *fløġen* 'flyga' **frysa** [fjø:̃:sa] *3.2* *frøs*, *frøsed*, *frøsen* 'frysa' **gyda** [jø:̃:da] *3.2* *gød*, *gøded*, *gøden* 'gjuta' **knyda** [knø:̃:da] *3.2* *knød*, *knøded*, *knøden* 'knyta' **kryba** [kβø:̃:ba] *3.2* *krøb*, *krøbed*, *krøben* 'kryba' **ljuga** [ljø:̃:a] *v*_{2.1} o *3.2* *ljøġ*, *ljøġed*, *ljøġen* 'ljuga' **nyda** [nø:̃:da] *3.2* *nød*, *nøded*, *nøden* 'njuta' **nysa** [nø:̃:sa] *3.2* *nøs*, *nøsed*, *nøsen* 'nysa' **ryga** [rjø:̃:ga] *3.2* *røġ*, *røġed*, *røġen* 'ryka' **snyda** [snø:̃:da] *3.2* *snød*, *snøded*, *snøden* 'snyta' **styba** [stjø:̃:ba] *v*_{2.2} o *3.2* *støb*, *støbed*, *støben* 'stupa' **syba** [sjø:̃:ba] *3.2* *søb*, *søbed*, *søben* 'supa' **syċa** [sjø:̃:a] *3.2* *søċ*, *søċed*, *søċen* 'sjuda' **tryda** [trjø:̃:da] *3.2* *trød*, *trøded*, *trøden* 'tryta'

9.3.3 TREDJE KLASSEN

Den tredje klassen har kort ⟨a⟩ [a] i preteritum.

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
	⟨a⟩ [a]	⟨o⟩	⟨o⟩
brænda	brand	brondeð	bronden

Tabell 9.11 Tredje klassens avljud

EXEMPLI GRATIA **brænda** [bræ̀ɑ̀na] *v3.3* *brand*, *brondeð*, *bronden* 'brinna' **dimpa** [dè̀mpa] *v3.3* *damp*, *dompeð*, *dompen* 'falla ner' **drikka** [drè̀ka] *v3.3* *drakk*, *drokeð*, *drokken* 'dric-ka' **drælda** [dræ̀la] *v3.3* *drald*, *droldeð*, *drolđen* 'falla hoptals' **dæska** [dæ̀ska] *v3.3* *dask*, *doskeð*, *dosken* 'falla, ramla' **smælda** [smæ̀la] *v3.3* *smald*, *smoldeð*, *smolđen* 'smälla' **træfa** [træ̀fa] *v3.3* *traff*, *trofedeð*, *troffen* 'träffa'

9.3.4 FJÄRDE KLASSEN

Den fjärde klassens verb har, förutom avljudsmönstret, det gemensamt att de får suffixet ⟨t⟩ i preteritum.

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
⟨i⟩	⟨á⟩	⟨o⟩	⟨o⟩
vinða	vándt	vondeð	vonden

Tabell 9.12 Fjärde klassens avljud

EXEMPLI GRATIA **binða** [bè̀na] *v3.4* *bándt*, *bondeð*, *bonden* 'binda' **finða** [fè̀na] *v3.4* *fándt*, *fondeð*, *fonden* 'finna' **rinda** [rè̀na] *v3.4* *rándt*, *rondeð*, *ronđen* 'rinna' **springa** [sprè̀nja] *v3.4* *spránt*, *sprongeð*, *sprongen* 'springa' **vinða** [vè̀na] *v3.4* *vándt*, *vondeð*, *vonden* 'orka'

9.3.5 FEMTE KLASSEN

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
	⟨a⟩ [ɑ:] [ɑ:]	⟨ó⟩	⟨ó⟩
bæra	bar [bɑ̃:̃:]	bóreð	bóren
seda	sad [sa:d]	sódeð	sóden

Tabell 9.13 Femte klassens avljud

9.3.5.1 FÖRSTA PARADIGMET

Det första paradigmet är preterium på ⟨a⟩ med uttalet [ɑ:].

EXEMPLI GRATIA **be(ða)** [be:] *v3.5.1* *bað, bóðeð, bóðen* 'bedja' **bæra** [bè:̃ɑ] *v3.5.1* *bar, bóreð, bóren* 'bära' **gi** [ĩe:] *v3.5.1* *ga, góeð, góen* 'giva' **skæra** [mè:̃ɑ] *v3.5.1* *skar, skóreð, skóren* 'skära' **stjæla** [mè:̃la] *v3.5.1* *stal, stóleð, stólen* 'stjåla'

9.3.5.2 ANDRA PARADIGMET

Det andra paradigmet är preterium på ⟨a⟩ med uttalet [ɑ:].

EXEMPLI GRATIA **gida** [ĩè:̃da] *v3.5.2* *gad, gódeð, —* 'orka' **seda** [sè:̃da] *v3.5.2* *sad, sódeð, sóden* 'sitta' **sæda** [sà:̃da] *v3.5.2* *sade, sad, saden* 'sätta'

9.3.6 SJÄTTE KLASSEN

Den sjätte klassens verb har det gemensamt att de har långt ⟨o⟩ i preteritum.

<i>inf</i>	<i>pret ind</i>	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>
	⟨o⟩		
aga	og	agedð	agen

Tabell 9.14 Sjätte klassens avljud

EXEMPLI GRATIA **aga** [à:ga] *v3.6 og, aged, agen* 'åka'
dra(ġa) [dʁa:] *v3.6 droġ, draġed, draġen* 'drag' **gala** [gà:la]
v3.6 gal, galed, galen el gal, gol, góled, gólen 'gala' **mala**
 [mà:la] *v3.6 mol, maled, malen* 'mala' **ná** [naʊ:] *v3.6 no, nátt,*
nádder 'ná' **slá** [slaʊ:] *v3.6 sloġ, slaġed, slaġen* 'slá' **stá** [staʊ:]
v3.6 stod, státt, stánden 'stá' **swæra** [sʊè:ʁa] *v3.6 s(w)or,*
s(w)ored el s(w)óred, s(w)oren el s(w)óren 'svära' **ta(ġa)** [ta:]
v3.6 toġ, taġed, taġen 'ta' **væva** [vè:va] *v3.6 vo(v), væved, væ-*
ven 'væva'

9.4 VACKLANDE VERB

Det är inte allför ovanligt att verb vacklar mellan olika konjugationer, och vissa verb är lika vanliga med såväl svag som stark böjning.

EXEMPLI GRATIA **baga** [bà:ga] *v1 o v2.2* 'baka' **bruga**
 [bʁò:ŋ:ga] *v1 o v2.2* 'bruka' **flina** [flè:na] *v1 o v2.2* 'flina'
kalða [kàla] *v1 o v2.2* 'kalla' **kásta** [kàʊsta] *v1 o v2.2* 'kasta'
lowa [lèʊ:a] *v1 o v2.2* 'lova' **ména** [mè:na] *v1 o v2.2* 'mena'
skaba [skà:ba] *v1 o v2.2* 'skapa' **skivta** [mè:ʋta] *v1 o v2.2*
 'skifta' **styba** [støʏ:ba] *v2.2 o 3.2* *støb, støbed, støben* 'stupa'
tala [tà:la] *v1 o v2.2* 'tala' **twinga** [tʁè:ŋa] *v1 o v oreg* *twang,*
—, twongen 'tvinga'

9.5 OREGELBUNDNA VERB

De verb som inte inordnats i någon av de tre konjugationer-na kallas oregelbundna.

EXEMPLI GRATIA **blé** [blʊ:] *v oreg* *blé, bléed, bléen* 'bliva'
falða [fàla] *v oreg* *faldt, faldeð, falðen* 'falla' **farða** [fà:ʁa]
v oreg *fór, fareð, fóren* 'resa, åka' **fá** [faʊ:] *v oreg* *fikk el fe*
(pl finge), fáed, — 'fá' **græda** [gʁà:ða] *v oreg* *græd el grád,*
grædeð, græden 'gråta' **gá** [gaʊ:] *v oreg* *gikk el ge (pl ginge),*

gáed, *gáen*, *imper gakk* 'gå' **göra** [ɣø:ʁa] *v oreg gjordē, gjordt, gjorder* 'göra' **ha** se tabell 9.15 på följande sida 'ha' **hēda** [hø:da] *v oreg héd el hédte, hēdeð el hédte*, — 'heta' **hogga** [høga] *v oreg hogg, hoggeð, hoggen* 'hugga' **hwæda** [væ:da] *v oreg hwatte, hwatt*, — 'vässa, slipa' **komma** [køma] *v oreg kom, kommeð, kommen* 'komma' **konða** [køna] *v oreg pres kanð, konðe, konðað*, — 'kunna' **ligga** [lèga] *v oreg lág, liggeð*, — 'ligga' **lægga** [lèga] *v oreg la el laðe (pl laðen, laðen, laðe), lagt, lagðer* 'lägga' **løba** [lø:ba] *v2.2 o v oreg løb, løbeð, løben* 'löpa' **sé** [su:ɣ] *v oreg ság, sét, sét* 'se' **si(ğa)** [sè:ɣa] *v oreg saðe, sagt*, — 'säga' **sjonga** [møŋa] *v oreg sjong, sjongeð, sjongen* 'sjunga' **sjonka** [møŋka] *v oreg sjonk, sjonkeð, sjonken* 'sjunka' **skjuda** [møħ:da] el **skuda** [skøħ:da] *v oreg skód, skódeð, skóden* 'skjuta' **skó** [sku:] se tabell 9.16 på nästa sida 'skola' **smøra** [smø:ʁa] *v oreg smorde, smorð, smorder* 'smörja' **spøra** [spø:ʁa] *v oreg sporde, sporð, sporder* 'fråga' **swælla** [sʁæ:la] *v oreg swalde, swalt, swalder* 'svälja' **swæлта** [sʁæ:ltɑ] *v oreg swált, s(w)olteð, s(w)olten* 'svälta' **sælla** [sæ:la] *v oreg sállde, sállt, sállder* 'sälja' **søva** [sø:va] *v oreg søv, søved, søven* 'sova' **tiga** [tè:ɣa] *v oreg tağde, tağt*, — 'tiga' **táska** [tæ:ska] *v oreg tásk, tásked, táskader* 'tröska' **tøra** [tø:ʁa] *v oreg torðe, torað*, — 'våga' **va** se tabell 9.17 på sidan 109 'vara' **veda** [vè:da] se tabell 9.18 på sidan 110 'veta' **villa** [vè:la] *v oreg pres vill (pl villen, villen, villa), ville, velað, villen* 'vilja' **vælla** [væ:la] *v oreg valde, valt, valder* 'välja' **væna** [vè:na] *v oreg vande, vant, vander* 'vänja' **æda** [æ:da] *v oreg ád, ædeð, æden* 'äta' **æga** [æ:ɣa] *v2.1 o v oreg ágte, ágt, ágðer* 'äga'

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	ha(r) [ha(ɸ̥)]	hade [hɑ:ɔ̃]	—
2	ha(r) [ha(ɸ̥)], hast [hast]	hade [hɑ:ɔ̃]	—
3	ha(r) [ha(ɸ̥)]	hade [hɑ:ɔ̃]	—
1	han [han]	haden [hɑ:ɔ̃n]	—
2	han [han]	haden [hɑ:ɔ̃n]	—
3	ha [ha:]	hade [hɑ:ɔ̃]	—
	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>
	had [had]	—	—

 Tabell 9.15 **ha** *v oreg* [ha:] 'ha'

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	ska [ska:]	skolðe [skòlɔ̃]	
2	ska [ska:]	skolðe [skòlɔ̃]	ska [ska:]
3	ska [ska:]	skolðe [skòlɔ̃]	
1	skóen [skò:ɔ̃n]	skolðen [skòlɔ̃n]	
2	skóen [skò:ɔ̃n]	skolðen [skòlɔ̃n]	—
3	skó [skò:]	skolðe [skòlɔ̃]	
	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>
	skolðað [skòlat]	—	—

 Tabell 9.16 **skó** [skò:] *v oreg* 'skola'

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	æ(r) [ɛ:]	va [va:]	
2	æ(r) [ɛ:], æst [ɛst]	va [va:]	—
3	æ(r) [ɛ:]	va [va:]	
1	æn [ɛn]	vóre [vò:ɐɛ]	
2	æn [ɛn]	vóre [vò:ɐɛ]	—
3	æ [ɛ:]	vóre [vò:ɐɛ]	
	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>
	vad [va:d]	—	—

Tabell 9.17 **va** [va:] *v oreg* 'vara'

	<i>pres ind</i>	<i>pret ind</i>	<i>imper</i>
1	ved [ve:d] vé [vøi:]	visste [vè:stə]	
2	ved [ve:d] vé(st) [vøi:(st)]	visste [vè:stə]	—
3	ved [ve:d] vé [vøi:]	visste [vè:stə]	
1	veden [vè:dən]	vissten [vè:stən]	
2	veden [vè:dən]	vissten [vè:stən]	—
3	ved [ve:d] vé [vøi:]	visste [vè:stə]	
	<i>sup</i>	<i>perf ptc</i>	<i>pres ptc</i>
	vedað [vè:dat]	veden [vè:dən]	vedanes [vè:danes]

Tabell 9.18 **veda** [vè:da] *v oreg* 'veta'

PRONOMINA

10.1 PERSONLIGA

	<i>subjektiv</i>	<i>objektiv</i>
1	jağ [ja:]	meğ [mi] el [ma:]
2	du [dø:]	değ [di] el [da:]
3 m	hanð [han]	hanð [han], nom [nom]
3 f	honð [hun]	na [na], hænðe [hænɛ]
3 n	dæd [dæ:d] el [da]	ad [ad], dæd [dæ:d] el [da]
1	vi [ve:]	váss [vaʊs]
2	i [e:]	éðer [ó:]
3	dé [dø] el [dø:]	dé [dø] el [dø:]

Tabell 10.1 Personliga pronomina

Objektivena i 3 person singular används som akkusativ eller dativ efter behag. Formerna **nom**, **na** och **ad** används endast enklitiskt emedan **hanð**, **hænðe** och **dæd** kan vara såväl enklitiska som tryckstarka.

10.2 POSSESSIVA

Tabell 10.2 på denna sida visar de possessiva pronomina. Märk att 3 person inte kongruensböjs, samt att 1 och 2 person femininum singularis överensstämmer med pluralis.

	<i>sg</i>	<i>f</i>	<i>n</i>	<i>pl</i>
1	<i>m</i> min [meɪn]	<i>f</i> mina [mèɪna]	<i>n</i> mit [meɪt]	<i>pl</i> mina
2	<i>m</i> din [deɪn]	<i>f</i> dina [dèɪna]	<i>n</i> dit [deɪt]	<i>pl</i> dina
3	<i>m</i> hansa [hánsa]	<i>f</i> hansa	<i>n</i> hansa	<i>pl</i> hansa
3	<i>f</i> hænða [hána]	<i>f</i> hænða	<i>n</i> hænða	<i>pl</i> hænða
3	<i>n</i> dæss [daɪs]	<i>f</i> dæss	<i>n</i> dæss	<i>pl</i> dæss
1	<i>m</i> vár [vaɹ̥:] el [va:]	<i>f</i> vára [vára:]	<i>n</i> vart [vaɹ̥:] el [va:t]	<i>pl</i> vára
2	<i>m</i> éðer [é̥re]	<i>f</i> éðra [é̥ra]	<i>n</i> éðert [é̥ret]	<i>pl</i> éðra
3	<i>m</i> dárra [dára]	<i>f</i> dárra	<i>n</i> dárra	<i>pl</i> dárra

Tabell 10.2 Possessiva pronomina

10.2.1 REFLEXIVA POSSESSIVA

Possessiva pronomina används reflexivt, som i **handð lige handsa plass** 'han älskar sin plats' **honð sloğ áldriğ hænða fólk i glimme** 'hon glömde aldrig sitt folk' **dé ha sált dárra hus** 'de har sält sitt hus'. Det finns emellertid även en reflexiv possessiv variant efter singularart subjekt för 3 person, **sin** [se̞ɪn], som har samma böjningsmönster som **min** och **din**.

10.3 REFLEXIVA

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
1	meğ [mɪ] el [maɪ̞]	váss [vaʊs]
2	değ [dɪ] el [daɪ̞]	éðer [úɪ̞r̞]
3	seğ [sɪ] el [saɪ̞]	dé [dú̞ɪ̞] el [dʊ] el [dɒm]

Tabell 10.3 Reflexiva pronomen

10.4 RECIPROKA

Det pronomen som uttrycker ömsesidighet är **hinánðra** [heɪ̞(:)náʊnɐa] *pron* 'varandra' vilket aldrig förekommer subjektivt.

10.5 DEMONSTRATIVA

Demonstrativa pronomina är utpekande, som exempelvis **dænd** [da̞n] med varianterna **dé** [dú̞ɪ̞] el [dʊ] och **dæd** [da̞:d] el [da] vilka används i kombination med substantiv i bestämd form.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>m</i>	dænd [dɛn]	dé [dʊ(ɹ)]
<i>f</i>	dé [dʊ(ɹ)]	dé [dʊ(ɹ)]
<i>n</i>	dæd [da(ɹ)d]	dé [dʊ(ɹ)]

Tabell 10.4 Böjning av **dænd**

Ett annat är **dinne** [deɪnɛ] el **hinne** [heɪnɛ] vilket även används i kombination med substantiv i bestämd form.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>m</i>	dinne manðen	disse manðana
<i>f</i>	disse mænskena	disse mænskerna
<i>n</i>	ditte borðeð	disse borðen

Tabell 10.5 Böjning av **dinne**

Ett tredje är **hin** [heɪ(:)n] 'den andra', som i **hin vanen** [heɪ(:)n vá:nɛn] '(det) andra hållet'.

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>m</i>	hin vanen	hina vanana
<i>f</i>	hina ugena	hina ugera
<i>n</i>	hint huseð	hina husen

Tabell 10.6 Böjning av **hin**

Vidare finns **sikken** [séɪkɛn] 'sådan' **sádaner** [sàʊ:-da(:)nɛ] 'sådan' **tikken** [téɪkɛn] 'sådan' och **tilliger** [téɪleɪɹ] 'dylik'.

<i>sg</i>			<i>pl</i>
<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>	<i>mfn</i>
sikken	sikkena	sikkeð	sikkena
sádaner	sádana	sádant	sádana
tikken	tikkena	tikkeð	tikkena
tilliger	tilliga	tilleð	tilliga

Tabell 10.7 Böjning av **sikken**, **sádaner**, **tikken** och **tilliger**

10.6 RELATIVA

Det relativa pronominet **dær** [dæɹ:] el [da] 'som' är oböjligt och används endast som subjekt och framför allt då korrelatet är ett pronomen, som i **va dæd i dær kom?** 'var det ni som kom?'.
 Relativa pronomina utelämnas i ganska stor utsträckning, som i **jağ har hørð i Dalby ad dær va éna klákke fløğ ud** 'jag har hört i Dalby att där fanns en klocka som flög ut'. Vid vissa tidsbestämningar har vi att tänka oss ett underförstått relativpronomen, som i **i ugena inðe va** 'under den gångna veckan' och **silðen va storer i sømmar va** 'sillen var stor i somras'.

10.7 INTERROGATIVA

Pronomina av det interrogativa slaget är vanligen **hwad** [ha] el [ha:d] 'vad' **hwim** [he̞m] 'vem' **hwimsa** [hé̞msa] *gen* < *hwim* 'vems' **hwodaner** [hó,da:nə] 'hur' och **hwokken** [hókən] 'vilken'.

<i>sg</i>			<i>pl</i>
<i>m</i>	<i>f</i>	<i>n</i>	<i>mfn</i>
hwodaner	hwodana	hwodant	hwodana
hwokken	hwokkena	hwokkeð	hwokkena

Tabell 10.8 Böjning av **hwodaner** och **hwokken**

10.8 INDEFINITA

Utan att gå in närmare på de indefinita pronominas komplexitet ges endast några få exempel.

EXEMPLI GRATIA **én** [v̥:̃n] el [ɛn] 'man' **ingana** [è̃ɲana] *oböjl* 'ingenting' **ingen** *se tabell 10.9 på denna sida* 'ingen' **nógen** *se tabell 10.10 på denna sida* 'någon'

	<i>sg</i>	<i>pl</i>
<i>m</i>	ingen [è̃ɲɛn]	inga [è̃ɲa]
<i>f</i>	inga [è̃ɲa]	inga [è̃ɲa]
<i>n</i>	ingeð [è̃ɲɛt]	inga [è̃ɲa]

Tabell 10.9 Böjning av **ingen**

	<i>sg</i>
<i>m</i>	nógen [nò:(v)n] el [nò:(ø)n]
<i>f</i>	nógena [nò:(v)na] el [nò:(ø)na] el nógela [nòla]
<i>n</i>	nógeð [nò:(v)d] el [nò:(v)t] el [nò:(ø)d] el [nò:(ø)t]
	<i>pl</i>
<i>mfn</i>	nógena [nò:(v)na] el [nò:(ø)na] el nógela [nòla]

Tabell 10.10 Böjning av **nógen**

RÄKNEORD

11.1 GRUNDTAL

Grundtalen är oböjliga – med undantag av 1, 2 och 3 – se tabellerna 11.1 till 11.3 på sidorna 117–119.

	1	2	3
<i>m</i>	én [œ̃:n]	twá [tʷa:ʷ]	tré [tʀœ̃:]
<i>f</i>	éna [œ̃:na]	twá [tʷa:ʷ]	tré [tʀœ̃:]
<i>n</i>	étt [œ̃:t]	tu [tʷœ̃:]	try [tʀœ̃:y:]

Tabell 11.1 Grundtalen 1, 2 och 3 böjs efter genus

Vissa *större* tal av typen **million** [mîlẽlé̃y:n] *s m oreg* *-en, -er, -erna* 'miljon' böjs som substantiv och kan även betraktas som sådana, liksom exempelvis **tølw̃t** [tø(:)lt] *s f* 'dussin' och **snés** [snœ̃:s] *s m oreg* *-en, -er, -erna* 'tjog'. Man kan räkna **tølw̃tavis** [tølt̃a,vẽ:s] *adv* 'dussintals' och **snésavis** [snœ̃:sa,vẽ:s] *adv* 'tjogtals' och få exempelvis **éna halwa snés** [œ̃:na há:la snœ̃:s] '10' **twá snés** [tʷa:ʷ snœ̃:s] '40' **twá snés** og **fjortan** '54' et cetera.

0	noll	[nʊl]
4	fira	[f̥e:ɾa]
5	fæm	[f̥a:m]
6	seġs	[sa:ɾs]
7	sju	[ʍøɟ]
8	átta	[àʊta]
9	ni(ġe)	[ne:ɾ] el [nè:ɛ]
10	ti(ġe)	[te:ɾ] el [tè:ɛ]
11	ælle(va)	[ɛlɛ(va)]
12	tølw	[tø:l]
13	trættan	[tr̥à:tan]
14	fjortan	[f̥jò:tan]
15	fæmtan	[f̥a:mtan]
16	seġstan	[sa:stan]
17	sjottan	[ʍòtan] el søttan [søtan]
18	attan	[àtan]
19	nittan	[nè:tan]

Tabell 11.2 Grundtalen 0, 4, . . . , 19

20	tjuḡe [çø̞u:ɛ]
21	én oḡ tjuḡe [v̞i:n v çø̞u:ɛ] el tjuḡeén [çø̞u:ɛ'v̞i:n]
30	trætti [tr̥æ̞t̥te:]
31	én oḡ trætti el trættién el ælle(va) oḡ tjuḡe
32	twá oḡ trætti el trættitwá el tølw oḡ tjuḡe
33	tré oḡ trætti el trættitré el trættan oḡ tjuḡe
40	farti [f̥a̞r̥te:]
50	fæmti [f̥æ̞m̥te:]
60	seḡsti [s̥a̞:s̥te:]
70	sjotti [s̥j̥o̞te:]
80	áttati [a̞t̥ta̞te:]
84	fira oḡ áttati el áttatifira [a̞t̥tate:r̥f̥e:r̥va]
88	átta oḡ áttati el áttatiátta [a̞t̥tate:r̥'a̞t̥ta]
90	nitti [n̥e̞t̥te:]
100	hondra [h̥o̞n̥va]
201	twáhondraén
1000	tusen [t̥o̞u:s̥en]

Tabell 11.3 Översikt av grundtal ≥ 20

11.2 ORDNINGSTAL

Ordningstalen kongruensböjs, se tabellerna 11.4 och 11.5 på sidorna 120–121.

1°	fáste [fáʏstɛ]
2°	ándre [áʏnʝɛ]
3°	tréðe [tʝò:ɛ]
4°	fjærðe [fjè:ʝɛ]
5°	fæmte [fámte]
6°	seǵste [sá:stɛ] el sjætte [mà:ɛ]
7°	sjuene [ʃøʝ:ɛnɛ]
8°	áttene [áʏtɛnɛ]
9°	ni(ǵ)ene [nè:ɛnɛ] el ninne [nè̃nɛ]
10°	ti(ǵ)ene [tè:ɛnɛ] el tinne [tè̃nɛ]
11°	æll(ev)te [á:l(ɛv)tɛ]
12°	tølwte [tò:ltɛ]
13°	trættene [tʝà:tɛnɛ]
14°	fjortene [fjò:ɛtɛnɛ]
15°	fæmtene [fámteɛnɛ]
16°	seǵstene [sá:stɛnɛ]
17°	sjottene [ʃòtɛnɛ]
18°	attene [àtɛnɛ]
19°	nittene [nè:tɛnɛ]
20°	tjuǵene [çøʝ:ɛnɛ]
24°	tjuǵefjærðe [çøʝ:(ɛ)fjè:ʝɛ]
30°	trætti(ǵ)ene [tʝà:tɛ:ɛnɛ]
40°	farti(ǵ)ene [fà:tɛ:ɛnɛ]
50°	fæmti(ǵ)ene [fám,tɛ:ɛnɛ]
60°	seǵsti(ǵ)ene [sá:s,tɛ:ɛnɛ]
70°	sjotti(ǵ)ene [ʃò,tɛ:ɛnɛ]
80°	áttati(ǵ)ene [áʏta,tɛ:ɛnɛ]
90°	nitti(ǵ)ene [nè:tɛ:ɛnɛ]
100°	hondrade [hò:nʝadɛ]
1000°	tusene [tøʝ:sɛnɛ]

Tabell 11.4 Översikt av ordningstal

<i>m</i>	æll(ev)t e
<i>f</i>	æll(ev)t a
<i>n</i>	æll(ev)t a

Tabell 11.5 Kongruensböjning av ordningstal gestaltad av **æll(ev)te** '11'

11.3 SIFFERSUBSTANTIV

Räkneorden – 0 till och med 12 – blir siffersubstantiv då man till stammen lägger suffixet

1. ⟨e⟩ för variant E:ENA, se §6.2.1;
2. ⟨a⟩ för variant A:AN eller A:ENA, se §§ 6.2.2 och 6.2.3.

Vi får då **nolle** [nòlɛ] *s f* 'nolla' **étte** [ùtɛ] *s f* 'etta' **twáe** [twà:ɛ] *s f* 'tvåa' **trée** [tʁù:ɛ] *s f* 'trea' **fire** [fè:rɛ] *s f* 'fyra' **fæmme** [fà:mɛ] *s f* 'femma' **segse** [sà:se] *s f* 'sexå' **sjue** [ʃø:ɛ] *s f* 'sjua' **átte** [à:ɛ] *s f* 'åtta' **ni(g)e** [nè:rɛ] *s f* 'nia' **ti(g)e** [tè:rɛ] *s f* 'tia' **æll(ev)e** [à:l(ɛv)ɛ] *s f* 'elva' **tølwe** [tò:lɛ] *s f* 'tolva'

ORDBILDNING

12.1 SAMMANSÄTTNING

Vid sammansättning förenas två ord till ett sammansatt ord. Detta nya ord kan i sin tur sedan utgöra en förled eller efterled i en ny sammansättning. På detta sätt kan man bilda nya ord med i princip hur många led som helst och olika ordklasser kan kombineras. Efterleden är i regel huvudord och förleden en bestämning till detta. Det sammansatta ordet är av samma ordklass som efterleden.

I en nominalsammansättning har vi att göra med *stamkomposita*, där förleden har stamform; och *kasuskomposita*, där förleden är en kasusform. Substantiviska förleder står oftast i genitiv. Genitiv bildas med suffix, vilka hamnar i fogen mellan förled och efterled, se tabell 12.1 på nästa sida. Huvudregeln är att till förledens ordstam lägga ⟨e⟩ i femininum singularis¹; och ⟨a⟩ i oregelbunden femininum, maskulinum singularis, neutrum singularis och pluralis. Enklare uttryckt så får regelbundna feminina substantiv suffixet ⟨e⟩ – alla andra ⟨a⟩. Trycksvagt ⟨e⟩ i ordändelserna ⟨el⟩ och ⟨er⟩ synkoperas. Förleden får mycket sällan suffixet ⟨s⟩, och då

---

¹I de dialekter som har finalt ⟨e⟩ i obestämd form femininum singularis – kallad variant E:ENA, se §6.2.1 – blir detta oförändrat.

den får det tycks detta bero på tyska förebilder eller tysk påverkan.

	<i>nom</i>	<i>gen</i>	<i>sms</i>
<i>m sg</i>	limm e	limm a	limmasped
<i>f sg</i>	kørk e	kørk e	kørkeby
<i>f sg oreg</i>	bog	bog a	bogafjæl
<i>n sg</i>	ægg	ægg a	æggablomme
<i>pl</i>	øren	øren a	ørenastært

Tabell 12.1 Sammansättning med genitiv

Sammansättningar med verb som förled får normalt interfixet ⟨e⟩ som tillägg till verbstammen. Detta gäller främst flerstaviga verb som ändas på ⟨a⟩. Andra verb är stamkomposita.

Det är mycket vanligt med partikelverb, där förleden är ett adverb eller en preposition. Sammansatta verb med nominal förled är mer sällsynta. Negationspartikeln ⟨o⟩ har en vidsträckt användning och sammansatta particip är vanliga.

Ibland kan ett interfix, oftast ett ⟨e⟩, införas för att undvika ett besvärlig konsonantkluster och sålunda underlätta uttalet.

EXEMPLI GRATIA **agefjæl** [àge,fi̯e:l] *s m* 'åkbräda' **argabigger** [à:ja,beig̊e] *adj* 'argsint' **begi** [be'i̯é:ɪ] *v3.5.1* 'upphöra, sluta med' **begynda** [be'i̯öy̯na] *v2.2* 'börja' **bogafjæl** [bèy̯:ga,fi̯e:l] *s m* 'bokpärm' **illavórðen** [èl̩a,ʋo:βe:n] *perf ptc* 'dålig, besvärlig' **kattadrag** [kàta,d̩βa:] *s n* 'efterfrågan, rusning' **káldtvanð** [kàl̩t,ʋan] *s n* 'kallvatten' **køreveg** [çø:βe,ʋai:] *s m* 'körbana' **kørkeby** [çø̯e:ke,bø̯y:] *s m* 'kyrkby' **lasamatte** [l̩à:sa,mate] *s f* 'trasmatta' **lillastuĝe** [lèl̩a,stø̯h̩:ε] *s f* 'vardagsrum' **lilleléðer** [lèl̩e,l̩ø̯:ε] *s m* 'fuling' **limmasped** [lè̯ma,sp̩e:d] *s n* 'kvastskäft' **lommemad** [lòm̩e,m̩a:d] *s m u pl* 'matsäck' **méderáv̩t** [mò̯i:de,βa̯yut] *s*

m 'metspö' **málebánð** [mà:ɥ:lɛ,ba:ɯn] *s n* 'måttband, mått-snöre' **néðklint** [nú:ɾ,kle:ɾ:nt] *perf ptc* 'nedsmutsad' **pat-tadjyr** [pà:ta,ɪø:ɥ:ɾ:] *s n* 'däggdjur' **skolegløtt** [skè:ɥ:lɛ,gløt] *s m* 'skolbarn' **tehobakrøben** [tehè:ɥ:ba,kvø:bɛn] *perf ptc* 'ihopkrupen' **værmtvanð** [vè:ɥ:mt,van] *s n* 'varmvatten' **æggablomme** [à:ɣa,bløme] *s f* 'äggula' **æggakageæske** [à:ɣaka:ɣe,aske] *s f* 'ask för förvaring av en slags tjock äggpannkaka' **ørenastært** [ø:na,ste:ɾ:t] *s m* el **ørenastærte** [ø:na,ste:ɾ:te] *s f* 'tvestjärt, forficula auricularia'.

12.2 AVLEDNING

Genom tillägg av avledningsaffix kan vi bilda nya ord. Suffixen förändrar ofta ett ords ordklassstillhörighet, medan prefixen knappast någonsin gör detta.

EXEMPLI GRATIA **artiǵhéd** [à:ɥ:te,hú:ɾ:d] *s m oreg -en, -er, -erna* 'märklighet' **bagare** [bà:ga:ɣɛ] *s m* 'bagare' **bageri** [ba:ɣe:ɣé:ɾ:] *s n oreg -eð, -er, -erna* 'bageri' **bagese** [bà:ɣe:ɣɛ] *s f* 'bagare ♀'

DEL IV
ORDLISTA

SKÅNSK

- abekatt, 15
ad, 111
að, 15
aga, 106
agarne, 15
agefjæl, 124
ager, 15
aĝn, 64
aĝsel, 77
akava, 91
akedéra, 96
akséra, 96
algéra, 96
allt, 92
alnbuĝe, 15
aloas, 96
anas, 96
ansigte, 27, 64
anvárð, 18
arbeð, 59
argabigger, 124
arm, 15
arras, 96
arterder, 84
arteð, 60
artiĝer, 27, 84
artiĝhéd, 125
arva, 99
asa, 15
attan, 118
attene, 120
avis, 27
avise, 27
avtan, 53
avura, 96
aw, 66
babba, 96
baðstuĝe, 15
baga, 106
bagan om, 91
bagare, 17, 20, 77, 125
bagast, 90
bage, 46
bageri, 20, 82, 125
bagese, 125
balðe, 15
balge, 46
barresten, 92
ba(r)sla, 96
bawn, 66
bawne, 66
bebla, 12, 20
be(ða), 105
beg, 20

- beganes, 20, 92
 begi, 124
 begynða, 124
 behotta si, 96
 besa, 96
 béd, 21
 bén, 22
 bi, 81
 bida, 102
 bids, 44
 biða, 27, 58
 bihus, 81
 binða, 62, 104
 binðe, 62
 bir, 27, 50, 51
 birahól, 27
 birk, 27
 bister, 85
 blaða, 12, 15
 blé, 21, 83, 106
 blée, 21
 blindër, 62
 blod, 29
 bloða, 29, 58
 blábug, 32
 bláduwe, 32
 blágnt, 64
 blámmen, 18
 blámængder, 35
 blátákke, 18
 bláveð, 20
 blædde, 35
 blæde, 35
 blækkahus, 35
 blækkebær, 35
 blænða, 35, 96
 blænðe, 35
 blænðing, 35
 blære, 35
 blæst, 35
 bløda, 100
 bo, 99
 boð, 29
 bog, 29, 46, 80
 bogafjæl, 124
 bolde, 29
 bondagárð, 17
 bondased, 59
 bonde, 29
 bonéra, 96
 bord, 12, 51, 62, 81
 borðeð, 51, 60
 bortast, 90
 bose, 29, 77
 bow, 66
 bóð, 31
 bóða, 31
 bóler, 31
 bólhwispe, 31
 bós, 31
 bra, 90, 93
 brağsen, 15, 77
 brev, 20, 53
 bré(ða), 99
 brink, 27
 broðer, 78
 bruðaløb, 58
 brug, 32
 bruga, 100, 106
 bry, 33
 bryda, 103
 bráde, 58
 brænða, 13, 35, 104
 brænða seğ, 99
 brænðe, 35, 62
 brøde, 37

- brøðarolðe, 29
 brøðra, 62
 brøðskréðe, 21
 brønð, 37
 brønðalóg, 13
 brøvla, 12, 37, 53, 96
 busa, 96
 by, 77
 byahælle, 35
 byare, 33
 by(ða), 101–103
 byğd, 64
 byğder, 64
 byggle, 64
 bygse, 12, 33
 bygt, 64
 bábbblas, 96
 bád, 18
 báða, 18
 báðe(n), 18
 bæder, 35
 bækk, 47
 bækkahors, 29, 48
 bækkamanð, 48
 bænðe, 35
 bæra, 105
 bøg, 37
 bøgenød, 37
 bøgga, 64
 bøgder, 64
 bøle, 37
 bønð, 37, 62
 bønebağle, 15
 bønegrød, 37
 bøneseð, 37
 bør, 37, 50
 børd, 37
 børga, 46
 børla, 37, 96
 bøsa, 100
 bøsta, 96
 dağ, 15, 64, 77
 dağas, 96
 daner, 15
 dato, 15
 datta, 96
 değ, 64, 111, 113
 değn, 64
 değna, 64
 değneskrabe, 64
 değnevanð, 64
 dé, 21, 111, 113, 114
 didhæn, 35
 diğt, 64
 diğta, 64, 96
 dilðe, 27
 dimpa, 104
 din, 112, 113
 dinne, 114
 disse, 114
 disæmber, 35
 ditte, 114
 diveléra, 27
 divla, 96
 djævel, 35
 dobbel, 29
 dommer, 29
 doning, 29
 dosse, 29
 dosseder, 29
 dossja, 55
 dra tawl, 66
 dradda, 96
 dra(ğa), 106
 dratta, 96
 drikka, 104

- drikkablænðe, 27
 drikkablænðing, 27
 drikke, 27
 driva, 102
 drunta, 96
 drámla, 18
 drælða, 104
 dræng, 49
 drætta, 96
 drøğa, 64
 drønning, 13, 37
 drøpp, 37
 drøsla, 96
 du, 111
 duğa, 99
 duw', 14
 duwe, 14
 duweonge, 32
 duwerik, 66
 duwestol, 29
 dwale, 15, 69
 dwær, 69
 dyga, 103
 dygeri, 33, 82
 dyng, 33
 dá, 92
 dáð, 18
 dáliğa, 93
 dáliğer, 18, 90
 dám, 13, 18
 dámpen, 18
 dáns, 49
 dárra, 112
 dæd, 80, 111, 113, 114
 dækka, 100
 dæn, 35, 92
 dænð, 82, 113, 114
 dær, 92, 115
 dæska, 104
 dæss, 112
 døða, 96
 døğa, 99, 103
 dølla, 99
 dømma, 99
 døner, 37
 dør, 37, 50
 dørslag, 37
 døstreg, 20
 døtter, 37, 80
 eğ, 64
 eværdeliğer, 35
 éder, 21
 édernælle, 21
 édranes, 21
 éð, 21
 éðer, 111–113
 élð, 21, 62
 élðanes, 92
 élðas, 96
 émme, 21
 én, 82, 116, 117
 én og tjuđe, 119
 én og trætti, 119
 éna, 21, 117
 énestarre, 21
 énfálðiger, 62
 éstriğer, 21
 étt, 21, 117
 étte, 121
 fabrig, 27
 faðer, 15, 50, 78
 fağn, 15, 64
 fağna, 64
 falða, 62, 106
 faler, 15
 farða, 15, 50, 62, 106

farg, 46	flættebánd, 35
farga, 46	flød, 38
farti, 119	flødamad, 38
farti(ğ)ene, 120	fløde, 38
faseliğa, 91	fløga, 38
feğa, 12, 64, 96, 99, 102	fløğ, 103
feğer, 64	fløtt, 38
fer, 20	fnatta, 96
fédtt, 21, 44	fnedra, 20
fél, 21	fnóg, 31
féliğer, 21	fod, 29
fibervari, 50	folla, 96
finða, 104	forfjor, 29
finðe, 27	forhuas, 96
finger, 77	forveden, 11
fira, 27, 118	framast, 90
fira oğ áttati, 119	framman te, 91
fire, 27, 121	fred, 59
fisk, 47	fri, 99
fittamad, 15	frugtapære, 32, 64
fjabbe, 77	frysa, 103
fjas, 81	fráğa, 18
fjor, 29	fráğe, 18
fjortan, 29, 118	frámanðs, 92
fjortene, 120	frøsen, 52
fjáne, 18	fuğl, 12, 64, 76
fjæðer, 35	fyğle, 64
fjærðe, 120	fá, 106
fjønt, 38, 77	fármón, 31
flabb, 13, 15	fáste, 120
flabba, 15	fástelawn, 66
fladra, 15	fástelawnsbølle, 66
flina, 106	fælða, 99
fly, 99	fæm, 118
flyda, 103	fæmme, 121
flyğa, 103	fæmtan, 118
flænta, 13	fæmte, 120
flætte, 13, 35	fæmtene, 120

- fæmti, 119
fæmti(ġ)ene, 120
fænga, 99
færða, 96
færðiġer, 35
færge, 46
færskt, 47
fæsta, 100
fø(ða), 99
føġle, 38
føla, 100
føla om, 100
føle, 38
følkaseð, 59
gadd, 46
gadehwippe, 69
gagn, 64
gagna, 64
gala, 46, 106
gammel, 90
gamsa, 97
gawl, 66
gestans, 20, 46
gélða, 62
gi, 105
gida, 46, 105
gilðe, 27, 45, 46
givt, 53
givta seġ, 53
givter, 45
gjorðt, 46
glimde, 13
glimma, 99
glo, 99
glow, 66
glowa, 66
glowanes, 89
gløffa, 13, 38
gløtt, 38
gnawa, 66
gniða, 102
gobbe, 29
goðer, 29
goðmora, 97
golð, 13, 29, 46
gowe, 66
gowl, 66
gólw, 46, 71
grander, 15, 83
grantvæðer, 35
gratelasjon, 11
grateléra, 12, 97
graw, 15, 66
grawa, 66
gréb, 21, 22
griba, 27
gribbe, 27, 78
gribber, 51
gribberna, 50
grimle, 27
grimliġer, 27
gryveliġa, 91
gráspragling, 15
græda, 34, 106
grøda, 38
gyda, 46, 103
gyl, 46
gá, 106
gálðer, 46
gárð, 18, 51
gáse, 18, 77
gæda, 46
gænsare, 46
gærð, 35
gærðe, 46, 62
gærna, 93

- gæssling, 35
 gæstabóð, 31
 gø, 11, 38, 45, 46, 99
 gøben, 38
 gøð, 38
 gøg, 38
 gøla, 46
 gømme, 38, 81
 gømme_, 38
 gønom, 38
 gøra, 107
 gøre, 38, 46
 ha, 107, 108
 haġl, 64
 haġla, 64
 haler, 16
 halsabást, 52
 halwandēn, 16
 halwe_, 16, 71, 78
 halwer, 16, 71
 hana, 16, 81
 hand, 75, 111
 handsa, 112
 hane, 16
 hare, 51
 harw, 16, 71
 harwa, 71
 harwe, 16, 71
 haw', 14
 haw, 16
 hawaleð, 59
 hawe, 14, 16, 66
 hawn, 66
 hawre, 66
 heġ, 20, 64
 herða, 20
 herðe, 12, 20, 50, 51, 75,
 77
- héda, 84, 107
 héds, 44
 hédsa, 44
 hédt, 21
 hélðe, 62
 hém, 21, 22
 héma, 22
 hémvændes, 22
 héser, 22
 hésla, 22
 hidast, 90
 hidhæn, 35
 hið', 14
 hiðe, 14, 27
 hiġa, 64, 97
 hiġaløser, 64
 himmer, 27
 himskt, 92
 hin, 114
 hinðebær, 27
 hinka, 97
 hinne, 114
 hinsammen, 27
 hinsammena, 27
 hinánda, 113
 hjarta, 17, 81
 hjorten, 81
 hjælming, 35
 hjørne, 38
 hodde_, 29
 hoed, 66
 hogga, 107
 hond, 29, 62, 78, 111
 honda, 119
 hondrade, 120
 horring, 29
 hors, 29, 50
 horsagøg, 29

- horsike, 29
 hos, 29
 hoska, 30, 64
 hotta, 30, 97
 how, 30, 66
 howliġa, 91
 howliġans, 92
 howliġer, 66
 hóbra, 12, 31
 hódra, 12, 31
 hól, 31, 81
 hóle, 31, 78
 hóse, 52
 hus, 52
 huw', 14
 huw'ð, 14
 huwe, 14, 66
 huweð, 14
 huwekolðs, 92
 hwad, 16, 69, 115
 hwadfor, 69
 hwaġle, 64
 hwal, 69
 hwarken(s), 69
 hwarw, 16
 hwarwe, 16
 hwasser, 69
 hwede, 69
 hwesa, 69
 hweser, 69
 hwest, 12
 hwia, 69
 hwider, 27, 69
 hwideveð, 20
 hwila, 69
 hwileplass, 69
 hwim, 27, 69, 115
 hwimsa, 69, 115
 hwina, 69, 102
 hwippa, 69, 97
 hwippa forbi, 69
 hwippestært, 69
 hwirriġer, 69
 hwhisp, 69
 hwhispe, 13, 69, 78
 hwhispebølme, 38
 hwo, 69
 hwodaner, 69, 115, 116
 hwodant, 69
 hwokken, 30, 115, 116
 hwomen, 69
 hwor, 69
 hwyssla, 13, 69
 hwyslepibe, 69
 hwysta, 69
 hwálp, 69
 hwár, 69
 hwáranden, 69
 hwárdaġ, 69
 hwárs, 69
 hwæda, 107
 hwædestén, 70
 hwæsa, 70
 hydda, 33
 hydda seġ, 33
 hylðe, 33, 62
 hánð, 18, 62
 hánðaleð, 59
 hánger, 13
 hælane, 35
 hælas, 97
 hælse, 35, 78
 hæn, 35, 92
 hænanom, 35
 hænast, 90
 hænða, 112

- hænðe, 111
 hænge, 35
 hænne, 35, 92
 hær, 92
 hær hide, 92
 hæva seġ, 35
 hævelse, 35
 hæven, 35
 høg, 38
 høg, 38, 64
 høgðer, 64
 høgger, 38
 høgmodas, 97
 høgna, 64
 høggrast, 90
 hølla, 99
 hønsahwagle, 64
 hønsahøg, 16
 hør, 12, 38
 høra, 99
 høs, 38
 høst, 13, 38
 høsta, 13
 høstagilðe, 38
 høvsa, 38
 høvs(l)a, 53
 høvs(l)a te, 53
 høvs(l)iġer, 53
 i, 111
 i avtes, 53
 i fjor, 27
 i sisten, 92
 i áns, 18
 ig, 27
 iga(r)neð, 60
 igeaga(r)ne, 27
 igen, 12
 igeoġse, 28
 igna, 97
 ihárveð, 18
 ihæl, 35
 ilél, 22
 illa, 93
 illavórðen, 124
 imællom, 35
 inð, 62
 inðanød, 12, 92
 inðbyres, 92
 inðfora, 91
 ingana, 116
 ingen, 116
 ivlas, 12
 jaġ, 111
 jobb, 30
 jom, 30
 jorðahwispe, 78
 jorðamón, 31
 jorð(a)pære, 30
 jorðatrálð, 37
 jorðatrøld, 37, 38
 juni, 13
 kakkeloġn, 64
 kalða, 106
 kalw, 48, 71
 kappas, 97
 kass, 16
 katt, 16, 77
 kattadrag, 124
 kawle, 66
 kawring, 66
 kéða, 59
 kéðe, 59
 kéðer, 48, 55, 59
 kéðliġer, 12, 22
 kéðsammer, 22
 kélðe, 62

- kélðe, 21, 22, 55
 kélðre, 22
 kið, 28, 48
 kiðling, 28, 48
 killa, 55
 kiv, 53
 kiva, 53
 kivik, 47
 kjol, 55
 klawn, 66
 kleðre, 59
 klé, 99
 kléner, 22
 klákke, 79
 klæ(ða), 99
 klæde, 35
 klæðer, 35, 58
 klæmsel, 35
 kløva, 99
 kløvra, 38
 kløvt, 53
 kløvting, 53
 kniba, 102
 knirk, 28
 knude, 32
 knyða, 103
 knæ, 34
 ko, 80
 kogesmad, 48
 komma, 107
 konða, 107
 korn, 30
 kors, 30
 kól, 31
 kólanes, 92
 kóve, 48
 krab, 16
 krala, 97
 kranker, 16
 kraw, 16
 krawe, 66
 kreda, 20, 33
 kregte, 64
 kridd, 33
 kridda, 33
 kriġ, 28
 kri(ġa), 28
 kru(ġ), 32
 kru(ġ)are, 32
 krus, 32
 krusa, 32
 kryba, 103
 kráer, 18
 kráns, 49
 krávt, 53
 kræma, 97
 krævs, 53
 krævsa, 53
 krævsadjyr, 53
 krøgla, 33
 krøgliġer, 33
 krøġte, 64
 krølliġer, 33
 krøsen, 38
 kulna, 48
 kuwa, 66
 kwart, 70
 kwarta, 70
 kweder, 20
 kwedra, 12, 20
 kwélð, 70
 kwélðer, 70
 kwiġe, 70
 kwikker, 70
 kwinðe, 62, 70
 kwist, 70

kwærn, 70	lasamate <u>u</u> , 16, 124
kykken, 13	lase, 16
kylð, 62	latter, 16, 81
kylðing, 33, 62	law, 66
kyngavis, 12, 33, 48, 55	lawa, 16, 66
káðe, 48	lawa bøssena, 66
kálðer, 18, 48, 62	lawa føggle, 66
kálðtvand, 124	lawe, 16, 66
káng, 13	leð, 59
kánte, 18	leðaløser, 59
kápp, 37	leðamod, 59
kást, 13	lega, 20
kásta, 106	legetyğ, 33
kæla, 48	leg', 14
kælðing, 13, 35, 47, 55, 62	lege, 14
kærlegsæble, 35	leğte, 64
kærre, 48	leva, 53, 99
kætte, 35, 79	lever, 53
kævs, 35	léða, 59, 99
kævt, 53	léðe, 59
køba, 38, 44, 100	léðe, 59
kød, 38	léðer, 59
kødd, 38, 47	léðsammer, 59
kølne, 19, 38	léðsen, 59, 85
køm, 13	léðt, 21
køpp, 37, 38, 47	lida, 102
kør, 47, 50	liden, 85, 86, 90
køra, 55	lið, 28
køreveğ, 124	liða, 28, 102
kørke, 38, 55	liðane, 28
kørkeby, 124	liga, 28, 95, 96
kørkeleð, 59	ligar, 95
kørw, 38, 50	lige, 28, 95
køss, 38	ligga, 46, 107
køvder, 38, 48	lillastuğe, 124
lader, 16	lilleléðer, 124
lamer, 16	lim, 28
land, 62, 82	limma, 28

limmasped, 124	lågnt, 64
limme, 13, 28, 77	lákke, 18, 77
linð, 28, 62	lám, 37
linka, 47	lángger, 90
lista, 97	lángs, 18
liv, 28	lása, 18, 100
livs, 12	læb, 35, 80
liváðre, 18	læðer, 35
ljordağ, 30	lægga, 107
ljuğa, 99, 103	lægte, 64
lomme, 13, 30	lælla, 35
lommemad, 124	læm, 28
lommelørr(e)klæðe, 35	læmma, 28
low, 66	læsa, 34, 35
lowa, 66, 106	læssa, 97
lower, 66	læst, 12
lóg, 31, 81	lætte, 35, 77
lóge, 77	løba, 107
lude, 32	løde, 38
lug, 32	løgn, 64
luga, 32	løgna, 64
luge, 32	løkke, 38
luğ', 14	løm, 13, 37
luğa, 64	løna, 100
luğanes, 92	løtta, 64
luğe, 14, 32, 77	løv, 53
luğner, 32, 64	løvt, 53
luğta, 64	løvta, 38, 53
lura, 97	mad, 16
lusarage, 32	mads, 12
luwe, 32	maga, 97
lyð, 58	mağt, 97
lyða, 99	mağta, 97
lyğne, 33	mağtensløser, 97
lyğte, 33, 64	mağtiğer, 97
lyn, 81	maj, 13, 16
lyna, 97	mala, 106
lysa, 100	malðe, 16

- manð, 16
 manikk, 28
 maren, 16
 marenkráer, 19
 mares, 16
 mark, 16, 50, 51
 markad, 16
 mawe, 16, 66
 með, 20, 59
 megen, 90
 meġ, 111, 113
 méderávt, 124
 mé^l, 22
 ména, 106
 mér, 50, 89
 miðsømmar, 58
 miġe, 28
 mil, 80
 milk, 13, 28
 million, 117
 milte, 28
 min, 112, 113
 minstingen, 92
 mittast, 90
 moðer, 80
 mogg, 30
 moggen, 30
 moġen, 14, 64
 moġ'n, 14
 moldsyrk, 30
 monð, 13, 30, 62
 monðvige, 77
 mora seġ, 30
 morð, 30
 morsammer, 30
 mólen, 31
 mós, 31, 52
 móse, 31
 mós^{la}, 12
 mylle, 33
 mála, 12, 19, 100
 málebánd, 12, 19, 125
 mándaġ, 16, 19
 mánga, 90
 mángfálðiger, 62
 mællomst, 90
 mæn, 35
 mænn, 35
 mærka, 47
 mæst, 89
 møda, 100
 møg, 38, 46
 møllare, 76
 mølle, 33
 mørkas, 97
 mørkt, 47
 na, 111
 nabo, 16
 naġl, 64
 naġle, 64, 77
 narras, 97
 naw, 66
 nawl, 64
 nawle, 16, 67
 nawn, 16, 67
 negel, 20, 76
 negla, 81
 neġ, 64
 néð, 59
 néðanveð, 59
 néðforlið, 28
 néðklint, 125
 nég, 22
 niba, 102
 niben, 12, 28
 ni(ġe), 118

ni(ğ)e, 121	nætt, 35
ni(ğ)ene, 120	næve, 53
nimmel, 85	nævn, 53
nimmer, 89	nævna, 53
nimt, 92	nævnamand, 53
ninne, 120	nævnare, 53
nittan, 118	nøðliğa, 91
nittene, 120	nøğa, 64
nitti, 119	nøğder, 64
nitti(ğ)ene, 120	nøtt, 38
noll, 118	nøttas, 97
nolle, 121	oben, 30
nom, 111	obna, 12, 30
norðan, 91	odde, 30
norðanvæstan, 91	oder, 30
norðast, 90	oğ, 30
norðleð, 59	oğn, 12
nógen, 31, 116	oğse, 12
nógenstað, 58	oğsá, 30
nógenstingen, 92	olka, 30
nu, 92	om, 30
nyda, 103	onða, 99
nyliğa, 91	onðan, 91
nyra, 81	onðast, 90
nysa, 103	onðer, 30, 62, 90
nysen, 92	onger, 90
ná, 106	onyge, 30
nága, 19	opp, 30, 92
nákk, 19	oppast, 90
nál, 80	oppe, 30, 92
næd, 35	opptóg, 31
nægen, 35	orð, 30, 50
nægenhéd, 22	orimmeliğa, 91
nælle, 35	orm, 30
næppe, 35	osla si, 97
næra, 93	ost, 30
nærst, 90	otiger, 30
næse, 79	owast, 30, 67, 90

- ower, 30, 67
 owermaren, 30
 owre, 30
 pajsing, 13
 pandejærn, 16
 pappér, 16
 pattadjyr, 125
 peber, 19, 20
 pegefinger, 20
 pela, 20
 piba, 102
 pibe, 28, 44
 pjæлта, 35
 pjætta, 36
 plass, 16
 plegle, 64
 plide, 28
 plowbill, 30
 plódra, 31
 potta, 30, 97
 póda, 31
 póde, 31
 prega, 20
 pringla, 28
 prósabid, 31
 pryġl, 64
 pryġla, 64
 præga, 36
 præka, 36, 97
 præke, 36
 prøva, 38
 pude, 32
 puge, 32
 pykke, 33
 pyn, 34
 pág, 19, 77
 págen, 49
 págge, 19
 pággepebling, 19
 pákker, 19
 pást, 19
 pástamanð, 19
 páve, 19
 pæl, 36
 pæle, 36
 pæner, 36
 pæster, 36
 pølse, 52
 rabbe, 16
 rabbegrød, 12, 16
 rabla, 16
 rað, 16
 ramma, 13
 ramme, 13, 16
 rasla, 12
 raw, 16
 rawn, 12, 67
 reðeð, 59
 regna, 20
 reġn, 64
 resevt, 53
 réb, 22
 réð', 14
 ré(ða), 99
 réðe, 14, 59
 réner, 22
 rése, 22
 rést, 12
 réste, 12
 riða, 102
 riger, 28, 46
 rim, 28
 rima, 97
 rimma, 99
 rinða, 104
 ring, 49

- rippe_, 28
risenagryn, 28
risenagrød, 28
risme_, 52
risp(el), 28
riva, 102
rive_, 28, 79
robád, 30
rod, 30
roldebør, 30, 38, 50
ronðer, 62
ronðtenom, 30
rose_, 30
rug_, 12
rughwippe_, 28
rune, 32
ruwe_, 32
ryda, 34
ryð, 58
ryða, 58
ryga, 34, 103
ryğta, 34
ryseliğa, 91
ráð, 19
rákke_, 19
rávt, 19, 53
ræba, 36
ræ(ða), 99
ræðsel, 58
ræðsle, 58
ræge(n), 36
række_, 36
ræliğa, 91
ræliğer, 36
rændä, 13, 36
rænder, 50
rætter, 36
rættsá, 92
rævakál, 36
rævarákke_, 36
rævese_, 36
rævike_, 36
rødna, 12, 38
røð', 14
røða, 58
røðe, 14
røðgrød, 38
røðhogga, 58
røga, 97
røra, 81
røtte_, 38
røv, 38, 53
sadle, 16
sagla, 97
sagta, 19, 65
sakkerstiğe_, 50
salð, 16
salðe, 16
samdryğer, 13
sammedaner, 16
sammedant, 16
sams, 13
saw, 16, 67
sebla, 20
seda, 105
sedeplass, 20
sed, 59
seğ, 113
seğer, 65
seğl, 65
seğs, 118
seğse_, 121
seğstan, 118
seğste, 120
seğstene, 120
seğsti, 119

- seḡsti(ḡ)ene, 120
senáp, 20
sé, 107
séḡt, 65
séḡtebrøð, 28, 65
sið', 14
siðe, 12, 14
siðen, 28, 92
siðena, 14
siðer, 14
siðerna, 14
sið'na, 14
si(ḡa), 107
siḡtebrøð, 28, 65
sikken, 114, 115
silð, 62
silða, 28
sin, 113
sisare, 28
sjokelad, 12, 55
sjonga, 107
sjonka, 107
sjottan, 118
sjottene, 120
sjotti, 119
sjotti(ḡ)ene, 120
sju, 55, 118
sjue, 121
sjuene, 120
sjuger, 55
sjætte, 120
sjø, 55
skab, 16
skaba, 106
skade, 16, 77
skaføttes, 16
skala, 97
skalk, 16
skammel, 16, 77
skéð, 22, 55, 60
skéðning, 20
skib, 28, 55
skida, 102
skikkebóð, 31
skinð, 55
skivta, 53, 106
skjorte, 55
skjuda, 55, 107
skjula, 55
sko, 78
skolegløtt, 125
skolk, 16
skow, 30, 67
skowa, 12, 30, 67
skowe, 67
skowl, 67
skowla, 67
skó, 107, 108
skód, 31
skréðe, 22
skriddare, 28
skriga, 102
skriva, 54, 102
skrivt, 54
skruw, 67
skruwa, 32
skræna, 99
skuda, 55, 107
skula, 55
skur(stén), 32
skwadra, 70
sky, 34
skylð, 55
skylða, 97, 99
skáne, 19
skánsker, 19

skávt, 54	smágribbe, 28
skæl, 55	smælda, 104
skældē, 55	smøra, 107
skæligā, 91	smørmad, 17
skænða, 99	snakk, 17
skæra, 105	snakka, 17
skærsla, 36	snéðer, 60
skøda, 55	snés, 117
skøffe, 38	snésavis, 117
slabb, 16	snigā, 28, 65
slabba, 16	snigl, 28, 65
slader, 16	snigle, 28, 65
sladra, 16	snóbla, 12, 31
slaføttes, 16	sny, 34
slaġhøg, 16, 38	snya, 99
slaġt, 65	snyda, 103
slaġta, 65	snyfnóg, 31
slane, 16	snællt, 92
slarvamatte, 17	snære, 36
sleġt, 12, 65	so, 30
sleġtas pá, 65	sol, 30, 80
sleġte, 63, 65	solt, 70
slida, 102	solten, 70
sly', 14	spandéra, 97
slye, 14	spaséra, 97
slynga, 34	sped, 20
slynge, 34	spede, 20
slá, 106	spedekage, 20
slæġte, 63, 65	speġl, 65
smader, 17	speġle, 65
smadra, 17	spel, 20
smeð, 20, 60	spela, 20
smeðe, 60	spindare, 28
smida, 102	springa, 104
smi(ða), 28, 99	spyd, 34
smil, 28	spá, 99
smóle, 31	spæ(ða), 99
smá, 90	spøra, 107

- stabbe, 17
 stað, 58
 stakitt, 48
 stakkal, 17
 stakkals, 17
 stamme, 77
 stasjon, 55
 steġ, 102
 steġta, 65
 stéġers, 22
 stéġerseð, 52
 stiġa, 103
 stivt, 54
 stjæla, 105
 stjælke, 47, 55, 77
 stjærne, 55
 stobba, 30
 storer, 90
 stossa, 58
 straffeséra seġ, 22
 streg, 20
 stribe, 28
 stræde, 36
 stuġ', 14
 stuġe, 14, 32
 stuġena, 14
 stuġ'na, 14
 styba, 103, 106
 styna, 99
 styra, 97
 styver, 54
 stá, 106
 stærs, 22
 stært, 36
 suġa, 99
 suwl, 33, 67
 swadra, 70
 swale, 70
 swar, 70
 swara, 70
 swé(ða), 99
 swiða, 28, 70, 103
 swiga, 103
 swiġta, 65
 swin, 70
 switta, 97
 swolten, 70
 swámp, 19
 swáns, 70
 swárer, 70
 swárter, 70
 swælla, 107
 swælt, 70
 swæltá, 107
 swænga, 70
 swæra, 106
 swærð, 12
 swærma, 99
 swærson, 70
 sy, 99
 syb, 34
 syba, 103
 syða, 103
 sykkel, 77
 synd, 62
 syr, 34
 syrkapóde, 31
 sá, 99
 sádaner, 114, 115
 sáġnt, 65
 sámma, 17
 sánð, 62
 sánka, 13, 19
 sára, 91
 sæda, 105
 sæde, 36

sæðasæð, 36	tið, 58
sælla, 36, 107	tiðliða, 17, 91
sælw, 36	tiða, 107
sæmmer, 36	ti(ge), 118
sænda, 98, 99	ti(ge), 121
søð, 38, 58	ti(ge)ene, 120
søðerleð, 60	tikken, 114, 115
søgn, 12, 38, 65	tilliger, 114, 115
søgte, 65	time, 28
sølw, 71	ting, 49
sømma, 99	tingtas, 97
sømmarfuðl, 38	tinne, 120
søn, 38, 78	tirse, 28
sønadøtter, 38	tirsen, 28
sønasøn, 38	tissle, 13, 28
sønðan, 92	tissle, 13, 28
sønðast, 90	titt, 90, 93
sørg, 46	tjabba, 55
søttan, 118	tjavs, 55
søva, 107	tjoa, 55
søvn, 54	tjuge, 55, 119
søvna, 54	tjugeén, 119
søvne, 54	tjugefjærðe, 120
taba, 17, 100	tjuðene, 120
tagas, 97	tjykker, 55
ta(ða), 106	tjæna, 55
tala, 106	tonge, 30
tallerk, 17	tor, 30
tavs, 54	tóg, 32
tavse, 54	tóga, 32
tavser, 54	tragg, 13, 17
tawle, 67	trapp, 17
tawl(gárd), 67	tratta, 97
tegl, 65	trawa, 67
tegn, 65	tren, 12, 81
tehoba, 30	trena, 20
tehobakrøben, 125	tré, 117
temanðs, 92	tré og trætti, 119

- tréðe, 120
 trée_, 121
 trilðebør, 38
 tro, 99
 trolka, 97
 try, 117
 tryda, 103
 tráð, 58
 tráğnt, 65
 træð, 34, 36, 81
 træffa, 104
 trækka, 36
 trættan, 17, 118
 trættan og tjuđe, 119
 trættene, 120
 trætter, 36
 trætti, 119
 trættién, 119
 trætti(ğ)ene, 120
 trættitré, 119
 trættitwá, 119
 trættssamhéd, 12
 trø, 99
 trøld, 38
 tu, 117
 tusen, 119
 tusene, 120
 twi, 70
 twilða, 70
 twilna, 97
 twinga, 106
 twá, 117
 twá og trætti, 119
 twáe, 121
 twáhondraén, 119
 twæføttes, 36
 twæhæres, 36
 twærer, 70
 twætta, 70
 twættese_, 79
 ty, 99
 tyd, 34
 tyda, 34
 tyða, 58
 tyğ, 34, 65, 82
 tyğa, 12, 34
 tyğle, 65
 tá, 19, 80
 táge_, 19
 tákke, 77
 táska, 107
 tænka, 47
 tærte_, 36
 tætta, 91
 tætta veð, 36
 tætter, 36
 tøğ, 38
 tøğa, 38
 tøğevæder, 38
 tølw, 12, 71, 118
 tølw og tjuđe, 119
 tølwe_, 71, 121
 tølwt, 117
 tølwtavis, 117
 tølwte, 120
 tøne_, 39
 tøppavibe_, 39
 tøra, 107
 tørp, 39
 tørra, 99
 tørr(e)klæde, 36
 tørrer, 39
 tørrt, 50
 tørw, 12, 39, 50, 71, 81
 tørwamóse, 71
 tørwe, 71

- tøs, 79
 tøster, 39
 tøvlas, 97
 tøvtt, 54
 udanøð, 12, 92
 udast, 90
 udtóg, 32
 uge, 33
 ulw, 33
 ulwa, 33
 va, 84, 107, 109
 vaben, 54
 vagen, 54
 vaĝn, 12, 65
 vaĝta, 65
 van, 17, 78
 vanð, 17, 54
 vaner, 17
 vask, 17
 vaska, 17
 veda, 107, 110
 veð, 20, 60
 veĝ, 65
 veĝa, 65
 veĝder, 65
 vesma, 97
 vi, 111
 við', 14
 viðe, 14, 54
 viĝa, 99
 viĝder, 65
 vilðer, 62
 villa, 107
 vind, 62
 vinða, 28, 104
 vinter, 78
 vise, 54
 viser, 54
 vistle, 52
 vóren, 54
 vreð, 20, 60
 válð, 62
 válðrænða, 62
 vángaleð, 60
 vár, 112
 váss, 54, 111, 113
 vædske, 44
 væðer, 50, 54, 58
 vægg, 36, 46
 vækk, 36, 92
 væl, 36
 vælla, 107
 væna, 107
 vænða, 62
 vænstrast, 90
 vær(d), 36, 79
 værmtvanð, 125
 værs, 81
 væsnas, 52
 væstan, 92
 væstast, 90
 væva, 106
 yva, 81
 yvað, 60
 yvenalóg, 32
 á, 19, 80
 áĝsel, 79
 ánða, 62, 97
 ánðe, 62
 ánðre, 120
 ár, 50
 átta, 118
 átta oĝ áttati, 119
 áttati, 119
 áttatifira, 119
 áttati(ĝ)ene, 120

áttatiátta, 119
átte_, 121
áttene, 120
æble, 36
æda, 36, 107
æden, 20, 89
ægg, 36
æggablomme, 125
æggakageæske_, 125
æġa, 99, 107
ælla(s), 36
ælle(va), 118
ælle(va) oġ tjuġe, 119
æll(ev)e_, 121
æll(ev)te, 120, 121
ælling, 36
ælljes, 36
ælska, 36
ænd, 36, 62
æske_, 36
æss, 36
ættast, 36, 90
ætte, 36
ætteliġa, 36
ættepá, 36
ø, 80
ød, 39
øġ, 39
øġte, 65
øra, 81
ørenastært, 36, 125
ørenastærte_, 36, 125
ørken, 50
østan, 92
østast, 90

SVENSK

- ackordera, 96
afton, 53
agera, 96
agn, bete, 64
ana, 96
andas, 62, 97
andedräkt, ande, 62
andunge, anatinæ juveni-
lis, 36
annars, 36
ansikte, 27, 64
ansikte, kind, skalle, hu-
vud, 38
anstränga sig, 22
arbete, 59
arbete, möda, besvär, 38,
46
area, område, 20, 46
argsint, 124
arm, 15
armbåge, 15
artig, hövlig, 66
ask, 36
att, 15
av, 66
avfall, avskrap, 22
avlopp i kök, (disk)ho, 17
avsky, olust, 59
axel, 79
babbla, 12, 20
bagare, 17, 20, 77, 125
bagare ♀, 125
bageri, 20, 82, 125
baka, 106
bakerst, 90
bakning, 46
bakom, 91
bakvänd, 21
balja, 46
band, följe av sämre folk,
35
barn, 38
bastu, 15
beck, 20
beck-, 20, 92
bedja, 105
begagna, 64
behändig, 89
ben, 22
bena i hår, 20
bensnara, 62
beskaffad, 54
bestraffa, 64
bestraffning, 64

- bett, skärpa, 21
 bi, 81
 bikupa, 81
 binda, 62, 104
 bindsle, 62
 bister, 85
 bita, 102
 bjuda, 101–103
 björk, *betula alba*, 27
 blanda, 35, 96
 blandning, 35
 blankt, 64
 bli högmodig, 97
 bli sämre, vara dålig, 30
 blind, 62
 blindtarm, *intestinum caecum*, 77
 bliva, 84, 106
 blixt, 81
 blixtra, 97
 blod, 14, 29
 blomma, 96
 blåaktig, 35
 blåklint, *centaurea cyanus*, 29
 blåsa, 35
 blåsipppa, *anemone hepatica*, 20
 blåst, 35
 bläckhorn, 35
 bläddra, 12, 15
 blöda, 29, 58
 blöta, 100
 bo, 96, 99
 bog, 66
 bok, 29, 46, 80
 bok, *fagus silvatica*, 37
 bokollon, 37
 bokpärm, 124
 bondbönssoppa, 37
 bonde, 29
 bondgård, 17
 bondsed, 59
 bord, 12, 51, 62, 81
 borr, 50
 bort, 35, 92
 bort, borta, 36, 92
 borta, 35, 92
 borterst, 90
 bortom, på andra sidan, 35
 bostad, lya, 37
 bota, 97
 botten, 37, 62
 bra, 90, 93
 braxen, *ambramis brama*, 15, 77
 breda, 99
 breda ut för torkning, 58
 brevbärare, 19
 brinna, 13, 35, 104
 brinna, värma upp, 97
 bror, 78
 brottas, 97
 bruk, vana, 60
 bruka, 100, 106
 brunn, 37
 brunnslock, 13
 bry sig om, 100
 bryderi, 33
 bryta, 103
 bråka, ställa till oreda, väsnas, 37
 brås på, 65
 bränn-, 92
 bränna sig, 99

- bränsle, 35, 62
bröd bakat på finsiktat rågmjöl, 28, 65
brödkavel, 29
brödrest, 21
brödsort, 66
bröllop, 58
bubbla, 96
bud, 31
bunke, hög, hål, 31
butik, handelsbod, 29
by, 77
bybo, 33
bygata eller fägata, 36
bygd, 64
bygder, 64
bygel, 64
byggd, 64
byggt, 64
bysamhälle, by, 35
byxa, 12, 33
båda, 18
både, 18
bålgeting, 31
bård, 37
båt, 18
bäck, 47
bänk, 64
bära, 105
bärnsten, 16
bättre, 35
böja, 64
böjd, 64
böld, 29
bönskida, 15
börja, 46, 124
choklad, 12, 55
cykel, velociped, 77
dag, 15, 64, 77
dagen efter imorgon, 30
damm, stoft, 13, 18
dans, 49
datum, 15
deadline, 20
december, 35
deg, 64
degskrapa, 64
degspad, 64
den, 82
det, 80
dia, 96
diakon, 64
dikt, 64
dikta, 64, 96
dimma, 19
diskutera, 27
dit, ditåt, 35
djävul, 35
djävulen, 19
dotter, 38, 80
drag, 106
dricka, 104
driva, 102
driva bort, 97
droppe, 37
drottning, 13, 37
dryck, 27
drägla, 97
dräng, pojke, 49
dröja, 64
dröja, sinka, fördröja, 97
dubbel, 29
duga, 99
dum, 29
durkslag, 37
duscha, 55

- dussin, 117
dussintals, 117
duva, 14
duvhane, columbidæ ♂,
66
duvhök, accipiter gentilis,
16, 38
duvunge, 32
dvala, 15, 69
dvärg, 69
dyka, 103
dylük, 114
då, 92
dåd, 18
dålig, besvärlig, 124
dåligt, 93
däggdjur, 125
där, 92
därifrån, bort, 35
döda, 96
dölja, 99
dömma, 99
dörr, 37, 50
ed, 21
efter, 36
efterbörd, 35, 77
efterfrågan, rusning, 124
efteråt, sedan, 36
ej, 64
ek, 27
ekollon, 15, 28
ekoxe, 28
elak, ful, otrevlig, 59
eld, 21, 62
eld-, 92
eller, annars, 36
elva, 121
emellan, 35
en, 82
en och en halv, 16
endast, bara, 92
enfaldig, 62
enig, överrens, 13
enkelbeckasin, capella
galinago, 29
ensam, 21, 27
ensamma, 27
ett, 21
etta, 121
etternässla, urtica urens,
21
evig, 35
exercera, 96
fabrik, 27, 32
falla, 62, 96, 106
falla, ramla, 104
falla, rinna smått, 96
falla hoptals, 104
falla ner, 104
familj, släkte, 65
famn, 15, 64
famna, 64
far, 15, 50, 78
fart, raskhet, 28
fasligt, 91
fastlag, fasta, 66
fastlagsbulle, 66
fatta eld, 96
februari, 50
feg, 64
fel, 21
femma, 121
fena, 27
fest, 27, 45, 46
fett, 21
ficka, 13, 30

- finger, 77
 finna, 104
 finne, kvissla, blemma, 28
 fisk, 47
 fiskrom, 32
 fitta, pudenum feminum, 18, 81
 fjorton, 29
 fjäder, 35
 fjäderfä, 64
 fjäril, 38
 fjäsk, trug, 32
 fladdra, 15
 flamma, blixtra, 36
 flicka, 27, 78, 79
 flina, 106
 flinga, 31
 flotte, 38
 fly, 99
 fly, ha rum för, 99
 flyga, 103
 flyta, 103
 flytta, ändra, 38
 flytta pjäserna, 66
 fläder, sambucus nigra, 33, 62
 flämta, 13
 fläsk, kött eller fisk, 33, 67
 fläta, 13, 35
 fnittra, 20
 folksed, 59
 fort, snabbt, 91
 fortplanta sig, 97
 fortuna, 38
 fot, 29
 fotspår, (trapp)steg, 12, 81
 framstupa, 92
 framtill, 91
 fred, 59
 freda, 99
 fresta, 38
 frusen, 52
 frysa, 103
 fråga, 18, 107
 främst, 90
 fuktig, 18
 fuling, 124
 funtad, beskaffad, 15
 fur, 20
 fylla, 96
 fyra, 27, 121
 få, 106
 få tvillingar, 70
 fågel, 12, 64, 76
 fåne, 18, 77
 fånga kräftor, 53
 fälla, 99
 färdas, resa, åka, 12
 färdig, klar, 35
 färg, 46
 färga, 46
 färja, 46
 fästa, 100
 fästing, ixodes ricinus, 38
 föda, 96, 99
 följe, 38
 föra i ledband, 59
 förfärligt, 21, 91
 förkyld, 38, 48
 förlora, 100
 förlora, tappa, 17
 förmån, 31
 förra året, 27
 förra året, fjol, 29
 försiktigt, lungt, stilla, 35

- försiktigt, sakta, 35
 förskräckas, 96
 försöka, 38
 gala, 46, 106
 gammal, 90
 ganska, 92
 ganska, någorlunda, tämligen, 92
 ganska, tämligen, 91
 gavel, 66
 genast, 36
 genom, 38
 geting, vespoidea, 13, 69, 78
 getingbo, 38
 getunge, capra juvenilis, 28, 48
 gift, 21, 53
 gifter sig, 53
 girig, hagalen, 13
 gissa, 46
 giva, 105
 gjuta, 46, 103
 glo, 99
 glöd, 66
 glödga, halstra, 66
 glödgende, 89
 glömma, 99
 gnaga, 66
 gnida, 96, 102
 gnägga, 69
 god, 29
 golv, 46, 71
 gott stånd, 28
 granne, 16
 gratulation, 12
 gratulera, 12
 grav, 15, 66
 grej, redskap, 29
 grep, 21
 grepp, 22
 grilla, 64
 grind, 59, 60
 gripa, 27
 groda, 19
 grodyngel, 19
 gruvligt, 91
 grymta, 13, 38
 gråta, 34, 99, 106
 grädde, 38
 gräla, gnata, 97
 gräns, skäl, 55
 gränssten, 22
 gräva, 66
 gräva, peta, 31
 gubbe, 29
 guld, 13, 29, 46
 gunga, 34
 gungfly, 33
 gå, 107
 gård, 18, 51
 gåshanne, anserinæ ♂, 18, 77
 gåsunge, anserinæ juvenilis, 35
 gåva, 66
 gårdsgård, mur, staket, 46, 62
 gärna, 93
 gästbud, 31
 gödsel, 38
 gök, cuculus canorus, 38
 göl, 46
 gömsle, 38, 81
 göra, 107
 göra ledsen, 59

- ha, 107, 108
 ha samlag, 97
 hagel, 64
 hagla, 64
 hallon, *rubus idæus*, 27
 halm, 31
 halsklave, 66
 halv, 16, 71
 hamn, fosterhinna, 66
 hamn, plats, skydd, 14
 han, 75
 hand, 18, 62
 handfull, 38
 handla, 97
 handled, 59
 hare, 51
 harv, 16, 71
 harva, 71
 hast, 58
 hav, 16
 havre, 66
 havrevippa, 52
 hed, ofruktbart område,
     58
 hej, 20, 64
 hejdlös, måttlös, 64
 hem, 21, 22
 hemma, 22
 hemskt, 92
 hes, 22
 heta, 84, 107
 hetsa, 44
 hisna, 97
 hit, hitåt, 35
 hiterst, 90
 hjortron, 81
 hjulaxel, 77
 hjärta, 17, 81
 hon, 78
 honung, 16, 81
 hos, 30
 hov, 30, 66
 hugga, 107
 huggormshanne, 16
 hund, *canis lupus dome-*
     sticus, 29, 62
 hur, 69, 115
 hur, vilken, 69
 hus, 52
 huttra, 12, 31
 huvud, 14, 66
 huvudduk, tygstycke att
     torka med, 36
 håll, 31, 81
 håla, 31, 78
 håll, riktning, sida, 78
 hårsnodd, 35
 häftigt, oförmodat, 91
 hälft, 16, 71, 78
 hälsa, 35, 78
 hängsle, 35
 här, 92
 här borta, 92
 häst, 29, 39, 50
 hö, 38
 hög, 38
 höjd, 64
 hög, *accipitridae*, 38
 hölja, 99
 höra, 99
 hörn, 38
 i går afton, 53
 ibland, då och då, 12, 33,
     48, 55
 ide, 14
 igen, 12

- ihjäl, 35
 ihop, tillsammans, 30
 ihopkrupen, 125
 illa, 93
 in, 62
 inbördes, 92
 inför, 91
 ingen, 116
 ingenting, 116
 innantill, 12, 92
 iordningsställa, ansa, stä-
     da, 33
 jobb, 30
 jordgeting, vespoidea, 79
 jordmån, 31
 juni, 13
 jämfota, 36
 jäsa, 35
 jäst, 35
 kakelugn, 64
 kalhugga, 58
 kalhugga, skövla, 12, 30,
     67
 kall, 18, 48, 62
 kalla, 106
 kallvatten, 124
 kalv, 48, 71
 kam, 13
 kasta, 30, 106
 kasta, slunga, 69
 kasta, vräka, 97
 katt, felis, 16, 77
 katthona, felis ♀, 35, 79
 kattunge, felis juvenilis,
     13, 35, 47, 55, 62
 kavel, 66
 kil, vigg, 35
 kirskaål, ægopodium po-
     dagraria, 36
 kittla, 55
 kjol, 55
 klarna, 64
 kletig, 22
 klia, 99
 klia, riva, tälja, 20
 klocka, 79
 klyfta, 53
 klyva, 99
 klå, riva, 96
 klä, 99
 klä sig, göra sig ren, 33
 kläder, 35, 36, 58
 klättra, 38
 knappast, 35
 knarr, 28
 knipa, 102
 knuffa, 30, 97
 knut, puckel, 32
 knyta, 103
 knä, 34
 ko, 80
 kol, 31
 kol-, 92
 koltrast, 21
 komma, 107
 komocka, 35
 konkurs, förlust, 33, 82
 kopp, 37, 38, 47
 korg, 38, 50
 korg, kartong, 16
 korn, 30
 korp, corvus corax, 12, 67
 kors, 30
 korv, 52
 kraft, 53

- kraft, ork, styrka, 97
 kraftig, 27
 krage, 66
 krans, 49
 krav, behov, 16
 krig, 28
 kriga, 28
 krikon, *prunus domestica*
     ssp *insititia*, 28
 krita, kritbit, 33
 krog, 32
 kropp, 16
 kryba, 103
 kräfta, *astacus astacus*,
     53
 kräftdjur, 53
 kräla, 97
 krögare, 32
 krökte, 64
 kudde, 32
 kung, 13
 kunna, 107
 kurragömma, 38
 kvarn, 33, 70
 kvarnägare, mjölnare, 76
 kvart, fjärdedels timme,
     70
 kvartal, kvart, kvarter, 28
 kvast, 13, 28, 77
 kvastskäft, 124
 kvav, 37
 kviga, 70
 kvinna, 62, 70
 kvist, 70
 kvitter, 20
 kvittra, 12, 20
 kväljas, 30
 kväll, 70
 kyckling, dununge, galli-
     formes juvenilis,
     33, 62
 kyrka, 38, 55
 kyrkby, 124
 kyrkogrind, 59
 kyss, 38
 kåda, 48
 kålrot, *brassica napus*, 16
 käft, mun, 53
 källa, 21, 22, 55, 62
 känna, förnimma, 100
 känsel, förstånd, 38
 kärra, 48
 kök, 13, 22
 köksavfall, snöslask, 16
 köld, 62
 köpa, 38, 44, 100
 köra, 55
 körbana, 124
 kött, 38
 ladda geväret, 66
 lag, lov, 66
 laga, 97
 lakan, blöja, 21
 lam, 16
 lamm, *ovis juvenilis*, 13,
     37
 land, 62, 82
 lasta, 97
 lat, 16
 led, articulatio, 59
 leda, 99
 ledsam, 59
 ledsamhet, 59
 ledsen, 48, 55, 59, 85
 leende, 28
 leka, 20

- leksak, 33
 leksak, småsak, 34
 lem, 28
 leva, 53, 99
 lever, 53
 lida, 99, 102, 103
 ligga, 46, 107
 likadan, 16
 likadant, 16
 lin, linum usitatissimum,
     12, 38
 lind, tilia, 28, 62
 lingon, vaccinum viti-
     sidæa, 38
 linje, 20
 linka, 47
 lita, 102
 liten, 85, 90
 liten pojke, 13
 ljud, 58
 ljuga, 64, 99, 103
 ljumske, 81
 ljusstump, 31
 lock, 31, 81
 locka, krångla, bråka, 33
 lockig, 33
 lockig, krånglig, 33
 loft, vind(sutrymme), 53
 lova, 66, 106
 lucka, 28
 lugn, 32, 64
 lukta, 64
 lura, narra, 97
 luskam, 32
 lyckas, gå väl, 97
 lyda, 99
 lyfta, 38, 53
 lykta, 33, 64
 lysa, 100
 låg, 66
 låga, 32, 77
 låga, pojke, 14
 lång, 90
 långt, 64
 låsa, 19, 100
 lä, 33
 läder, 35
 lägga, 107
 läkte, 64
 längst åt höger, 90
 längst åt norr, 90
 längst åt söder, 90
 längst åt vänster, 90
 längst åt väster, 90
 längst åt öster, 90
 längta, 64
 länk, 59
 läpp, 35, 80
 läraktig, 85
 läsa, 34, 35
 läte, 38
 lätthanterligt, 92
 lögn, 64
 löna, 100
 löpa, 107
 lördag, 30
 löv, 53
 mage, 16, 66
 magknip, 35
 maj, 13, 16
 mala, 106
 man, 16, 116
 markatta, mindre apa, 15
 marknad, 16
 mars, 30
 mask, 30

- mask, maskliknande varse, 16, 50, 51
 matsäck, 124
 med, 59
 med huvudena åt motsatt håll, 16
 medan, 35
 mellerst, 90
 melodi, 39
 mena, 106
 mer, 50
 metspö, 125
 midja, 28
 midsommar, 58
 mil, 80
 miljon, 117
 minnas, komma ihåg, 30, 64
 minsann, 35
 mjukdel, 15
 mjälte, 28
 mjöl, 22
 mjölk, 13, 28
 mod, 35
 mogen, 14, 64
 moln, 34
 mor, 80
 mord, 30
 morgon, 16
 morgonpigg, 19
 morse, förfluten morgon, 16
 mos av bondbönor och potatis, 37
 mossa, 31, 52
 mosse, 31
 mulen, 31
 mullra, spraka, dundra, 12, 31
 mullvad, talpa europaea, 30, 34
 mullvadshög, 32
 mun, 13, 15, 30, 62
 mungipa, 77
 mycket, 18, 90, 91
 mystiskt väsen i vattendrag, 48
 måndag, 16, 19
 många, 90
 mångfaldig, många, 62
 måttband, 12, 19
 måttband, måttsnöre, 125
 mäktig, 97
 märg, inkräm i mjukt bröd, 16
 märka, 47
 märklig, 84
 märklig, konstig, 27
 märklighet, 125
 märr, 29
 mäta, 12, 19, 100
 mögel, 30
 möjlig, fuktig, 30
 mört, rutilus rutilus, 34
 mössa, luva, hatt, 32
 möta, 100
 nacke, 52
 nagel, unguis, 64
 naken, 35
 nakenhet, 22
 namn, 16, 67
 natt, 38
 nav, 67
 navel, 16, 67

- ned, 59
 nedanför, 59
 nedsmutsad, 125
 nedsätta, 96
 nej, 64
 nervös, 21
 nia, 121
 nipa, 102
 njure, 81
 njuta, 103
 nolla, 121
 nordan, 91
 nordvästan, 91
 norr om grinden eller vägen, 59
 nu, 92
 nyckel, 20, 76
 nyfiken, 11
 nyligen, 91
 nyligen, för en stund sedan, 18
 nypon, 12, 28
 nysa, 103
 nyss, 92
 nystan, 81
 nytta, 64
 nå, 19, 106
 någon, 116
 någonsin, 92
 någonstans, 58
 nål, 80
 näck, strömkarl, 48
 nämna, 53
 nämnare, 53
 nämnd, kommission, 53
 nämndeman, kommissionär, 53
 nära, 36, 93
 nära, tätt (intill), 91
 närmast, 90
 näsa, 79
 näsduk, 35
 nässla, 35
 nät, 35
 näve, hand, 53
 nöja, 64
 nöjd, 64
 och, 30
 också, även, 20, 30
 odon, vaccinium uliginosum, 32
 ofruktsam, 46
 ofta, 90, 93
 ogräs, 32
 ogräsrensning, 32
 ogärna, 91
 oländig, svårframkomlig terräng, 27
 om, 30
 om, ifall, 36
 ond, 62, 90
 opålitlig, falsk, 16
 ord, 30, 50
 orimligt, 91
 orka, 28, 46, 97, 104, 105
 orka, förmå, 12, 34
 orkeslös, 97
 orm, 29, 77
 ormtunga, gadd, 46
 oss, 54
 ost, 30
 otäck, 30
 ovana, 30
 oxe, 12
 packa ihop, 28
 papper, 16

- pappersark, brev, 20, 53
 para sig, betäcka, 36
 pausa, 70
 pekfinger, 20
 penis, 28
 peppar, 19, 20
 peta, 20
 peta, rota, skala, 20
 pigg, 18
 pipa, 28, 44
 pipa, gnissla, 102
 plats, 16
 plats, ställe, 58
 plogbill, 30
 plommon, 18
 pojke, 19, 77
 pojke, herde, 12, 20, 50,
     51, 75, 77
 post, 19
 potatis, solanum tubero-
     sum, 30
 prata hest och otydligt,
     22
 prata strunt, 15, 31, 55
 predika, 36, 97
 predikan, 36
 processa, 97
 prägla, 36
 pub, 27
 pulsåder, artär, 18
 pung, scrotum, 38, 47
 pynta, 28
 pyssla, pula, 12
 påle, 36
 påve, 19
 päron, pyrus, 32, 64
 rabbla, 16
 rad, 16
 rak, 36
 ram, 13, 16
 rama, 13
 rand, 28
 ranglig, skranglig, 59
 rapa, 36
 raskt framskrida, 99
 rassla, 12
 receipt, 53
 reda, 99
 reda sig, 96
 redan, 92
 rede, bo, 14, 59
 redo, 59
 regn, 65
 ren, 22
 rensa ogräs, 32
 rep, 22
 resa, 22
 resa, åka, 15, 50, 62, 106
 reta, 97
 retas, 96
 rida, 102
 rik, 28, 46
 riktning, håll, 17
 rimfrost, 28
 rimma, 97
 ring, 49
 rinna, 104
 ris och kvistar, 37
 risgryn, 28
 risgrynsgröt, 28
 rita, teckna, 33
 riva, 102
 roa sig, 30
 roddbåt, 30
 rolig, trevlig, 30
 ros, 30

- rosta, 97
 rot, 30
 rotmos, 12, 16
 rullstensås, vall, rand, 35
 rumpa, röv, 38, 53
 rund, 62
 runtomkring, 30
 ruttna, 12, 38
 ryka, 34, 103
 rykta, 34
 rysligt, 91
 ryta, 34
 råd, 19
 råg, secale cereale, 12
 rågax, 28
 råma, 46
 råtta, 38
 rädsla, 58
 räfsa, 28, 79
 räkna, 20
 räv, vulpini, 64
 rävhona, vulpini ♀, 36
 röda vinbär, ribes rub-
     rum, 28
 röja, 58
 röka, 97
 sadel, 16
 saftkräm, 38
 sakristia, 50
 sakta, 19, 65
 saliv, spott, 36
 samla, 13, 19
 sand, 62
 sankt, 65
 sax, 28
 se, 107
 sedan, 28, 92
 seg, 65
 segel, 65
 senap, 20
 sent, 28
 sexa, 121
 sida, 12, 14
 sill, 62
 silver, 71
 simma, 99
 sist, 36, 90
 sitta, 105
 sittbräda för höns, 64
 sittplats, 20
 sju, 55
 sjua, 121
 sjuda, 103
 sjuk, 16, 55, 90
 sjuk, dålig, 18
 sjunga, 107
 sjunka, 107
 själ, 36
 sjö, 55
 skaft, 54
 skallra, klocka med kläpp,
     55
 skapa, 106
 skata, 16, 77
 sked, 22, 55, 60
 skena, 96
 skena, springa mycket
     fort, 62
 skepp, 55
 skepp, eka, 28
 skicka bud, varsal om, fö-
     rebuda, 31
 skifta, 54, 106
 skinn, 55
 skita, 102
 skjorta, 55

- skjul, 32
 skjul, häkte, 29
 skjuta, 55, 107
 sko, 78
 skog, 30, 67
 skog, mark, 51
 skogsduva, columba oen-
     nas, 32
 skola, 107, 108
 skolbarn, 125
 skorpa, 67
 skorpa, ändstycke, 16
 skorsten, 32
 skott, patron, 31
 skottkärra, 30, 38, 50
 skottkärra, bår, 37
 skratt, 16, 81
 skrift, 54
 skrika, 102
 skriva, 54, 102
 skruv, 67
 skruva, 32
 skryta, 12, 37, 53, 96
 skråla, 55
 skrämman, 99
 skuld, 55
 skvaller, 16
 skvallra, 16
 skyffel, 38
 skyffel, skovel, 67
 skyffla, 67
 skylla, 97, 99
 skymma, 97
 skåne, 19
 skånsk, 19
 skåp, 16
 skäligen, 91
 skälla eller kväka, 11, 38,
     45, 46, 99
 skämma, 99
 skära, 105
 skörd, 13, 38
 skörda, 13
 skördefest, 38
 sköta, 55
 slakt, 65
 slakta, 65
 slarva, 38, 53
 slarva till, snygga upp, 53
 slarvig, vårdslös, 53
 slipsten, bryne, 70
 slita, 102
 sliten, 89
 sluttning, backe, 27
 slå, 106
 slå, banka, 96
 slå följe, 66
 slå lätt och försiktigt, 36
 slånbar, prunus spinosa,
     35
 släckte, 63, 65
 släkt, 12, 65
 släkte, 63
 släpa, 15
 smatter, 17
 smattra, 17, 70
 smed, 20, 60
 smedja, 60
 smeka, skämma bort, 48
 smida, 28, 99
 smita, 103
 smitta, 99
 smulor, 31
 smuts, gödsel, skit, 38, 46
 smyga, 28, 65

- små, 90
 småflicka, 28
 smälla, 104
 smörgås, 17
 smörgås, brödskiva, mat,
     16
 smörgås med flott, 15
 smörgås med grädde, 38
 smörja, 107
 snabb, 70
 snabbt, 92
 sned, 60
 snigel, 28, 65
 snok, natrix natrix, 35
 snubbla, 12, 31
 snyta, 103
 snår, 36
 snö, 34
 snöa, 99
 snöflinga, 31, 48
 snöpa, 62
 so, 30
 socken, 12, 38, 65
 sol, 30, 80
 som, 115
 somliga, 17
 somna, 54
 son, 38, 78
 sondotter, 38
 sonson, 38
 sopa, 28
 sopa, städa, 12, 64, 96, 99,
     102
 soppa, buljong, 38, 58
 sorg, 46
 sova, 107
 spatsera, 97
 spegel, 65
 spel, 20
 spela, 20
 spelbräde, 67
 spendera, 97
 spett, 20
 spettkaka, 20
 spik, 77
 spik, bult, 64
 spilla, 16, 96
 spindel, araneæ, 18, 28,
     77
 spjut, 34
 springa, 13, 36, 64, 97,
     104
 springer, 50
 spå, 99
 späda, 99
 spö, pinne, 19, 53
 stackare, 17
 stackars, 17
 stad, 58
 staket, 48
 stam, 77
 stapel, hög, 16, 66
 stapla, göra, tillaga, lad-
     da, breda ut, 16,
     66
 stark värme, 44
 station, 55
 stekpanna, 16
 stel, hård, 54
 sticka, 20
 stift, 54
 stiga, 103
 stinn, tjock, 36
 stirra, glo, 96
 stjåla, 105
 stjälk, 47, 55, 77

- stjärna, 55
 stjärt, 36
 stor, 90
 stor, väldig, yppig, 31
 strida med bekymmer, 97
 strumpa, 52
 struntprat, 35
 stråk, 59
 stubbe, 17
 studsa, 58
 studsa, hoppa, fara omkring, 65
 stuga, rum, 14, 33
 stupa, 103, 106
 stycke, längd av vävt tyg, 36
 styra, 97
 stå, 106
 stöna, 99
 suga, 99
 sunnan, 92
 sup, 34
 supa, 103
 svagdricka och mjölk, 27
 svala, hirundinidæ, 70
 svalna, stelna, 48
 svamp, 19
 svans, 70
 svar, 70
 svara, 70
 svart, 70
 sveda, 99
 svepa förbi, 69
 svettas, 97
 svida, 28, 70, 103
 svika, 103
 svikta, 65
 svin, 70
 svullen, 35
 svår, 70
 svälja, 107
 svält, 70
 svälta, 107
 svänga, 70
 svära, 106
 svärd, 12
 svärma, 99
 svärson, 70
 sy, 99
 syn, sikt, 65
 synd, 62
 så, 99
 sådan, 114
 såg, 16, 67
 sålla, 36
 sårskorpa, 32
 sädeskärve, 22
 sädesärta, motacilla alba, 27, 69
 säga, 107
 säl, salix caprea, 16
 sälja, 107
 sämre, 36
 sända, 98, 99
 sändebud, 31
 säte, 36
 sätta, 105
 sätta i deg, 64
 sävlig, 13
 söder om grinden eller vägen, 60
 sökte, 65
 söla, 96
 sömn, 54
 sömnen, 54
 sömnig, 29

- sörpla, 20
 ta, 106
 tafs, 54
 tal, prat, 17
 tala, 106
 tala, prata, 17
 tallrik, 17
 talong, rest, 29
 taltrast, turdus philome-
 los, 59
 tappa, 97
 tavla, 67
 tecken, 65
 tegel, 65
 tia, 121
 tid, 58
 tidigt, 17, 91
 tidning, 27
 tiga, 107
 till salu, 15
 tillbringa dagen, 96
 tillbringa natten, 97
 tillräckligt, 19
 timme, 28
 ting, 49
 tingest, 28
 tistel, cirsium, 13, 28
 tjat, gnat, 13, 17
 tjat, struntprat, 55
 tjock, 55
 tjog, 117
 tjojtals, 117
 tjugo, 55
 tofsvipa, vanellus vanel-
 lus, 39
 tok, fänig person, 38, 77
 tolka, 58
 tolv, 12, 71
 tolv, 71, 121
 tomat, solanum lysoper-
 sicum, 35
 tomt, 54
 tomte, vätte, 32
 torg, 12, 39, 50, 71, 81
 torka, 99
 torp, 39
 torr, 39
 torrt, 50
 torv, 12, 39, 71
 torvbestånd, 71
 torvmosse, 71
 trampa, 99
 trampa, stega, 20
 trappa, 17
 trasa, 16
 traska, 97
 trasmatta, 16, 17, 124
 trava, 67
 trea, 121
 tro, 99
 troll, 38
 truga, 32
 tryta, 103
 tråd, 58
 trångt, 65
 träd, 34, 36, 81
 trädgård, 14, 16, 66
 trädstam, 17
 träffa, 104
 tränga, 36
 träta, 53
 träta, diskutera, 96
 tröja, 46
 tröska, 107
 tröskel, 16, 77
 tröskslaga, 64

- trött, 36
 tröttsam, ledsam, tråkig,
     12, 22
 tröttsamhet, 12
 tugga, mumsa, 97
 tunga, 30
 tupp, 16, 78
 tut, tjut, 34
 tuta, tjuta, 34
 tvestjärt, forficula auricu-
     laria, 36, 125
 tvinga, 66, 106
 tvåa, 121
 tvär, 70
 tvätta, 70
 tvätta, skölja, diska, 17
 tvätterska, 79
 tyg, vävnad, 34, 65, 82
 tygel, 65
 tygstycke, beklädnad, 35
 tyst, 39
 tyst, stum, häpen, sno-
     pen, 54
 tå, 19, 80
 tåg, 32
 tåga, 32
 tåla, tolerera, 28
 tårta, 36
 tåkka, 100
 tälja, skära ut, 33
 tänka, 47
 tät, 36
 tävla, 97
 tö, 38
 töa, 38
 töväder, 38
 udde, 30
 ugn, 12
 undan, 91
 under, 30, 62
 underst, 90
 ung, 90
 ungefär, 30, 36
 ungefär, omkring, 18
 unna, 99
 upp, 30, 92
 uppe, 30, 92
 upphöra, sluta med, 124
 upptåg, 31
 usch, tvi, 70
 utantill, 12, 92
 utförsbacke, 28
 utmed, 18
 utsäde, 36
 utter, 30
 uttåg, 32
 vacker, 15, 83
 vacker, fin, 36
 vackert väder, 35
 vad, 16, 69, 115
 vagga, 29
 vagn, 12, 65
 vaken, 54
 vakta, 65
 vakta, vårda, 20
 val, cetacea, 69
 valp, 69
 van, 17
 vapen, 54
 var, varje, 69
 vara, 84, 107, 109
 varandra, 113
 varannan, 69
 vardag, 69
 vardagsrum, 124
 vardera, 70

- varför, 69
 varg, 33
 varken, 69
 varmrätt, 48
 varmvatten, 125
 vart, 69
 varv, skikt, lager, 66
 varv, virvel, 16
 vass, 69
 vatten, 17, 54
 vattenlöpare, gerridae, 28
 vecka, 33
 ved, bränsle, 19, 20, 38,
     60
 vem, 27, 69, 115
 vems, 69, 115
 vers, 81
 vessla, 52
 veta, 107, 110
 vete, 69
 vid, 20, 60
 vide, salix, 14, 54
 vidja, spö, 14
 viga, 99
 vigd, 65
 vila, 69
 vild, 62
 vilja, 107
 vilken, 30, 115
 viloplats, 69
 vimsa, vara ostadig, 69
 vimsig, ostadig, 69
 vina, 69, 102
 vind, blåst, 62
 vinter, 78
 vippa, svepa, 69, 97
 virrig, 69
 vis, 54
 visa, melodi, 54
 visp, 69
 visselpipa, flöjt, 69
 vissla, 13, 69
 vit, 27, 69
 vit- eller svartrandig, 27
 vitsippa, anemone nemo-
     rosa, 20
 vurm, delirium, 27
 våga, 107
 våld, 62
 vård, omvårdnad, 18
 vårdkas, bål, 66
 väderlek, 50, 54, 58
 väg, 65
 väga, 65
 vägd, 65
 vägg, 36, 46
 vägkrök, 20, 60
 vägsluttning, 28
 väl, 36
 välja, 107
 vända, 62
 vänja, 107
 vänta, 27, 58
 värld, 36, 79
 väsa, 70
 väsnas, 52, 96
 väsnas, bråka, ställa till
     oreda, 96
 vässa, slipa, 107
 västan, 92
 vätska, 44
 vätte, 37, 38
 väva, 106
 yla, 33
 yrvaken, 50
 ytterst, 90

- å, 19, 80
åka, 106
åkbräda, 124
åker, 15
åkerfräken, *equisetum ar-*
vense, 19, 36
ånga, 21
år, 50
året innan sistlidna år, 29
åska, 97
åt, 39
åt höger, 92
åt vänster, 92
åtminstone, 92
åtta, 121
äcklig, otäck, 36
äga, 99, 107
ägg, 36
äggula, 125
älska, bry sig om, 28
älska, tycka om, 95, 96
än, 36
ändå, 22
ängsviol, *viola canina*, 18
ännu, 36, 62
äpple, *malus*, 36
ärva, 99
äta, 36, 107
ö, 80
öga, 81
ögonlock, 32
ökade, 65
öl, 27, 50, 51
öppen, 30
öppna, 12, 30
öra, 81
örfil, 29
ösa ner, 100
östan, 92
över, 30, 67
övernaturligt väsen, 29
överst, 30, 67, 90
övre, 30

LITTERATUR

- SAOL. Svenska Akademien, tolfte utgåvan, 1998. ISBN 91-7227-032-2.
- Byahornet*, 2006–2007. ISSN 1101-6868.
- Andersen, Børge. *Rønnemålet, en strukturallingvistisk analyse af udtryksplanet i en bornholms dialekt*. Nummer 18 i Udvalg for folkemaals publikationer, Serie A. J. H. Schultz, København, 1959.
- Areskoug, Hugo. *Studier över sydöstkånska folkmål*. Nummer 11 i Skrifter utgivna genom landsmålsarkivet i Lund. CWK Gleerup, Lund, 1957.
- Benson, Sven. *Studier över adjektivsuffixet -ot i svenskan*. Nummer 8 i Skrifter utgivna genom landsmålsarkivet i Lund. C.W.K. Gleerup, Lund, 1951.
- Bernhoff, Olle. *Saunga frau maakena*. Malmö, första utgåvan, 1950. Dikter på östgöingskt mål med ordlista.
- Fornsvensk lexikalisk databas. URL <http://spraakbanken.gu.se/fsvldb>. Databas över K. F. Söderwalls *Ordbok Öfver svenska medeltids-språket*. Vol I–II, (Lund 1884–1918) och *Supplement*. Vol IV–V. (Lund 1953–1973) samt C. J. Schlyters *Ordbok till Samlingen af Sweriges Gamla Lagar*. (Saml. af Sweriges Gamla Lagar 13.) Lund 1877.
- Hammershaimb, Venceslaus Ulricus. *Færøsk anthologi udarb af Jakob Jakobsen*, band 2, Ordsamling og register. Hammershaimbsgrunnurin, Tórshavn, 1891.
- Hammershaimb, Venceslaus Ulricus. *Færøsk anthologi*,

- band 1, Tekst: samt historisk og grammatisk indledning. Hammershaimbsgrunnurin, Tórshavn, 1969.
- Hansson, Åke. *Ett Österlenmål*. Nummer 10 i Skrifter utgivna av språk- och folkminnesinstitutet, dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund. Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund Språk- och folkminnesinstitutet, 2001. ISBN 91-7229-016-1. Ordbok över dialekten i Östra Ingelstads socken, Ingelstads härad.
- Hedström, Gunnar. *Landsmålsalfabetet i för södra Sverige avpassad kortfattad framställning*. Sydsvenska Ort-namnsällskapet, Lund, 1957.
- Hänniger, Nils. *Fornskånsk ljudutveckling, en undersökning av cod. AM. 28, 8:o och cod. Holm. B 76*. Nummer 13:1 i Lunds universitets årsskrift. Gleerup, Lund, 1917.
- Ingers, Ingemar. *Studier över det sydvästskånska dialektområdet*. Nummer 5 i Skrifter utgivna genom Landsmålsarkivet i Lund. Landsmålsarkivet i Lund, 1939.
- IPA. *Handbook of the International Phonetic Association. A guide to the use of the International Phonetic Alphabet*. Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
- Kröger, Adam Jordan. *Adam Jordan Krögers dialektdikter*. Nummer 6 i Skrifter utgivna genom Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund. Dialekt- och ortnamnsarkivet, Lund, 1992. ISBN 91-970485-4-2. Med språklig kommentar av Sten-Bertil Vide.
- Lech, Gillis. *Skånemålens böjningslära*. Gleerupska universitetsbokhandels förlag, Lund, 1925.
- Lindström, Birgit. *När där e skomt i stuan – Dikter på skånska – 30 värсор å traj pasjasjor*. Bernce, 1984. ISBN 91-50004158.
- Lång, Helmer. *Skånska språket, en kultur- och språkhistorisk essä*. Litteraturtjänst/Lindfors, 2002.
- Lång, Helmer och Vide, Sten-Bertil. *Skånsk-svensk-dansk ordbok*. Skånska Akademien, 1995. ISBN 91-85998-39-7.
- Ohlsson, Stig Örjan. *Skånes språkliga försvenskning 1, Inledning, Om skriftspråket under Skånes övergångstid*. Nummer 30 i Lundastudier i nordisk språkvetenskap, Serie A. Walter Ekstrand Bokförlag, 1978. ISBN

- 91-7408-027-X.
- Ohlsson, Stig Örjan. *Skånes språkliga försvenskning 2, Blandspråksanalyser*. Nummer 31 i Lundastudier i nordisk språkvetenskap, Serie A. Walter Ekstrand Bokförlag, 1979. ISBN 91-7408-052-0.
- Okänd författare. *Okänd titel*, kapitel 8 Jämförelser mellan de nordiska ljudskriftsystemen och IPA:s alfabet, ss 141–152. Utdrag erhållet från Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund.
- Okänd författare. *Landsmålsalfabetet*. 2009. Stencil erhållen från Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund.
- Ordbog over det danske sprog. URL <http://ordnet.dk/ods>. Dansk i perioden 1700–1950.
- Robertsson, Alice och Hellgren, Sven. *Örkenedsdialekten. den digitala ordboken*, 2001. CD-ROM med html och ljudfiler.
- Sjöstedt, Gösta. *Folkmålen i nordöstra Skåne*, ss 39–116. Osby Hembygdsförenings Årsbok. 1966.
- Sjöstedt, Gösta. *Ordbok över folkmålen i västra göinge härad*. Nummer 1 i Skrifter utgivna genom landsmålsarkivet i Lund. Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund, 1979. ISBN 91-7060-012-0.
- Svensk etymologisk ordbok. URL <http://runeberg.org/svety>. Projekt Runebergs faksimilutgåva av Elof Hellquists *Svensk etymologisk ordbok*, första utgåvan, 1922.
- Svensson, Jöns. och Ivarsson, Viktor. *Folkminnen och folklivsskildringar från Glimåkra socken i nordöstra Skåne*. P. A. Norstedt & söner, Lund, 1949. Utgivna med språklig och saklig kommentar samt register av Gösta Sjöstedt.
- Swenning, Julius. *Ordförteckning till Folkmålet i Listers härad i Blekinge*. Nummer 54 i Svenska landsmål och svenskt folkliv. Stockholm, 1949.
- Vide, Sten-Bertil. *Sydsvenska växtnamn*. Nummer 17 i Skrifter utgivna genom landsmålsarkivet i Lund. Gleerupska universitetsbokhandelns förlag, Lund, 1966.
- Wessén, Elias. *Svensk språkhistoria*, band II Ordbildnings-

lära. Filologiska föreningen vid Stockholms högskola, Stockholm, 1943.

Wessén, Elias. *Svensk språkhistoria*, band I Ljudlära och ordböjningslära. Filologiska föreningen vid Stockholms högskola, Stockholm, fjärde utgåvan, 1955.